

Matyu

ndê ñawaê ñayham

Yom whê ñawaê ñayham dindéc sa-ñga

Matyu in Yisu ndê ñgacsêñomi 12 si dan, ma in ndê ñaê dan bu Liwai (Mak 2:14). Têñ ñamata-ñga in kôm gwelen whiñ gavman Rom-ñga ma kôc mone takis-ñga yêc lau Israel-ñga. Ma tiñambu Yisu kêgalêm in sa ti ndê ñgacsêñom dan.

Matyu in ñgac Israel-ñga, ma in to ñawaê ñayham dindéc gic in dau ndê lau Israel-ñga ñawaê. In to tu bu whê sa bu Mesaya nañ Anötö gic bata bu êñkin têtñ lau Israel-ñga, nañ Yisu dau. Matyu kôc yom daêsam yêc lau Israel si buku dabuñ (nañ dasam bu Yom Lêñsêm Akwa) bu puc yom nañ in to pi Yisu, nañ dôn, ma bu tôc asê bu yom hoñ nañ propet akwa-kwa sêto pi Mesaya dau, nañ ñandô sa pi Yisu. Ma Matyu to yom daêsam pi yom nañ Yisu sôm ma kêdôhôn têtñ lau, ma pi gêñ nañ in kôm.

Ñawaê ñayham dindéc gic waê lau Israel-ñga tawasê dom, magoc gic waê lau nom-ñga hoñ. Nahu bu Matyu to yom daêsam pi †Anötö ndê gôlin (kingdom), ma whê sa bu Anötö tac whiñ bu lau hoñ sêsôc in ndê gôlin ñapu, ma sêti in ndê balêkoc. Tôm yom nañ Yisu sôm têtñ lau Israel-ñga, ma Matyu to yêc 4:17, nañ yêc bocdec bu: Anötö ndê gôlin meñ kêpiñ su. Bocdinañ anem daôm kwi ma ahu mêtê sac siñ.

*Yisu ndê apai ñadênaŋ
(Luk 3:22-38)*

¹ Yisu †Kilisi ndê apai si ñadênaŋ dindec. Inj sa akêŋ Dawid ndê, ma Dawid sa akêŋ Abraham ndê.

² Abraham ndê atu inj Aisak. Ma Aisak ndê atu inj Jakob. Jakob ndê atui †Juda ti inj ndê asidôwai.

³ Juda gêm Tama ma injlu sêkwê balê lu asê, naŋ Peres lu Sera. Peres ndê atu inj Hesron, ma Hesron ndê atu inj Ram.

⁴ Ram ndê atu inj Aminadab. Aminadab ndê atu inj Nason, ma Nason ndê atu inj Salmon.

⁵ Salmon gêm Rahab, ma injlu sêkwê Boas asê. Boas gêm Rut, ma injlu sêkwê Obed asê.

Ma Obed inj Jessi damba. ⁶ Ma Jessi ndê atu inj Kin Dawid.

Dawid gêm Betsiba, naŋ munŋga ti Uria ndê awê, ma Dawid lu Betsiba sêkwê Solomon asê.

⁷ Solomon ndê atu inj Rehoboam. Ma Rehoboam ndê atu inj Abaisa. Abaisa ndê atu inj Asa.

⁸ Asa ndê atu Yehosapat, ma Yehosapat ndê atu inj Yehoram. Yehoram ndê atu inj Usiah.

⁹ Usiah ndê atu Yotam, ma Yotam ndê atu Ahas. Ahas ndê atu inj Hsekaya.

¹⁰ Hsekaya ndê atu inj Manase, ma Manase ndê atu Amon. Amon ndê atu inj Josaya.

¹¹ Ma Josaya ndê atui, naŋ Yekonaya ti ndê asii. Têŋ Josaya ndê têm lau Babilon-ŋga sêŋgaho lau †Israelŋga su, ma sêkôc ñac sa si sêndôc gameŋ apa Babilon-ŋga gitôm lau gapocwalô-ŋga.

¹² Têŋ ndoc lau Israel-ŋga sêmbo gameŋ Babilon-ŋga, naŋ Yekonaya kwê Sealtial asê. Tiŋambu lau Israelŋga sêmbu akêŋ gameŋ Babilon-ŋga sêmeŋ, ma Sealtial kwê Serubabel asê.

¹³ Serubabel ndê atu inj Abiud, ma Abiud ndê atu Eliakim. Eliakim ndê atu inj Aso.

¹⁴ Ma Aso ndê atu Sadok.

Sadok ndê atu in Akim, ma Akim ndê atu in Eliud.
¹⁵ Eliud ndê atu in Eleasa, ma Eleasa ndê atu Matan. Matan ndê atu in Jakob, ¹⁶ ma Jakob ndê atu in Josep. Josep gêm Maria nan kôc Yisu, ngac nan sêsam bu Kilisi.

¹⁷ Bocdinañ, têñ Abraham ndê tèm ma menj têñ Kiñ Dawid ndê tèm, Yisu ndê apanğaci 14 sêmbo. Ma têñ Dawid ndê tèm ma menj têñ ndoc lau Israel-nga sêndöc Babilon, nan in ndê apai 14 tiyham sêmbo. Ma têñ ndoc lau Israel-nga sêndöc Babilon, e menj têñ ndoc Maria kôc Kilisi, nan apai 14 tiyham sêmbo.

Yisu ndê dinda kôc in

¹⁸ Yisu Kilisi dinda kôc in ñaminj dau dec. Nac sêhê in dinda Maria têñ Josep su, magoc inlu sêmbo sêwhiñ dau dom, ma sêlic bu Maria daê. In daê akêñ Nalau Dabuñ ndê. ¹⁹ Josep, nan sêmasañ yom bu nem Maria, nan ngac gitêñ, ma bu kôm in maya sa dom, dec gauc gêm bu hu in in siñ gelec.

²⁰ In kôc gauc dinañ su, goc Pômdau ndê añela danj hoc dau asê têñ in ña mbê, ma sôm, “Josep, Dawid ndê apanğac, töc daôm dom bu kôc Maria sa ti am nem awhê, bu Nalau Dabuñ dau kêñ balêkoc nan mbo in ñatac ñalôm. ²¹ Maria oc kôc balê danj, ma am oc sam in ndê ñaê bu †Yisu, ñahu bu in oc nem in ndê lau si yêc ñac si sac ñagêyô.”

²² Gêñ honj dinañ hóc asê ma bocdinañ Pômdau ndê yom nan propet Aisaya hoc asê muñ su, nan ñandô sa. In hoc yom dau asê bocdec bu:

²³ Alic su nan. Awhê akiñ danj oc daê e kôc balêkoc ngac danj, ma ñac oc sêsam in ndê ñaê bu Imanuel. *[Ais 7:14]*

(Ñaê ‘Immanuel’ dau ñahu bu ‘Anötö mbo whin yac.’)

²⁴ Têñ ndoc Josep tapo sa, nañ inj kôm gitôm Pômdau ndê añela gic atu inj, ma kôc Maria sa menj mbo inj ndê andu ti inj ndê awhê. ²⁵ Inju sêmbô sêwhin dandi, magoc Josep gic ahê Maria mbo e gitôm inj kôc balêkoc dau su. Ma inj sam inj ndê ñaê bu Yisu.

2

Lau tigauc sêñsalê Yisu

¹ Yisu dinda kôc inj yêc malac Betlehem yêc gameñ Judia-nga, têt têt Kinj †Herod gêm gôlinj mbo. Tinjambu lau apa ñatô sêhôn asê Jerusalem. Ñac lau tigauc tu sêñyalê tata-nga, ma sêmenj akêñ gameñ ac pi-nga. ² Sêhôn asê ma sêndac, “Balêkoc nañ bu ti lau Israel si kinj, nañ dinda kôc inj yêc nde? Yac alic tata wakuc danj pô yac mba gameñ dec kêtñ puc yac bu inj hôn asê su. Ma yac amenj bu atoc inj sa ti apônj hanjduc têt inj.”

³ Ñac si yom dinañ kôm Kinj Herod sö ma gauc gêm yom daêsam. Ma lau Jerusalem-nga honj bocdinañ. ⁴ Goc Herod kêgalêm lau Israel si †dabuñsiga atu-tu ti lau nañ sêndôhôn yomsu, nañ sa sêpitigenj, ma ndac ñac, “Mac nem †Mesaya dinda oc kôc inj yêc malac bocke?” ⁵ Ma sêô inj ndê yom ma sêsôm, “Inj dinda oc kôc inj yêc malac Betlehem yêc gameñ Judia-nga. Propet akwa danj to yom pi inj muñ su bocdec bu:

⁶ O malac Betlehem yêc gameñ nañ †Juda ndê tonj sêwêkainj. Malac atu-tu honj nañ sêyêc Juda ndê gameñ, nañ ñadañ hôn gêlêc am su dom,

ňahu bu gôliňwaga naň oc sa yêc am, naň oc ti ñgac atu tu yob aneň lau Israel-ňga.” *[Mai 5:2]*

⁷ Herod ñgô yom hoň dinaň su, ma kêň ñac sêsa si. Goc in gic lau tiguauc dinaň sa tiyham gelec, ma kip yom sa yêc ñac, bu bêc bocke tata dau meň hóc asê ma ñac sêlic. Ñac sic miň yom hoň têň in su, ⁸ ma in kêkiň ñac bu sêtêň malac Betlehem sêndi, ma sôm têň ñac, “Andi aňsalê balêkoc dau, ma têň ndoc mac atap in sa, naň goc ambu amen akêň ñawaê têň aö bu aö dauň waloc, ma watoc in sa.”

⁹ Lau dinaň sêňgô Herod ndê yom su, ma sêsa si. Ma tata naň sêlic su yêc ñac si gameň ac pi-ňga, naň wê ñac gi e kalhac andu naň balêkoc yêc, naň ñahô solop. ¹⁰ Ñac sêlic tata dau dec kôm ñac atac ñayham atu. ¹¹ Sêsôc andu dau si, ma sêlic balêkoc lu dinda Maria. Ma sêpôn haduc têň balêkoc dau ma sêtoc in sa. Goc ñac sêkac si talhi sa, ma sêkêň si awalaun naň ñaôli atu-tu têň in kain gitôm gol, ma a ñakwi ñamalu ti gêň ñamalu ñayham. ¹² Têň ndoc dinaň Anötö kêň puc ñac ña mbê bu sêmbu sêtêň Herod sêndi dom. Bocdinaň sêlhö sêsa seň daň dau-ňga daň, ma sêmbu sêtêň ñac si gameň si.

Josep lu Maria ma Yisu sêsip Isip si

¹³ Têň têm lau tiguauc dinaň sêhu ñac siň su, Pômdau ndê aňela daň suň mbê têň Josep ma sôm, “Herod kêsalê balê dau bu ndic in ndu. Bocdinaň tisa, ma kôc balê lu dinda sa ma asip Isip andi. Ambo dinaň e tôm aö wakêň puc mac.” ¹⁴ Josep ñgô aňela ndê yom su, goc tisa têň ôbwêc dinaň ma kôc balê lu dinda sa, ma sêsip Isip si. ¹⁵ Ma ñac sêmbu gameň dinaň, e Herod mbac ndu su. Ma ñalêň dau

dinaŋ dec Pômdau ndê yom naŋ propet dan hoc asê muŋ su, naŋ ŋandô sa. Yom dau bocdec bu:

Aô kagalêm aneŋ atuŋgac sa akêŋ gameŋ Isip-ŋga meŋ. *[Hos 11:1]*

Herod gic balêkoc dedec ndu

¹⁶ Têŋ ndoc Josep kôc Maria lu Yisu sa sêsip Isip si, naŋ Herod hôŋ lau tigauc bu sêkêŋ ŋawaê têŋ iŋ pi balê dau. Magoc ŋac sêmeŋ dom, dec iŋ kêyalê bu ŋac sêŋsau iŋ, ma iŋ tac ŋandê atu. Goc kêkiŋ iŋ ndê lau siŋ-ŋga sêtêŋ Betlehem si, ma sic balêkoc ŋac dedec hoŋ ndu yêc malac Betlehem, ma yêc gameŋ ŋamakê-ŋga whiŋ. Iŋ tap ŋawaê sa su yêc lau tigauc, pi bêc naŋ tata hôc asê ŋac-ŋga, ma bocdinaŋ ŋac sic balêkoc ŋac dedec e gi tap ŋac naŋ si yala tilu, naŋ hoŋ ndu. ¹⁷ Ma tu dinaŋ-ŋga yom naŋ propet Jeremaya to, naŋ ŋandô sa. Iŋ to yom bocdec bu:

¹⁸ Lau sêtaŋ dangibo atu yêc malac Rama.* Raket ndê lau wakuc sêtaŋ ŋac si balêkoc naŋ siŋga su. Ma lau dan sêtôm bu sênem malô ŋac dom. *[Jer 31:15]*

Josep kôc Yisu lu dinda sêmbu sêmeŋ

¹⁹ Tinambu Herod mbac ndu, ma yêc Isip, Pômdau ndê aŋela hoc dau asê têŋ Josep ŋa mbê, ²⁰ ma sôm têŋ iŋ, “Tisa ma kôc balê lu dinda sa, ma ambu atêŋ gameŋ Israel-ŋga andi. Lau naŋ sêkôm bu sêndic balê dau ndu, naŋ hoŋ sêmbac ndu su.” ²¹ Goc Josep tisa, kôc balê lu dinda sa, ma ŋac sêmbu sêtêŋ Israel si. ²² Tigeŋ Josep ŋô bu Akelaus gêm gôliŋ gameŋ Judia-ŋga ô damba Herod su, dec tôc dau bu mbu têŋ gameŋ Judia-ŋga ndi. Ma Pômdau kêŋ puc

* **2:18:** Rama - malac saun dan naŋ yêc kêpiŋ Jerusalem.

in̄ ɲa mbê bu têt̄ɲ gameŋ Galili-ɲga ndi. ²³ Goc ɲac sêt̄ɲ Galili si, ma sêndöc malac daŋ ɲaê Nasaret. Ma bocdinaŋ yom naŋ propet akwa-kwa sêto muŋ su, naŋ ɲandô sa pi Yisu. ɲac sêto yom yêc bocdec bu, “Lau oc sêsam in̄ bu ɲgac Nasaret-ɲga.”

3

*Jon, ɲgac Kêku Lau-ɲga kêmasaŋ Yisu ndê seŋ
(Mak 1:2-8; Luk 3:2-17)*

¹ Tin̄ambu Jon, ɲgac Kêku Lau-ɲga hôc asê gameŋ Judia-ɲga, ma gêm mêtê mbo gameŋ sawa. ² In̄ sôm têt̄ɲ lau, “Anötö ndê gôliŋ meŋ kêpiŋ su. Bocdinaŋ anem daôm kwi ma ahu mêtê sac siŋ.” ³ Gêŋ dau kêkuc yom naŋ propet Aisaya hoc asê muŋ su bocdec bu:

ɲamalac daŋ ta yom mbo gameŋ sawa, bocdec bu, ‘Amasaŋ Pômdau ndê seŋ tisolop. Amasaŋ nem ɲalôm bu akôc in̄ sa.’ *[Ais 40:3]*

⁴ Jon sôc ɲakwê naŋ sêmasaŋ ɲa kamel ɲamlichlu, ma kic piŋkap yêc in̄ ɲampêbalê. Ma in̄ gêŋ gêŋ bambaliŋ gitôm wakô ma lêp.

⁵ Lau daêsam sêsa sêt̄ɲ Jon si. ɲac lau akêŋ malac atu Jerusalem ma malac hoŋ yêc gameŋ Judia-ɲga, ma lau naŋ sêndöc Bu Jordan ɲamakê.

⁶ ɲac sêhoc si sac asê têt̄ɲ Jon, ma in̄ kêku ɲac yêc Bu Jordan. ⁷ Ma lau †Palêsai ti lau †Sadiusi daêsam sêsa sêt̄ɲ gameŋ naŋ Jon kêku lau mbo, naŋ si. Têt̄ɲ ndoc Jon gêlic ɲac in̄ sôm ɲac bocdec bu, “Mac mboc ɲatui mac! Tu sake-ɲga mac alhö amen? Mac akôc gauc pi Anötö ndê tac ɲandê naŋ lau propet sêkêŋ puc yac bu oc meŋ sa, dec gauc gêm bu amen ma aliŋ saŋgu ɲambwa, a? ⁸ An̄gô! Akôm mêtê ɲayham

naŋ tôc asê bu mac am daôm kwi yomandô. ⁹ Ma asôm têŋ daôm dom bu, ‘Abraham apai yac, ma tu dinaŋ-ŋga Anötö oc kôc yac sa.’ Aö wasôm têŋ mac bu Anötö gitôm bu nem hoc hoŋ dindéc kwi sêti Abraham ndê atui sêô mac. ¹⁰ A hoŋ naŋ sem ŋandô ŋayham dom, naŋ kwahic dec Anötö kêŋ ki ŋamata têŋ ŋawakac, ma iŋ oc lêŋ su ma tuc pi ya ndi.

¹¹ “Aö wasôm têŋ mac hoŋ bu ŋgac daŋ oc meŋ êŋkuc aö, naŋ ndê ŋaclai hôc gêlêc aneŋ su. Aö ŋgac ŋambwa, gitôm dom bu wati iŋ ndê ŋgac akiŋ tu waken iŋ ndê atapa-ŋga. Aö dec kaku mac ŋa bu ŋambwa, naŋ tôc asê bu mac am daôm kwi su. Tigeŋ iŋ ŋgac dau oc êŋku mac ŋa Ŋalau Dabuŋ ti ya. ¹² Iŋ meŋ bu êŋsahê lau, gitôm ŋgac naŋ whê wit ŋandô ti ŋapa kôc, goc gic ŋandô sa sôc andu gêŋ ŋandô-ŋga gi, ma tuc ŋapa sip ya naŋ sa ŋapan, naŋ gi.”

Jon kêku Yisu

(Mak 1:9-11; Luk 3:21-22; Jon 1:32-34)

¹³ Têŋ dinaŋ Yisu meŋ akêŋ gameŋ Galili-ŋga ma hôc asê Jon yêc Bu Jordan. Iŋ tac whiŋ bu Jon êŋku iŋ. ¹⁴ Magoc Jon gic yao dau têŋ iŋ ma sôm, “Am bu êmku aö, oc ŋayham. Bocke dec am sôm bu aö waŋku am?” ¹⁵ Tigeŋ Yisu ô Jon ndê yom ma sôm, “Am tec dom. Kwahic dec am êmku aö, bu taŋkuc lêŋ solop naŋ Anötö kêmasaŋ gwanan su.” Yisu sôm su ma Jon gôlôc bu êŋku iŋ. ¹⁶ Yisu gêliŋ sanŋu su ma pi akêŋ bu meŋ. Ma undambê kac sa, ma iŋ gêlic Anötö ndê Ŋalau sip meŋ gitôm balusi ma sac iŋ ŋahô. ¹⁷ Ma awha daŋ sa akêŋ undambê, naŋ sôm bu, “Aö Atuŋgac atac whiŋ-ŋga dau dindéc. Aö gatisambuc iŋ ŋandô.”

4

*Sadañ kêtôm Yisu**(Mak 1:12-13; Luk 4:1-13)*

¹ Tiñambu Nalau Dabuñ wê Yisu sa gameñ sawa gi, bu †Sadañ êntôm in. ² Yisu gêñ gêñ dañ dom tôm acsalô 40 ma ôbwêc 40, ma tiñambu gêñ yô in ñandô. ³ Ma têtñ dinañ Sadañ hôc asê in ma sôm têtñ in, “Am Anötö ndê Atu, a? Bocdinañ sôm têtñ hoc dindec bu sênem dau kwi ti gêñ daney-nga.” ⁴ Magoc Yisu ô yom ma sôm, “Mba! Sêto Anötö ndê yom yêc bocdec bu, *‘Gêñ daney-nga ñambwa kêñ lau sêndöc tali dom. Nac danğa wambu yom hoñ nañ Anötö sôm, dec ñac oc sêndöc tali.’*”

⁵ Goc Sadañ kôc in sa pi malac dabuñ Jerusalem gi, ma kêñ in kalhac †lôm dabuñ ñapoc lôlôc. ⁶ Ma sôm têtñ in, “Am Anötö ndê Atu, a? Bocdinañ pwê sip ndi. Am oc tisac dom, bu sêto yom yêc bocdec bu, *‘Pômdau oc êñkiñ ndê añela bu sêyob am, ma sêpê am sa lôlôc bu am tiñ gahim pi hoc dañ dom.’*” ⁷ Magoc Yisu sôm têtñ in, “Mba! Sêto yom dañ tiyham yêc bocdec bu, *‘Êmsahê Pômdau am nem Anötö dom.’*”

⁸ Goc Sadañ kôc in sa, ma lu sêpi lôc baliñ dañ si. Ma gameñ hoñ nañ kiñ nom-nga sem gôliñ, ma kiñ dau si awa ti gêñ ñayham-ñayham hoñ, nañ Sadañ tôc têtñ Yisu. ⁹ Ma sôm, “Am bu pôtñ hamduc têtñ aô ma nem akiñ aô, goc wakêñ gêñ hoñ dec sip am amam.” ¹⁰ Magoc Yisu sôm têtñ in, “Mba, Sadañ! Am kôc daôm sa ndi! Sêto yom yêc bocdec bu, *‘Pôtñ hamduc têtñ Pômdau am nem Anötö, ma nem akiñ in tawasê.’*” ¹¹ Têtñ dinañ Sadañ hu in siñ, ma añela sêmeñ ma sem akiñ in.

Yisu gic hu ndê gwelen

¹² Tinjambu †Herod kêkiŋ ndê lau siŋ-ŋga si ma sêkôc Jon dôŋ, ma sêkêŋ iŋ ndöc gapocwalô. Ma têtŋ ndoc Yisu ŋgô ŋawaê, goc iŋ mbu têtŋ gamenŋ Galili-ŋga gi. ¹³ Iŋ gi ndöc malac Nasaret dom, magoc iŋ gi ndöc Kapenaom, malac naŋ yêc kêpiŋ Bugictonŋ Galili-ŋga. Muŋ-ŋga andô †Jakob ndê atu lu, Sebulun lu Naptali sêwêkainŋ nom yêc gamenŋ dinanŋ. ¹⁴ Nalêŋ dinanŋ yom naŋ propet Aisaya to muŋ su, naŋ ŋandô sa. Yom dau bocdec bu:

¹⁵⁻¹⁶ Nawê atu danŋ meŋ pô lau naŋ sêndöc Sebulun lu Naptali si gamenŋ naŋ yêc kêpiŋ bugictonŋ, ma yêc Bu Jordan ŋamakê. Gamenŋ Galili-ŋga dinanŋ sêsam bu lau apa si gamenŋ, ma lau naŋ sêndöc dinanŋ, naŋ sêmbô tôm lau naŋ ŋasec atu kôm ŋac ahuc, ma tôm lau naŋ sêmpinŋ bu sêmbac ndu. Magoc kwahic dec sêlic ŋawê atu su.

[Ais 9:1-2]

¹⁷ Têtŋ ndoc dinanŋ Yisu gic hu ndê gwelen nem mêtê lau-ŋga, ma iŋ hoc yom asê têtŋ lau bocdec bu, “Anötö ndê gôliŋ meŋ kêpiŋ su. Bocdinanŋ anem daôm kwi, ma ahu mêtê sac siŋ.”

Yisu mbwêc lau hale tu sêŋkuc iŋ-ŋga *(Mak 1:16-20; Luk 5:1-11; Jon 1:35-42)*

¹⁸ Têtŋ bêc danŋ Yisu kêsêlêŋ mbo Bugictonŋ Galili-ŋga ŋamakê. Ma iŋ gêlic Saimon naŋ ndê ŋaê danŋ Pita, lu asi Andru. Inlu sêkêŋ wasanŋ sêmbô, bu inlu ŋgac sêkôc i-ŋga lu. ¹⁹ Goc Yisu sôm têtŋ inlu, “Amlu amenŋ aŋkuc aö, ma aö wakêŋ amlu ahê ŋamalac sêmenŋ sêŋkuc aö, tôm naŋ kwahic dec amlu ahê i.”

²⁰ Ma ŋagahô inlu sêtec si wasanŋ yêc, ma sêŋkuc iŋ.

²¹ Sênsêlêñ si, ma Yisu gêlic Sebedi ndê atu lu, nañ Jems lu Jon. Sêndöc wañ sêwhiñ damba Sebedi, ma sêpô si wasañ kic sêmbo. Yisu mbwêc inlu bu sêmeñ sêñkuc in, ²² ma ñagahô inlu sêhu damba ti wañ siñ, ma sêñkuc Yisu.

Yisu gêm lau gêmbac sa

²³ Dinan su, goc Yisu kêsêlêñ golom-golom malac yêc gameñ Galili-nga. In kêdôhôn lau mbo ðlôm wê-nga, ma gêm mêtê ñawaê ñayham pi Anötö ndê gôliñ. Ma in kôm lau ti gêmbac tidau-tidau hon ñayham sa. ²⁴ Ñawaê pi gêñ dau gêm gameñ Siria-nga hon ahuc, ma tu dinan-nga lau sêkôc ñac si lau gêmbac hon sêtêñ Yisu si, ma in kôm ñac ñayham sa. Lau nañ sêhóc ñandê atu, lau ti ñalau sac, lau bôliñ, ma lau denjen ti mboloctê, lau ti ñawapac hon dinan in gêm ñac sa. ²⁵ Ma lau daêsam sêsa si ma sêñkuc in. Ñatô sêmeñ akêñ gameñ Galili-nga, ma ñatô akêñ gameñ Dekapolis-nga.* Ma ñatô sêmeñ akêñ malac Jerusalem ma malac hon yêc gameñ Judia-nga, ma ñatô sêmeñ akêñ Bu Jordan ñadanğa.

5

Yisu gêm mêtê mbo lôc

(Luk 6:20-23)

¹ Têñ bêc dan Yisu gêlic bu lau daêsam sêñkuc in, goc pi lôc dan gi. In ndöc sic, ma in ndê ðsêñomi sêtigasuc in. ² Ma in gic hu kêdôhôn ñac ma sôm,

* 4:25: Dekapolis - ñaê dinan danem kwi bu 'malac amanlu.' Malac amanlu dinan sêyêc Bugicton Galili-nga ñagameñ têtñ ac pi-nga.

- 3 “Anötö ndê mwasinḡ gic waê lau nanḡ sêḡgwiniḡ dau yêc inḡ anḡô-ḡga. Inḡ gêlic ḡayham bu kôc ḡac sa sêḡbo inḡ ndê gôlinḡ ḡapu.
- 4 Anötö ndê mwasinḡ gic waê lau nanḡ sêḡndöc ti ḡalôm ḡawapac. Inḡ oc kôm ḡac si ḡalôm timalô.
- 5 Anötö ndê mwasinḡ gic waê lau ti lêḡ malô ma yom malô. Bu ḡac oc sêwêkainḡ gameḡ nom-ḡga sambob.
- 6 Anötö ndê mwasinḡ gic waê lau nanḡ atac whinḡ ndu andô bu sêsa lêḡ gitêḡ enḡ. Inḡ oc nem ḡac sa sêti lau gitêḡ ḡandô.
- 7 Anötö ndê mwasinḡ gic waê lau nanḡ tawalô lau. Inḡ oc tawalô ḡac.
- 8 Anötö ndê mwasinḡ gic waê lau ti ḡalôm ḡawasi. ḡac oc sêlic Anötö.
- 9 Anötö ndê mwasinḡ gic waê lau nanḡ sêḡsalê lêḡ tu sêḡbo ti yom malô-ḡga. Inḡ oc sam ḡac bu inḡ dau atui awhê ma ḡgac.
- 10 Anötö ndê mwasinḡ gic waê lau nanḡ sêḡtap kisa sa tu sêsa Anötö ndê lêḡ gitêḡ-ḡga. Inḡ gêlic ḡayham bu kôc ḡac sa sêḡbo inḡ ndê gôlinḡ ḡapu.
- 11 “Têḡ ndoc lau sêkêḡ kisa mac ma sêḡpu mac ti sêḡgôlinḡ yom sac daêsam pi mac tu mac anḡkuc aô-ḡga, nanḡ ahêgo daôm dom. Bu Anötö oc êḡmwasinḡ mac. 12 Atac ḡayham ma atisambuc, bu Anötö oc kêḡ ḡaôli ḡayham têḡ mac yêc undambê. Ma gauc nem bu ḡalêḡ tigenḡ, lau sêkêḡ kisa Anötö ndê lau propet nanḡ sêḡbo munḡ su.”

Anötö ndê lau sêḡtôm gwêc so ma sêḡtôm ḡawê

- 13 Ma Yisu sôm, “Dakêḡ gwêc so sip gêḡ danenḡ-ḡga bu dakôm gêḡ dau ḡayham. Ma mac ambo lau nom-ḡga ḡalôm atôm gwêc so. Tigenḡ gwêc so bu

ɲamakic niŋga, oc dakôm ɲamakic sa tiyham ɲalêɲ nde? In̄ tisac su, ma tambaliŋ siŋ niŋga, ma lau sêkwê dôɲ.

¹⁴ “Ma mac ambo nom atôm ɲawê bu pô gameɲ. Malac daɲ bu yêc lôc, oc tôm dom bu siŋ dau kwi.
¹⁵ Ma têɲ ndoc datuɲ lam asê, oc tanɲatôc ɲa suc ahuc dom. Tanɲkiɲ sa bu ɲawê pô gameɲ hoɲ.
¹⁶ Bocdinaɲ, akôm mêtê ɲayham yêc lau hoɲ aŋgô-ɲga, naɲ gitôm mac nem ɲawê bu pô gameɲ. Ma lau oc sêlic mac nem mêtê ɲayham, ma sêmpiɲ Damam undambê-ɲga.”

Yisu sôm yom pi yomsu ma propet si yom

¹⁷ “Gauc nem dom bu aô gameɲ tu wasen̄ Anötö ndê yom naɲ Moses ti lau propet sêto yêc, naɲ su-ɲga. Aô gameɲ tu wasen̄ su-ɲga dom, tigen̄ tu wakôm yom dau ɲandô sa-ɲga. ¹⁸ Yomandô, aô wasôm têɲ mac bu undambê ti nom bu niŋga, magoc yom ɲalhô sauɲ daɲ oc niŋga yêc yomsu dom e aô dauɲ wandic dabiɲ gêɲ hoɲ. ¹⁹ Asa naɲ kêgili yomsu naɲ hêganôɲ gêɲ sauɲ andô daɲ, me kêdôhôn̄ lau ɲatô bu sêkôm bocdinaɲ, naɲ ti ɲamalac waêm̄ba yêc Anötö ndê gôliɲ ɲapu. Magoc asa naɲ daɲga wambu Anötö ndê yomsu, ma kêdôhôn̄ lau ɲatô bu sêkôm bocdinaɲ, naɲ ti ɲamalac tiwaê yêc Anötö ndê gôliɲ ɲapu. ²⁰ Aŋgô! Lau Palêsai ti †kêdôhôn̄-waga yomsu-ɲga sêɲsahê ɲaɲga bu sêti lau gitêɲ, tigen̄ aô wasôm têɲ mac, bu mac bu ati lau gitêɲ ahôc gêlêc ɲac dom, dec oc tôm dom bu mac ambo Anötö ndê gôliɲ ɲapu.”

Yomsu dandic ɲamalac ndu-ɲga ɲahu

²¹ Ma Yisu sôm têtj ñac, “Mac aňyalê yom naň Anötö kêtj têtj abañi bocdec bu, ‘*Ndic ñamalac ndu dom.*’ Ma ‘Asa naň bu ndic ñamalac ndu, naň oc tap ñagêyô sa.’ ²² Tigen kwahic dec aö wasôm têtj mac, bu asa naň tac ñandê têtj ñamalac daň, naň oc tap ñagêyô sa gitôm in naň gic ñamalac ndu. Ma mac nem ñagôlin daň sôm bu lau atu-tu sêmatôc ñamalac naň sam ndê asidôwa bu ñamalac gauc mbasi-ñga. Magoc aö wasôm têtj mac, bu asa naň sôm yom kain daň, naň gitôm bu tap ñagêyô lambwam-ñga sa.

²³ “Bocdinaň têtj ndoc am bu lic om ma bu kêtj nem da têtj Anötö, ma bu gauc nem yom daň yêc amlu ñamalac daň ñasawa, ²⁴ naň goc hu nem da sin yêc alta ñamakê ma sa ndi tap ñamalac dau sa. Gêñ ñamata-ñga amlu amasaň yom naň yêc amlu ñasawa, goc mbu ndi ma kêtj nem da têtj Anötö.

²⁵ “Ma am nem tôp bu yêc ñamalac daň, ma in bu wê am têtj ñgac êmatôc yom-ñga ndi, naň êmasaň yom têtj in ñagahô, têtj ndoc amlu aňsêlêñ ambo seň. Ma bocdinaň ñgac dau oc kêtj am têtj ñgac êmatôc yom-ñga dom. Bu mba, mboe ñgac êmatôc yom-ñga oc kêtj am têtj ñgac yob gapocwalô-ñga, ma in êmbalin am sôc gapoc-walô ndi. ²⁶ Aö wasôm yom ñandô têtj am, am oc ndöc gapocwalô ñapaň e am ndic nem tôp hoň pacndê.”

Yomsu mockain-ñga ñahu

²⁷ “Ma mac aňyalê yom naň Moses to bocdec bu, ‘*Kôm gêñ mockain-ñga dom.*’ ²⁸ Tigen kwahic dec aö wasôm têtj mac, ñgac daň bu tahê awê daň e ñalôm ñagalac, naň gitôm in kôm mêtê mockain-ñga têtj in su, yêc in ndê ñalôm.

29 “Am tanôm danġa bu hê am têtġ sac, goc kip tanôm dinaġ sa ma êmbaliġ niġga. Am tanôm danġ bu niġga, naġ hôt gêlêc am tanôm lu yêc ma hê am bu kôm sac, ma tiġambu Anôtô kêtġ am sip ya lambwam-ġga ti ġamlic sambuc ndi. 30 Ma amam danġa bu tim am, goc tim kic ma êmbaliġ niġga. Amam danġ bu niġga, naġ hôt gêlêc am mbo ti amam lu-lu ma kôm sac su, ma tiġambu sip ya lambwam-ġga ti ġamlic sambuc ndi.”

Awhê lu ġgac sêhu dau siġ dom

31 “Ma Moses to yom danġ bocdec bu, ‘*ġgac danġ naġ gauc gêm bu hu nawhê siġ, naġ kêtġ bapia sêhu dau siġ-ġga têtġ nawhê, goc hu iġ siġ.*’ 32 Tigeġ aô wasôm têtġ mac, bu yom tigeġ yêc bu ġgac hu iġ nawhê siġ, naġ awhê dau kôm mêtê mockaiġ-ġga whiġ ġgac danġ. ġgac danġ bu hu nawhê siġ ġambwa, naġ kôm iġ ti awhê mockaiġ-ġga. Ma ġgac wakuc danġ bu nem awhê dau, naġ kôm mêtê mockaiġ-ġga* whiġ.”

Dasôm yom tidôtġ goc dakôm ġandô sa

33 “Mac anġyalê yom danġ tiyham naġ Anôtô kêtġ têtġ abaġi bocdec bu, ‘*Yom bocke naġ mac amatiġ tidôtġ, naġ akôm popoc dom,*’ ma ‘*Yom naġ mac*

* **5:32:** Lau ġatô gauc gêm bu yom dau ġahu bocdec. ġgac danġ bu hu ndê nawhê siġ ġambwa, ma awhê dau bu mbo tawasê, dec lau ġatô oc gauc nem bu iġ nakweġ hu iġ siġ tu iġ kôm mêtê mockaiġ-ġga whiġ ġgac danġ, ma bocdinaġ ġac oc sêlic iġ tôm awhê mockaiġ-ġga. Ma lau ġatô gauc gêm bu yom dau ġahu bocdec. Têtġ ndoc awhê dinaġ nakweġ hu iġ siġ, goc iġ oc nem ġgac wakuc. Tigeġ Anôtô gêlic bu iġ nakweġ hu iġ siġ ġambwa, dec iġlu si yom sênem dau-ġga gacġeġ yêc. Bocdinaġ awhê dau lu nakweġ wakuc sêkôm mêtê mockaiġ-ġga yêc Anôtô anġô-ġga.

bu apuc dôn bu yomandô yêc Pômdau aṅgô-ṅga, naṅ akôm ṅandô sa.’ ³⁴⁻³⁵ Magoc aö wasôm têṅ mac, bu asôm yom daṅ tu apuc nem yom dôn-ṅga dom. Asôm yom pi undambê me pi nom tu bu apuc nem yom dôn-ṅga dom, ṅahu bu Anötö iṅ undambê ti nom ṅadau. Ma asôm yom pi Jerusalem dom, bu Anötö kêyalin malac dau sa ti iṅ ndê kin atu ndê malac. ³⁶ Ma asôm yom pi nem ṅagôlôn dom, bu mac atôm dom bu akôm nem kêclauṅ daṅ tisêp me tiyec. ³⁷ Asa bu lôc bu kôm gêṅ daṅ, naṅ sôm ‘Aêc, aö wakôm,’ ma bu kôm dom goc sôm, ‘Mba, aö wakôm dom.’ Yom ṅatô bocke naṅ mac asôm tu apuc yom dau dôn-ṅga, naṅ meṅ akêṅ Sadaṅ ndê.”

Daô sac naṅ sêkôm têṅ yac, naṅ dom

³⁸ “Ma mac aṅyalê yom naṅ Moses to bocdec bu, ‘*ṅamalac daṅ bu ndic am tanôm tisac, naṅ ndic iṅ ndê ô. Ma asa naṅ tuc nem ṅalhôm daṅ dulu, naṅ tuc iṅ ndê dulu ô.*’ ³⁹ Tigeṅ aö wasôm têṅ mac bu akôm mêtê sac ô mêtê sac naṅ lau sêkôm têṅ mac, naṅ dom. Daṅ bu tap am sip alim andô daṅga, naṅ kêṅ daṅga bu iṅ ndic whiṅ. ⁴⁰ Ma ṅgac daṅ bu wê am têṅ lau sêmatôc yom-ṅga, ma iṅ tac whiṅ bu am nemlhi iṅ ṅa am nem gêṅ sauṅ daṅ, goc kêṅ nem gêṅ atu têṅ iṅ whiṅ. ⁴¹ Ma lau †Rom-ṅga si ṅgac siṅ-ṅga daṅ bu kac yom am bu hoṅ iṅ ndê wapa seṅ ṅasawa apê, goc hoṅ wapa dau êmsêlêṅ seṅ ṅasawa baliṅ whiṅ iṅ ndi. ⁴² Êmgamiṅ nem gêṅ têṅ lau naṅ sêteṅ gêṅ têṅ am, naṅ dom, ma daṅ bu ndac am bu nem iṅ sa ṅa gêṅ daṅ, naṅ puc dômwêm iṅ dom.”

*Atac whiṅ nem ṅacyo
(Luk 6:27-36)*

⁴³ “Ma mac anjalê yom nan Moses to bocdec bu, ‘Atac whiņ nem lau menpaņ am-ņga,’ ma yom nan lau sêsôm bocdec bu, ‘Atac tec nem ņacyo.’ ⁴⁴ Tigen aô wasôm têņ mac bu atac whiņ nem ņacyo, ma aterņ mbec tu lau nan sêkêņ kisa mac-ņga. ⁴⁵ Mac bu akôm boc-dinaņ, goc Damam undambê-ņga oc sam mac bu iņ atui awhê ma ņgac. Iņ dau kêņ ndê ac pi pô lau sac ti lau ņayham, ma kêņ u gic lau gitêņ ti lau nan sêsa lêņ giso. ⁴⁶ Lau sac ma lau nan sêkôc takis-ņga atac whiņ lau nan atac whiņ ņac, ma sêtec lau nan sêtec ņac. Mac bu ankcuc ņac si mêtê, dec tu sake-ņga Anötö oc lic mac ņayham? ⁴⁷ Lau sambuc sêtoc dau si asidôwai sa, magoc sêtec lau ņatô. Bocdinaņ mac bu atoc nem asidôwai tawasê sa, dec tu sake-ņga Anötö oc lic mac ņayham hóc gêlêc lau sambuc? ⁴⁸ Akôc gauc pi yom hoņ dinaņ, ma akôm mêtê solop eņ, tôm Damam undambê-ņga ndê mêtê.”

6

Yom pi sakiņ gitêņ ņatô

¹ Ma Yisu gic têku yom ma sôm, “Ayob daôm bu akôm nem sakiņ anem akiņ Anötö-ņga tu bu lau sêlic e sêmpiņ mac-ņga dom. Mac bu akôm tu bu lau sêmpiņ mac-ņga, oc atap nem ņaôli daņ sa yêc Damam undambê-ņga dom.”

Mêtê dakêņ gêņ têņ lau-ņga

² “Bocdinaņ têņ ndoc am bu nem lau ņalôm sawa sa, nan goc sêc gêņ dau ahuc. Ndic dahuc taņ bu kêņ puc lau dom. †Lau sêtim yom lau-ņga nan sêtoc dau sa, nan sêkôm bocdinaņ yêc lôm wê-ņga ti malac lôm, bu lau sêlic e sêmpiņ ņac. Yomandô aô

wasôm têtj mac bu lau si sêmpinj ñac, dinañ ti ñac si ñaôli sambuc nañ sêkôc sa su. ³ Tigenj têtj ndoc am bu kêñ gêtj têtj lau ñalôm sawa, nañ sinj ma kêñ gelec têtj ñac, ma yob bu lau dañ sêngô ñayom dom. ⁴ Bocdinañ am nem mêtê kôm yác lau-ñga oc yêc sinj dau. Ma Damam nañ gêlic gêtj nañ yêc sinj, nañ oc kêñ ñaôli têtj am.”

*Mêtê dateñ mbec-ñga
(Luk 11:2-4, 9-13)*

⁵ “Ma têtj ndoc am bu teñ mbec, nañ teñ tôm lau sêtim yom lau-ñga dom. Ñac atac whinj bu sêteñ mbec sêlhac lôm wê-ñga ti señ ñamakê, tu bu lau sêlic ma sêmpinj ñac-ñga. Yomandô aô wasôm têtj mac bu lau si sêmpinj ñac, dinañ ti ñac si ñaôli sambuc nañ sêkôc sa su. ⁶ Têtj têtj am bu teñ mbec, nañ goc sôc nem andu ñalôm ma sêc gatam ahuc, ma teñ mbec têtj Damam yêc malam nañ lau dañ sêlic dom. Ma Damam nañ kêyalê gêtj nañ yêc sinj dau, nañ oc kêñ ñaôli têtj am.

⁷ “Ma têtj têtj mac bu atej mbec, nañ atej mbec baliñ tôm lau sambuc dom. Ñac gauc gêm bu mbec dau oc ñandô sa tu ñac si yom ñalhô daêsam-ñga. ⁸ Anjuc ñac si gêbôm dom, bu Damam kêyalê gwanaj su, gêtj nañ mac apônda.

⁹ Bocdinañ atej mbec bocdec bu:

Damañ, am nañ mbo undambê. Am nem ñaê lau sênem dabuj mañ.

¹⁰ Mweñ ti lau hoñ si Pômdau. Kêñ lau danga wambu nem yom ñapep yêc nom, gitôm yêc undambê.

¹¹ Kêñ yac mba gö têtj ac dindec.

¹² Suc yac mba sac ñatôp kwi, tôm yac asuc lau nañ sêkôm sac têt yac, nañ si sac ñatôp kwi.

¹³ Yob yac têt létôm bu tap yac sa dom, ma têt ñgac sac Sadañ bu kôm yac ñayom dom.

¹⁴ Mac bu asuc lau nañ sêkôm sac têt mac, nañ si sac kwi, goc Damam undambê-nga oc suc mac nem kwi bocdinañ. ¹⁵ Magoc mac bu asuc lau si sac kwi dom, dec Damam oc suc mac nem kwi dom bocdinañ.”

Mêtê dahu gêt daney-nga siñ tu danem akiñ Anötö-nga

¹⁶ “Ma têt têt mac bu ahu gêt daney-nga siñ tu anem akiñ Anötö-nga, nañ akôm añôm andô masiñ-masiñ têt lau sêtim yom lau-nga sêkôm, nañ dom. Lau dinañ sêkôm añgô andô tisac, bu lau sêlic ma sênyalê bu ñac sêhu gêt daney-nga siñ ma tu dinañ-nga sêmpinñ ñac. Yomandô aö wasôm têt mac bu lau si sêmpinñ ñac, dinañ ti ñac si ñaôli sambuc nañ sêkôc sa su. ¹⁷ Bocdinañ têt têt mac ahu gêt daney-nga siñ tu anem akiñ Anötö-nga, nañ alinñ bu ma amasañ daôm ñapep. ¹⁸ Ma ñalêt dinañ lau dañ oc sênyalê dom bu mac ahu gêt daney-nga siñ. Tigenñ mac nem Damam nañ mbo siñ dau, nañ kêyalê gêt hoñ nañ yêc siñ dau, ma bocdinañ oc kêñ nem ñaôli têt mac.”

*Tarjalê awa ñandô undambê-nga
(Luk 12:33-34)*

¹⁹ Ma Yisu sôm, “Andic nem awa ti wapa sa lhac nom dom, bu sop oc neñ, ma u oc nôm gêt dau tibalê, ma lau kañ oc sênem kañ sa. ²⁰ Apo gêt undambê-nga sa ti nem awa ñandô, ma sop ti u oc señ su dom, ma gitôm dom bu lau kañ sêsôc sêndi

bu sênem kañ. ²¹ Aö gasôm yom dinañ, ñahu bu gamen bocke nañ mac nem awa yêc, nañ mac nem ñalôm ti gauc oc sap dôñ ñapañ.”

*Ñamalac si tandô gitôm ya ñawê
(Luk 11:33-36)*

²² “Ñamalac si tandô gitôm ya ñawê nañ tôc sen têtñ ñac. Bocdinañ mac nem tanôm bu wê mac asa lêtñ ñayham, goc mac nem ñamlic ñagêtñ honñ oc yêc ñawê ñalôm eñ. ²³ Magoc tanôm bu wê mac asa lêtñ sac-ñga, goc mac gacgeñ ambo ñasec ñalôm. Bocdinañ mac bu gauc nem bu ambo ñawê ñalôm, magoc asa lêtñ ñasec-ñga, nañ dec ñasec gêm mac ahuc sambuc.”

Danem akiñ ñadau lu dom

²⁴ “Ñamalac dañ gitôm dom bu nem akiñ ñadau lu, bu inñ oc tec dañ, ma atac whinñ dañ, me sap dañ dôñ ma pu dañ. Ma mac bocdinañ, gitôm dom bu mac atoc Anötô ma awa nom-ñga lu-lu sa ti mac nem ñadau.”

*Dahêgo daunñ dom
(Luk 12:22-32)*

²⁵ “Tu dinañ-ñga dec ahêgo daôm dom tu gêtñ aneñ-ñga ti anôm-ñga, me tu ñakwê asôc-ñga. Anötô kêtñ mac ambo tamli, ma gêtñ dinañ inñ gêtñ atu. Gêtñ daneñ-ñga inñ gêtñ atu dom. Ma Anötô kêtñ mac nem ñamlic ñagêtñ honñ, ma gêtñ dinañ inñ gêtñ atu. Ñakwê asôc-ñga inñ gêtñ atu dom.

²⁶ “Akôc gauc pi mbac. Ñac sêsô gêtñ dom, sêhonñ gêtñ ñandô ma sic sa sôc andu gêtñ ñandô-ñga dom. Tigenñ Damam undambê-ñga gôlôm ñac. Ma inñ tac whinñ mac ñamalac hôt gêtñ mbac honñ su. ²⁷ Ma

mac nem asa bu hêgo dau, dec oc tòm bu ndic têku ndê têm mbo tali-nga?

²⁸ “Tu sake-nga mac nem ñalôm ñawapac tu ñakwê asôc-nga? Akôc gauc pi ñaola ñayham nan sêpo sêlhac kwan ñalôm, nan sêkôm gwelen ti sêmasan ñakwê dom. ²⁹ Tigen aö wasôm têt mac bu Kin Solomon in sôc ñakwê ñayham andô, magoc in ndê gôlôn ti ñawasi hóc gêlêc ñaola dinan dan su dom. ³⁰ O mac lau nan akêt whin gwalec, angô! Kwan ti ñaola nom-ng a sêlhac bêc daêsam dom, ma lau oc sêkêt ya nen su. Magoc Anötö kêt gêt dau ti ñadalô ñayham, ma yob ñapep. Ma bocdinan anyalê bu yom ñandô, in oc yob mac, ma kêt ñakwê têt mac whin. ³¹ Bocdinan ahêgo daôm dom ma asôm bu ‘Danen sake?’ me ‘Danôm sake?’ me ‘Dasôc ñakwê bocke?’ lec dom. ³² Lau sambuc nan sênyalê Anötö dom, nan sêhêgo dau tu gêt hon dinan-nga, tigen Damam undambê-nga kêtalê su bu mac apônda gêt hon dinan. ³³ Gêt ñamata-nga akôm ñanga bu atap malam sa yêc Anötö ndê gôlin ñapu, ma bu asa in ndê lêt gitêt. Ma in oc yob mac tu gêt nom-nga-nga whin.

³⁴ “Bocdinan ambo ti nem ñalôm ñawapac tu gêt lañsê-nga dom. Ahu sin yêc e lañsê dau hóc asê. Ñawapac bêc tigen-nga nan gitôm bêc tigen dinan.”

7

Dapu lau ñambwa dom (Luk 6:37-42)

¹ Ma Yisu sôm, “Alic lau sac ñambwa tu ñac si lêt ti sakin-nga dom, dec Anötö oc lic mac sac tu nem-nga dom. ² Bu Anötö oc êñsahê mac tòm mac anñsahê

lau, ma nem dôhôn mac nem lêñ ti sakinj tôm dôhôn nanj mac am dôhôn lau si.

³ “Tu sake-nga am hêgo daôm tu gêñ golop saun nanj yêc nem asidôwa tandô, tigenj gêñ golop atu nanj yêc am daôm tanôm, nanj gêlic apu? ⁴ Ma bocke am sôm têñ nem asidôwa, ‘Aô bu wakôc gêñ golop nanj yêc am tanôm, nanj sa.’ Tigenj gêñ golop atu pôc daôm nem tanôm ahuc? ⁵ Am ngac tim yom lau-nga! Kôc gêñ golop atu sa yêc daôm tanôm munj e tanôm ñawa sa, nanj goc kôc gêñ golop saun dinanj sa yêc nem asidôwa tandô.”

Dayob Anötö ndê gêñ dabunj ñapep

⁶ “Akêñ gêñ dabunj têñ giam dom, bu oc sêkac dau kwi ma sêseñ mac. Ma ambalinj nem gôlôn ñayham têñ bôc dom, bu oc sêkwê popoc.”

Anötö inj ñadau bu kêñ gêñ têñ yac-nga

⁷ “Ateñ gêñ têñ Anötö, dec oc akôc ñandô, anjalê inj ti ndê lêñ, ma oc atap sa, ma bu amati gatam oc lêc su têñ mac. ⁸ Bu Anötö kêñ gêñ têñ lau honj nanj sêndac inj, ma lau honj nanj sêñsalê inj ti ndê lêñ, nanj oc sêtap sa, ma ñac nanj sêmati gatam nanj oc lêc su têñ ñac.

⁹ “Mac dambai anjô! Nem balê danj bu teñ gö têñ am, dec am oc kêñ hoc têñ inj, a? ¹⁰ Ma bu teñ i oc kêñ mboc sac têñ inj, a? ¹¹ Mba! Mac lau sac, tigenj atoc nem balêkoc sa ña gêñ ñayham. Magoc Damam nanj mbo undambê inj gitêñ enj, ma oc kêñ gêñ ñayham-ñayham enj têñ lau nanj sêteñ inj. ¹² Akôm mêtê ñayham têñ lau honj, gitôm mêtê ñayham nanj mac atac whinj bu sêkôm têñ mac. Yom honj nanj

Moses ti lau propet sêto, nan hêganônj yac dakôm mêtê nÿayham bocdinañ.”

Yom señ lu-nga

¹³ “Anÿsahê nÿanga bu atap gameñ andöc tamli nÿapañ-nga sa, magoc anÿyalê bu gatam gameñ dinañ-nga inÿ gatam saunÿ. Bu gameñ andinam-nga dê yêc, ma señ têtj gameñ dau inÿ señ atu, ma nÿagatam atu bocdinañ. Lau daêsam sêsa señ atu dinañ, ma oc sêsöc gatam atu dau. ¹⁴ Magoc gameñ dandöc tanÿli nÿapañ-ñ ga nÿagatam inÿ gatam saunÿ, ma señ têtj gameñ dinañ inÿ señ atu dom, ma lau daêsam oc sêtap sa dom.”

Yom pi propet tasanÿ

¹⁵ “Ayob daôm tu propet tasanÿ-nga. Nÿac sêtôm giam pôm nan sêmpanÿ dau ahuc nÿa domba nÿamlic, tu bu sêti gasuc domba-nga ma sêseñ nÿac su. Nÿalêtj tigenÿ propet tasanÿ oc sêtêtj mac sêloc tu sênsau mac-nga. ¹⁶ Anÿsahê nÿac si lêtj dec tôm bu mac anÿyalê bu nÿac lau tasanÿ. Nÿalêtj tigenÿ, yac dalic a nÿandô ma tanÿyalê a dau bu nÿayham me sac. Oc tôm dom bu dahinÿ nÿandô nÿayham yêc a sac. ¹⁷ Yomandô! A nÿayham sem nÿandô nÿayham, ma a sac sem nÿandô sac. ¹⁸ A nÿayham danÿ gitôm dom bu nem nÿandô sac, ma a sac gitôm dom bu nem nÿandô nÿayham. ¹⁹ Ma a honÿ nanÿ sem nÿandô sac, nanÿ oc sêlêtj su ma sêtuc pi ya ndi, ma ya neñ su. ²⁰ Bocdinañ anÿsahê propet si lêtj, ma anÿyalê nÿac bu propet nÿayham me sac.”

Pômdau kêyalê inÿ ndê lau su

²¹ “Lau daêsam sêsam aö bu, ‘Pômdau,’ tigenÿ nÿac honÿ oc sêtap gameñ undambê-nga sa dom.

Mba! Lau nanɗa danɗa wambu Damanɗ undambê-ɗa ɗapep, ma sêkôm mêtê tôm inɗ atac whinɗ, nanɗ oc sêtap undambê sa. ²² Têɗ Anötö ndê bêc êmatôc lau-ɗga, nanɗ lau tasanɗ daêsam oc sêsôm têtɗ aô bu, ‘Pômdau, Pômdau! Yac ahoc yom asê atôm propet, ma atinɗ ɗalau sac su ma akôm gêtɗ dalô daêsam am am anôm. Bocdinanɗ kôc yac sa.’ ²³ Tigenɗ aô wasôm têtɗ ɗac bu, ‘Aô kayalê mac dom sambuc mac lau sac. Alhö su yêc aô!’ ”

*Yom gôlinɗ pi ɗgac lu nanɗ sêkwê andu
(Luk 6:46-49)*

²⁴ “Lau nanɗ sêɗgô anenɗ yom ma sêkôm ɗandô sa, nanɗ sêtôm ɗgac tigauc nanɗ kwê ndê andu kalhac nom ɗanɗa ma kêɗ hoc kêgapiɗ alhö dôɗ. ²⁵ Têɗ ndoc u gic e bu hêc, ma mbu puc ɗadinda hôc pi andu dau, nanɗ andu dau ku sa dom bu hoc kêgapiɗ dôɗ. ²⁶ Magoc lau nanɗ sêɗgô anenɗ yom ma sêkôm ɗandô sa dom, nanɗ sêtôm ɗgac gauc mba nanɗ kwê ndê andu kalhac nom babalê. ²⁷ Ma u gic ti bu hêc, ma mbu puc ɗadinda hôc pi andu dau, goc ku sa ma tisac sambuc.”

²⁸ Yisu gic bata ndê yom dinanɗ, ma lau honɗ sêhêdaê tu inɗ ndê yom-ɗga. ²⁹ ɗahu bu yom nanɗ inɗ kêdôhônɗ têtɗ ɗac nanɗ yom ti ɗaclai, hôc gêlêc lau Israel-ɗga si kêdôhônɗwaga yomsu-ɗga si yom honɗ su.

8

*Yisu kôm ɗgac ti gêm̄bac leprasi ɗayham sa
(Mak 1:40-45; Luk 5:12-14)*

¹ Yisu sip akêtɗ lôc meɗ, ma lau daêsam sêɗkuc inɗ.
² Ma ɗgac danɗ ti gêm̄bac fleprasi têtɗ inɗ gi, goc pônɗ

haduc ma sôm, “Pômdau. Am bu tac whiṅ dec gitôm bu am oc kôm aö ṅamlic ṅawasi sa.” ³ Yisu kêmatôc amba sa gi ma kêmasec iṅ, ma sôm, “Aö atac whiṅ, dec wasôm têtṅ am bu ṅamlic ṅawasi sa.” Ma ṅagahô eṅ gêm bac hu iṅ siṅ, ma iṅ ṅamlic ṅayham sa. ⁴ Ma Yisu sôm têtṅ iṅ, “Am ṅgô! Gêtṅ naṅ kwahic dec hôc asê am, naṅ sôm asê têtṅ lau daṅ dom. Tigeṅ têtṅ †dabuṅsiga ndi, tôc daôm têtṅ iṅ bu lic bu am nem ṅamlic ṅawasi sa su. Ma kêtṅ da tôm yomsu naṅ Moses kêtṅ têtṅ yac. Ma ṅalêtṅ dinaṅ lau hoṅ oc sêtṅyalê bu am ṅamlic ṅayham sa.”

*ṅgac bata siṅ-ṅga daṅ kêtṅ whiṅ ṅaṅga
(Luk 7:1-10)*

⁵ Tiṅambu Yisu sôc malac Kapenaom gi. Ma ṅgac bata Rom-ṅga daṅ, naṅ gêm gôliṅ lau siṅ-ṅga 100, naṅ têtṅ iṅ gi ma ndac iṅ bu nem iṅ sa. ⁶ Iṅ sôm, “Pômdau, aneṅ ṅgac akiṅ daṅ ndöc bôliṅ. Iṅ yêc andu ṅapaṅ ma kêsahê ṅandê atu.” ⁷ Ma Yisu sôm têtṅ iṅ, “Aö oc waloc ma wakôm iṅ ṅayham sa.” ⁸ Tigeṅ ṅgac bata dau ô yom ma sôm, “Pômdau, am ṅgac atu ma aö ṅgac apa, dec mayañ dauṅ bu am sôc aneṅ andu. Tigeṅ aö kayalê su bu am ṅgac ti ṅaclai atu, ma bocdinaṅ dec am bu ndic atu yom, goc aneṅ ṅgac akiṅ oc ṅayham sa. ⁹ Bu aö dauṅ daṅañ wambu lau naṅ si ṅaclai hôc gêtṅc aö neṅ, ma aneṅ lau siṅ-ṅga daṅga wambu aö. Aö bu wasôm têtṅ daṅ, ‘Am ndi!’ goc iṅ oc ndi. Ma bu wasôm têtṅ daṅ, ‘Am mweṅ,’ goc iṅ oc meṅ. Ma bu wasôm têtṅ aneṅ ṅgac akiṅ bu kôm gêtṅ daṅ, goc iṅ oc kôm.”

¹⁰ Yisu ṅgô ṅgac bata ndê yom ma hêdaê, ma sôm têtṅ lau naṅ sêtṅkuc iṅ bu, “Yomandô wasôm têtṅ

mac, bu yêc lau Israel honj aö gatap ñac si danj nanj kênj whinj ñannga gitôm ñgac Rom-ñga dindec, nanj sa dom. ¹¹ Anjô! Lau daêsam nanj lau Israel dom, nanj oc sêmenj akênj nom ñabatiñ honj, ma sêtap mwasiñ atu sa yêc undambê sêwhinj Abraham, Aisak ma Jakob. ¹² Tigenj lau Israel daêsam nanj gauc gêm bu sic waê bu sêndöc undambê, nanj Anötö oc êmasuc ñac su sêndöc gameñ ñasec-ñga, ma sêtañ ti lhö êñsiñ pi dau.”

¹³ Yisu sôm yom dinanj têtj lau honj su, goc sôm têtj ñgac bata, “Am lhö mbu ndi. Aö oc wakôm am nem ñgac akiñ dinanj ñayham sa, tôm am kênj whinj.” Ma têtj ndoc dau dinanj gêmbac hu ñgac akiñ dau siñ, ma inj ñayham sa.

*Yisu kôm lau daêsam ñayham sa
(Mak 1:29-34; Luk 4:38-41)*

¹⁴ Tinjambu Yisu têtj Pita ndê andu gi ma gêlic Pita lawawê gêmbac lic ñandê atu ma yêc. ¹⁵ Yisu têtj inj gi ma kêmasac inj amba, goc gêmbac hu inj siñ. Ma inj tisa, ma ndê gêñ danen-ñga ma kênj têtj Yisu.

¹⁶ Têtj telha dinanj ac gi sip su, g oc lau malac-ñga sêkôc lau daêsam nanj ñalau sac sêmbo ñac si ñalôm, nanj sa sêtêtj Yisu si. Ma inj gic atu yom, goc ñalau sac sêhu lau dau siñ, ma inj kôm lau gêmbac honj ñayham sa.

¹⁷ Ñalênj dau dinanj yom nanj propet Aisaya sôm su nanj dec ñandô sa. Mun-ñga inj to yom pi Mesaya bocdec bu:

Inj hóc yac neñ ñawapac tu nem yac sa-ñga. [*Ais 53:4*]

*Lênj tarñkuc Yisu-ñga
(Luk 9:57-62)*

18 Têḅ bêc daḅ Yisu gêlic lau daêsam sêḅgihi iḅ ahuc, goc sôm têḅ ndê †ḅgacsêḅjomi bu sêlom bug-ictonḅ ma sêpi daḅga sêndi. 19 S êmasaḅ dau sêmbô ma kêdôhôn-waga yomsu-ḅga daḅ meḅ ma sôm têḅ iḅ, “Kêdôhôn-waga, aô bu waḅkuc am, wawhiḅ am watêḅ gameḅ bocke naḅ am oc ndi.” 20 Ma Yisu ô iḅ ndê yom ma sôm, “Giam pôm si hocsuḅ yêc, ma mbac lôlôc-ḅga si ḅaic yêc, tigeḅ †ḅamalac ndê Atu dau ndê mala yêc bêc-ḅga mba.”

21 Ma sêḅom daḅ sôm têḅ iḅ, “P ômdau, aô bu waḅkuc am, magoc gêḅ ḅamata-ḅga aô wandi wambo wawhiḅ aneḅ lau e aḅsuhuḅ damaḅ su naḅ.” 22 Tigeḅ Yisu sôm, “Mba! Am bu gauc nem bu êmkuc aô, naḅ gêḅ ḅamata-ḅga. Tec lau batê sêḅsuhuḅ lau batê.”

*Yisu kôm bu ḅamponḅ timalô
(Mak 4:35-41; Luk 8:22-25)*

23 Yisu sôm yom dinaḅ su, goc pi waḅ daḅ gi. Ma iḅ ndê ḅgac-sêḅjomi sêḅkuc iḅ ma sêpi waḅ sêwhiḅ. 24 Sêlac si, ma mbu puc atu ma gêli bu ḅamponḅ sa gic sip waḅ, e kêpiḅ bu waḅ pac. Tigeḅ Yisu yêc bêc yêc waḅ. 25 Dec sêtêḅ iḅ si, sêuḅ iḅ sa ma sêsôm, “Pômdau, nem yac sa, bu yac oc dapac dandiḅ.” 26 Magoc Yisu sôm têḅ ḅac, “O mac lau naḅ akêḅ whiḅ gwalec. Tu sake-ḅga mac atôc daôm?” Goc iḅ tisa ma sôm yom ḅaḅga têḅ mbu ti bu ḅamponḅ, ma gameḅ ḅaḅeḅ sa. 27 Ma ḅac hoḅ sêhêdaê ma sêsôm têḅ dandi, “Ei! Iḅ ḅgac kaiḅ bocke? Bu gêḅ hoḅ sêsôc iḅ ndê yom ḅapu, ma mbu ti bu sêwhiḅ.”

*Yisu soc ḅalau sac su yêc ḅgac lu
(Mak 5:1-20; Luk 8:26-39)*

²⁸ Nac sêhóc asê bugictonɲ ɲadaɲga ma sêsôc lau Gadala-ɲga si gameɲ si. Ma yêc dindê ɲgac lu sêsa akêɲ ôm sêhô-ɲga ma sêtêɲ Yisu si. Inɲlu ɲgac lu naɲ ɲalau sac sêmbo inɲlu ɲalôm, ma sêkôm inɲlu sêti ɲgac pôm. Ma bocdinaɲ lau hoɲ sêtôc inɲlu ma sêmbo ahê inɲlu, ma inɲlu sêndôc ôm sêhô-ɲga ɲapaɲ. ²⁹ Têɲ ndoc inɲlu sêhóc asê Yisu, naɲ ɲalau sac naɲ sêmbo inɲlu ɲalôm, naɲ sêmbwêc bocdec bu, “O Anötö ndê Atu! Am bu kôm sake têɲ yac? Têm bu Anötö êmatôc yac-ɲga yêc dôɲ yêc. Ma bocke am kwahic dec mweɲ bu kôm yac ɲayom?”

³⁰ Bôc tonɲ atu daɲ seɲ gêɲ sêmbo ahê gameɲ naɲ ɲac sêlhac. ³¹ Goc ɲalau sac sêteɲ Yisu bu, “Am bu soc yac su, naɲ kêɲ yac asip bôc ɲalôm.” ³² Ma inɲ sôm têɲ ɲac, “Andi!” Goc sêhu ɲgac lu dinaɲ siɲ ma sêsôc bôc ɲalôm si. Ma bôc hoɲ sênti sêsip salic sac, sêsip bugictonɲ ɲalôm si, ma bu kô ɲac sêmbac ndu. ³³ Lau sêyob bôc-ɲga sêlic gêɲ dau, goc sêlhô sêsa malac si, ma sic miɲ têɲ lau malac-ɲga pi gêɲ hoɲ dinaɲ, ma pi gêɲ naɲ Yisu kôm têɲ ɲgac lu ti ɲalau sac. ³⁴ Ma lau malac-ɲga hoɲ sêsa sêtêɲ Yisu si, ma têɲ ndoc sêlic inɲ, naɲ sêteɲ inɲ bu hu ɲac si gameɲ siɲ.

9

*Yisu kôm ɲgac bôliɲ daɲ ɲayham sa
(Mak 2:3-12; Luk 5:17-26)*

¹ Goc Yisu pi waɲ gi ma gic bugictonɲ kic, ma têɲ inɲ ndê malac Kapenaom gi. ² Ma lau gameɲ dinaɲ-ɲga sêmbalaɲ ɲgac bôliɲ daɲ yêc sac daɲ ma sêtêɲ Yisu si. Inɲ gêlic bu ɲac sêkêɲ whiɲ inɲ, dec sôm têɲ

ngac bôlinj dau, “Aneŋ balê, atac ŋayham sa. Kwahic dec aö oc wasuc am nem sac kwi.”

³ Kêdôhônŋwaga yomsu-ŋga ŋatô s êngô Yisu ndê yom dau, goc sêsôm têŋ dandi, “Ŋgac dê ndê yom sac sambuc! Anötô tigenj gitôm bu suc sac kwi.”

⁴ Yisu kêyalê ŋac si gauc, goc ndac ŋac, “Tu sake-ŋga mac gauc gêm yom sac yêc nem ŋalôm? ⁵ Mac akêŋ whiŋ dom bu aneŋ ŋaclai yêc bu wasôm têŋ ngac dau bu, ‘Aö wasuc am nem sac kwi.’ Bocdinaŋ aö wasôm têŋ inj bu, ‘Tisa ma êmsêlêŋ.’ ⁶ Ma têŋ ndoc mac alic bu aneŋ yom dinaŋ ŋandô sa, goc aŋyalê bu Anötô kêŋ ŋaclai têŋ Ŋamalac ndê Atu yêc nom, bu suc ŋamalac si sac kwi whiŋ.” Goc Yisu sôm têŋ ngac bôlinj bu, “Tisa ma hóc nem mbô sa, ma lhö têŋ nem andu ndi!” ⁷ Goc ngac dau tisa ma kölhö têŋ ndê andu gi. ⁸ Ma lau daêsam naŋ sêlic gêŋ dau sêhêdaê ŋandô, ma sêmpinj Anötô naŋ kêŋ ŋaclai bocdinaŋ têŋ ŋamalac.

*Yisu kêgalêm Matyu bu êŋkuc inj
(Mak 2:13-17; Luk 5:27-32)*

⁹ Yisu kêsêlêŋ gi ma gêlic ngac danj ŋaê Matyu naŋ ndöc ndê mala kôc takis-ŋga. Ma inj sôm têŋ inj, “Êmkuc aö!” Goc Matyu tisa ma kêkuc inj.

¹⁰ Tiŋambu Yisu gêŋ gêŋ ndöc Matyu ndê andu ŋalôm, ma lau daêsam sêmenj ma seŋ gêŋ sêndöc sêwhiŋ Yisu ti ndê ngacsêŋomi. Ŋac lau sêkôc takis-ŋga ti lau ŋatô naŋ lau Palêsai sêsam ŋac bu lau sac.

¹¹ Ma lau Palêsai ŋatô sêlic gêŋ dinaŋ, goc sêndac inj ndê ngacsêŋomi bocdec bu, “Tu sake-ŋga mac nem kêdôhônŋwaga gêŋ gêŋ ndöc whiŋ lau sac dindê?”

¹² Yisu ŋgô ŋac si yom dau ma sôm, “Lau naŋ sêlic dau bu gêmbac mba, naŋ oc sêŋsalê dokta dom,

magoc lau ti gêmbac oc sêṅsalê dokta. ¹³ Gauc nem Anötö ndê yom naṅ propet akwa daṅ to yêc bocdec bu, ‘*Gêṅ atu naṅ aö atac whiṅ, naṅ bu mac tamwalô lau, hóc gêlêc domba hoṅ naṅ mac bu andic ndu ma akêṅ ti da, naṅ su.*’ Andi ma akôc gauc pi yom dau e aṅyalê ṅahu ṅapep. Bu aö gameṅ bu waṅgalêm lau naṅ sêlic dau bu lau gitêṅ, naṅ sa dom. Aö gameṅ bu waṅgalêm lau sac sa, bu sênem dau kwi ma sêsoç Anötö ndê göliṅ ṅapu.”

Yao gêṅ daney-ṅga-ṅga
(*Mak 2:18-20; Luk 5:33-35*)

¹⁴ Ma Jon, ṅgac Kêku Lau-ṅga ndê sêṅomi ṅatô sêtêṅ Yisu si ma sêndac iṅ bu, “Bocke dec yac ti lau Palêsai akêṅ bêc ṅatô bu aney gêṅ dom tu gauc nem Anötö-ṅga, tigen am nem ṅgacsêṅomi seṅ gêṅ tôm bêc hoṅ?” ¹⁵ Ma Yisu sôm têṅ ṅac, “ṅgac nem awhê-ṅga daṅ bu êṅgalêm lau sa sêṅbo sêwhiṅ iṅ tu sêney mwasin nem awhê-ṅga, dec oc tôm dom bu sêhu gêṅ daney-ṅga siṅ ma sêndöc ti ṅalôm ṅawapac têṅ ndoc ṅgac dau mbo whiṅ ṅac. Mba! Ma bocdinaṅ aney ṅgacsêṅomi sêṅbo sêwhiṅ aö ti atac ṅayham, ma sêhu gêṅ daney-ṅga siṅ dom. Tigen ndoc oc meṅ naṅ lau oc sêkôc aö su yêc ṅac, ma têṅ têm dinaṅ ṅac oc ṅalôm ṅawapac ma sêṅkuc lêṅ dahu gêṅ daney-ṅga siṅ-ṅga.”

Yisu ndê yom gitôm gêṅ wakuc
(*Mak 2:21-22; Luk 5:36-39*)

¹⁶ Ma Yisu sôm, “Yac dasi po wakuc pi ṅakwê akwa naṅ kic, naṅ dom. Bu po wakuc oc hóc ṅakwê akwa kic e tisac sambuc. ¹⁷ Ma têṅ ndoc lau sêmasaṅ wain wakuc, naṅ sêkêc sip bôc ṅamlic wain-ṅga akwa dom. Mba! ṅac bu sêkôm, goc

wain wakuc oc hôc ñamlic akwa kôc. Ma wain oc wê ñinga, ma ñamlic dau oc tisac. Bocdinañ lau sêkêc wain wakuc sip bôc ñamlic wakuc, ma lu-lu oc sêyêc ñayham.”

*Yisu kôm awê lu ñayham sa
(Mak 5:21-43; Luk 8:40-56)*

¹⁸ Yisu sôm yom dinañ mbo, ma ñgac bata dañ meñ pôn haduc têt in ma sôm, “Aneñ atuñwê kwahic dec mbac ndu su, magoc am bu mweñ ma kêt amam sac in, dec in oc mbo tali tiyham.” ¹⁹ Goc Yisu tisa ma in ti ndê ñgacsêñomi sêwhin ñgac dau si.

²⁰ Sêñsêlêñ sêmbo, ma awê dañ tigasuc in kalhac in dômbwê ma kêmasêc in ndê ñakwê ñadali. Awê dau hôc ñawapac gêm dac-nga ñapañ gitôm yala 12 su, dec ²¹ gauc gêm yêc dau bu, “Aö bu wamasec in ndê ñakwê ñambwa, dec oc kôm aö ñayham sa tiyham.” ²² Yisu kac dau kwi e gêlic in, goc sôm, “Aneñ bawê, atac pa su. Am ñayham sa tiyham tu am nem kêt whin aö-nga.” Ma têt ndoc dau dinañ awê dau ñayham sa.

²³ Ma tiñambu Yisu gi e hôc asê ñgac bata dau ndê andu, ma gêlic bu lau toñ atu sêmbo. Ñatô sêyu gasuc ma ñatô sêtañ ti ñanta atu. ²⁴ Goc sôm, “Alhö su, bu bawê dau mbac ndu dom. In yêc bêc nañ yêc.” Magoc ñac sêmbwac in. ²⁵ Dec Yisu sôm bu sêsoc ñac sêsa sêndi, goc sôc gi kêmbawê sip amba, ma in tisa. ²⁶ Ma yom dau ñawaê tiapa sambuc yêc gameñ dinañ.

Yisu kôm ñgac tapec lu ñayham sa

²⁷ Dinañ su, goc Yisu kêsêlêñ gi. Ma ñgac tapec lu sêñkuc in ma sêmbwêc, “O †Dawid ndê Atu,

tamwalô alu!” ²⁸ Magoc Yisu kêsêlêḅ gi sôc andu danḅ, dec ḅgac lu dinanḅ sêḅêḅ inḅ si, ma inḅ ndac, “Amlu akêḅ whinḅ bu aneḅ ḅaclai yêc bu wakôm amlu ḅayham sa, me mba?” Ma inḅlu sêsôm, “Aêc, Pômḅdau!” ²⁹ Goc Yisu kêmasec inḅlu tandô, ma sôm bu, “Tu amlu akêḅ whinḅ aö-ḅga, dec gêḅ nanḅ amlu andac, nanḅ oc ḅandô sa.” ³⁰ Ma inḅlu tandô po asê. Goc Yisu gic yao inḅlu bu sêsôm gêḅ dau ḅayom asê têḅ lau danḅ dom. ³¹ Magoc inḅlu sêsa si, ma sêkôm inḅ ndê waê sa e tiapa gêm gameḅ dinanḅ ahuc.

Yisu kôm ḅgac awha mba sôm yom asê

³² ḅac sêsa si ma lau ḅatô sêḅêḅ Yisu sêmeḅ. ḅac sêkôc ḅgac danḅ, nanḅ ḅalau sac kôm inḅ awha mba. ³³ Yisu soc ḅalau sac sa awê gi su, goc awha mba dau sôm yom asê. Lau daêsam dinanḅ sêseḅ amba ma sêsôm bu, “Yac dalic gêḅ danḅ bocdec yêc Israel dom andô.” ³⁴ Magoc lau Palêσαι sêsôm bu, “Inḅ kôc ḅaclai yêc ḅalau sac si ḅadau Sadanḅ, dec tinḅ ḅalau sac su.”

Yisu tawalô lau

³⁵ Ma Yisu kêsêlêḅ golom-golom malac atu ti saunḅ. Inḅ kêḅôhônḅ lau mbo lôm wê-ḅga, ma hoc ḅawaê ḅayham pi Anötö ndê gôlinḅ asê. Ma inḅ kôm lau ti gêmbac tidau-tidau honḅ ḅayham sa.

³⁶ Magoc têḅ ndoc inḅ gêlic lau daêsam nanḅ sêḅkuc inḅ, nanḅ tawalô ḅac. Nahu bu inḅ gêlic ḅac sêḅôm domba nanḅ si ḅgac yob ḅac-ḅga mba, dec giam pôm sêḅê ḅac salinḅ-salinḅ ḅapanḅ. ³⁷ Goc inḅ sôm têḅ inḅ ndê ḅgacsêḅomi, “Gêḅ ḅandô daêsam yêc ôm, magoc lau sêḅdic ḅandô sa-ḅga daêsam dom. ³⁸ Bocḅinanḅ atenḅ mbec têḅ ôm ḅadau bu êḅkinḅ lau gwelenḅ-ḅga sêsôc inḅ ndê ôm ma sêḅdic gêḅ ḅandô sa.”

10

Yisu kêyalin †apospel 12 sa (Mak 3:16-19; Luk 6:12-16)

¹ Yisu ta in ndê ngac-sênomi 12 sêtên in si, ma kêñ ñaclai têtñ ñac bu sêsoc ñalau sac su yêc lau, ma bu sêkôm gêm bac honñ ñayham sa. ² Aposel 12 dau si ñaê bocdec. Ngac ñamata-nga in Saimon nañ sêsam bu Pita, lu in asi Andru, ma Sebedi ndê atu lu Jems lu Jon, ³ P ilip ma Batolomeas, Tomas ma ngac kôc takis-nga Matyu, ma Alpayas ndê atu Jems, Tadaus, ⁴ Saimon nañ sêsam bu 'Ngac †Selot,' ma Judas Iskeriot nañ tiñambu hoc Yisu asê.

Yisu kêkin aposel 12 sêsa si bu sênem mêtê lau (Mak 6:7-11; Luk 9:1-5)

⁵ Yisu kêkin lau 12 dinañ sêsa si bu sênem mêtê, ma gic yomsu ñac bocdec bu, "Asôc lau apa ti lau †Samaria-nga si malac dañ dom, ⁶ tigenñ gêtñ ñamata-nga atêtñ domba Israel-nga nañ sinğa su, nañ andi. ⁷ Anem mêtê ma asôm têtñ lau bu Anötö ndê gôlinñ meñ kêpinñ su. ⁸ Akôm lau gêm bac ñayham sa, ma akôm lau ti gêm bac leprasi ñamlic ñawasi sa. Auñ lau batê sêtisa, ma asoc ñalau sac su yêc lau. Anötö kêñ ñaclai têtñ mac ñaôli mba, ma bocdinañ anem lau sa ñambwa. ⁹⁻¹⁰ Ma têtñ ndoc mac anşêlêtñ andi, nañ gauc nem wapa señ-nga dom. Anşêlêtñ amam sawa, akôc mone dom, ampwic talhi dom, akôc ñakwê aô daôm-nga ti atapa dom, ma ahôc têtñ dom. Ñalêtñ solop bu lau sêlôm lau nañ sem gwelenñ mêtê-nga ma sêpuc ñac dôtñ ña gêtñ dinañ, nañ ti ñac si ñaôli ô gwelenñ.

¹¹ "Malac bocke mac bu asôc andi, nañ anşalê ñamalac ñayham nañ toc Anötö sa ñapep, bu ambo

awhinj inj e mac ahu malac dau sinj. ¹² Têh ndoc mac api inj ndê andu andi, nanj anem mbec inj ndê lau ña mbec yom malô-ñga. ¹³ Ma ñac lau dau bu lau gitêh, goc yom malô oc yêc ñac. Ma ñac bu lau gitêh dom, goc mac nem mbec yom malô-ñga oc gacgen yêc mac-ñga. ¹⁴ Ma lau malac danj bu sêkôc mac ti nem yom sa dom, goc ahu malac me andu dinanj sinj ma atonj kop su yêc gahim. ¹⁵ Aô wasôm têh mac bu têh Anötö ndê bêc êmatôc lau-ñga, lau malac dinanj-ñga oc sêtap ñagêyô sac sambuc sa, hôc gêlêc ñagêyô nanj inj oc kêh têh lau Sodom ti Gomora-ñga têh têm ñambu-ñga, nanj su.”

*Yisu ndê lau oc sêtap kisa sa
(Mak 13:11-13; Luk 21:12-17)*

¹⁶ “A ñgô su nanj! Aô wanjinj mac asa andi, atôm domba nanj sêsip giam pôm si gameñ. Bocdinañ akôc gauc ñapep ma akôm nem gwelenj, ma akôm mêtê ñayham enj e lau danj gitôm dom bu sêpu mac. ¹⁷ Ayob daôm têh lau nanj sêkêh whinj aô dom, bu ñac oc sêkêh mac atêh lau sêmatôc yom-ñga andi, ma sêhi mac ña sö yêc ñac si lôm wê-ñga. ¹⁸ Tu mac anjuc aô-ñga dec ñac oc sêkêh mac alhac gôlinjwaga ti kinj si anjgô-ñga. Ndoc dinanj ti mac nem ndoc bu awhê anenj yom sa têh lau atu-tu dinanj, ma têh lau akêh gameñ honj, nanj whinj. ¹⁹ Ma têh ndoc sêkôc mac dôh, nanj ahêgo daôm dom tu yom asôm-ñga. Anötö oc nem mac sa tu asôm yom-ñga. ²⁰ Ma yom nanj mac bu asôm, nanj mac nem yom dom. Damam undambê-ñga oc kêh inj ndê Ñalau puc mac dôh, ma hôc nem awham sa.

²¹ “Têh ndoc ñawapac-ñga dinanj, lau nanj sêkêh whinj dom oc sêhoc si asidôwai sêkêh whinj aô-ñga

asê bu sêndic ñac ndu, ma dambai oc sêkôm têtj atui boc-dinañ. Balêkoc oc sêli dau sa têtj damba ti dindai, ma sêkêtj ñac sêtêtj lau bu sêndic ñac ndu. ²² Ma lau sambob oc atac tec mac tu aõ-ñga. Magoc asa nañ bu lhac ñañga ma hu aõ siñ dom, nañ oc tap Anötö ndê mwasin nem inñ si-ñga sa. ²³ Ma lau bu sêkêtj kisa mac, goc ahu ñac si malac siñ ma atêtj malac ñañ andi. Yom ñandô aõ wasôm têtj mac! Mac nem gwelenñ anem mêtê ñawaê ñayham-ñga yêc malac Israel-ñga hoñ oc pacndê dom, e Ñamalac ndê Atu meñ sa tiawê.”

*Lau nañ sêñkuc Yisu oc sêhóc ñawapac gitôm inñ dau
(Luk 6:40)*

²⁴ “Kwapuc ñañ oc hóc gêlêc gwalam akwa nañ kêdôhôn inñ, nañ dom. Ma ñgac akinñ oc hóc gêlêc inñ ndê ñadau dom. ²⁵ Kwapuc bu tôm ndê gwalam akwa ma ñgac akinñ bu tôm ndê ñadau, goc tôm. Lau sêpu gôlôwac ñadau aõ ma sêsam aõ bu †Belsebal, ma bocdinañ ñac oc sêkôm têtj ñadau ndê lau mac, hóc gêlêc su.”

*Atöc lau nom-ñga dom
(Luk 12:2-7)*

²⁶ “Magoc atöc daôm tu lau nañ sêkêtj kisa mac-ñga dom. Ñahu bu gêtj hoñ nañ lau sem ahuc, me yêc siñ dau, nañ oc meñ sa tiawê. ²⁷ Yom nañ aõ gasôm têtj mac têtj ôbwêc, nañ asôm asê têtj acsalô, ma yom nañ aõ gac yom sec têtj mac, nañ asôm tiatu alhac malac lôm. ²⁸ Atöc lau nañ bu sêndic mac ndu-ñga dom, bu ñac gitôm dom bu sêseñ mac gatôm su whinñ. Atöc lau dom, magoc atöc Anötö ma asôc inñ ñapu. Bu mba, goc inñ gitôm bu kêtj mac

ɲamlic ti gatôm lu-lu sêsip lambwam sêndi e sêniŋga gacgeŋ.

²⁹ “Akôc gauc pi mbac kecsoc naŋ lau sêlic bu gêŋ ɲambwa. Tigeŋ Anötö gêlic gêŋ saunɲ dinaŋ bu gêŋ ɲambwa dom, ma inɲ bu lôc dom, dec daŋ oc niŋga dom. ³⁰⁻³¹ Bocdinaŋ ahêgo daôm dom, bu Anötö tac whiŋ mac hôc gêlêc mbac kecsoc daêsam su. Inɲ kêyalê mac e pi sa, gitôm inɲ sê mac nem kêclaun honɲ sa timala.”

Dasêc Yisu ahuc dom
(Luk 12:8-9)

³² “Asa naŋ sôm asê yêc ɲamalac aŋgô-ŋga bu inɲ kêŋ whiŋ aö, naŋ aö wasôm inɲ ndê ɲaê asê yêc Damaŋ undambê-ŋga aŋgô-ŋga. ³³ Tigeŋ asa naŋ sêc inɲ ndê kêŋ whiŋ aö-ŋga ahuc yêc ɲamalac aŋgô-ŋga, naŋ wasêc inɲ ahuc yêc Damaŋ aŋgô-ŋga bocdinaŋ.”

Taŋkuc Yisu ti dahôc ɲawapac
(Luk 12:49-53; 14:26-27; 9:48)

³⁴ “Gauc nem bu aö gameŋ bu wahê wamba lau dom. Mba! Tu aö-ŋga dec lau oc sêwhê dau kôc ma sêkêŋ kisa dau. ³⁵ Tu aö-ŋga dec damba lu atuŋgac oc sêkêŋ kisa dau, ma dinda lu atuwê, ma lawawê akwa lu lawawê wakuc oc sêkêŋ kisa dau bocdinaŋ. ³⁶ Ngac daŋ oc tap inɲ ndê ɲacyo sa yêc inɲ dau ndê lau.

³⁷ “Asa naŋ tac whiŋ damba me dinda me atuŋgac me atuwê hôc gêlêc inɲ ndê atac whiŋ aö su, naŋ oc tôm dom bu ti aneŋ daŋ. ³⁸ Ma asa naŋ tec

bu hôc inj ndê a gicso dau* ma ênkuc aö, nanj tòm dom bu ti anej danj bocdinañ. ³⁹ Lau nanj takwê gêñ nom-nga ñapañ tu puc ñac si ñamlic dôñ-nga, nanj oc sêninga. Magoc asa nanj bu hu gêñ nom-nga sinj tu aö-nga, nanj oc mbo tali ñapañ.

⁴⁰ “Lau nanj sêkôc mac sa, nanj gitôm sêkôc aö daun sa, ma ñac nanj sêkôc aö sa, nanj sêkôc Anötö nanj kêkinj aö gameñ, nanj sa. ⁴¹ Asa nanj toc anej propet danj sa, ma kôc inj sa tu inj ti propet gêm aö anôñ-nga, nanj Anötö oc kêñ ñagêyô ñayham têñ inj gitôm inj kêñ têñ propet dau. Ma asa nanj toc ñamalac gitêñ danj sa, ma kôc inj sa tu anej ñaê-nga, nanj Anötö oc kêñ ñagêyô ñayham têñ inj gitôm inj kêñ têñ ñgac gitêñ dau. ⁴² Ma asa nanj kôm gêñ saun bocke bu nem lau nanj sênkuc aö, nanj sa, tòm inj kêñ bu ñalhuc têñ ñac sênôm, nanj Anötö oc êñlhinj inj sinj dom. Inj oc kêñ ñagêyô ñayham têñ inj yomandô.”

11

¹ Yom honj dinañ Yisu sôm têñ inj ndê ñgacsêñomi 12 tu êndôhôn ñac-nga. Inj gic bata yom dau, goc kêsêlêñ golom-golom malac nanj sêyêc gameñ Galili-nga dinañ, ma gêm mêtê ti kêdôhôn lau.

*Yisu sôm yom pi Jon, Ñgac Kêku Lau-nga
(Luk 7:18-35)*

² Têñ ndoc dinañ Jon, Ñgac Kêku Lau-nga ndöc gapocwalô, ma inj ngô ñawaê pi gêñ honj nanj Kilisi kôm. Bocdinañ inj kêkinj inj ndê sêñomi ñatô sêtêñ Yisu si, ³ ma sêndac inj bocdec bu, “Anötö gic bata

* **10:38:** Yisu ndê yom pi a gicso dau, nanj ñahu bu tamasañ daun tòm bêc honj bu dahôc ñandê ti ñawapac tu inj-nga e tòm dambac ndu tòm inj dau mbac ndu.

têḅ yac bu oc êḅkiḅ Mesaya. Am daôm dinanḅ, me yac oc akêḅ batanḅ ḅgac danḅ tiyham?” ⁴ Yisu ô yom ma sôm, “Ambu andi ma asôm yom têḅ Jon pi mêtê nanḅ mac anḅô aô gahoc asê, ma pi gêḅ nanḅ mac alic aô gakôm. ⁵ Lau tapec sêlic gamenḅ tiyham, lau bôliḅ sêḅsêlêḅ tiyham, lau ti gêmbac leprasi ḅamlic ḅawasi sa, lau danḅgasuḅ bic sêḅḅô yom, lau batê sêtisa, ma lau ḅalôm sawa sêḅḅô ḅawaê ḅayham. ⁶ A ḅô! Lau nanḅ atac lu-lu tu aô-ḅga dom, nanḅ oc sêtap Anôtô ndê mwasinḅ sa.”

⁷ Jon ndê sêḅomi sêsa si, ma Yisu sôm yom pi Jon têḅ lau tonḅ atu nanḅ sêḅbo sêwhinḅ inḅ. Inḅ ndac ḅac bocdec bu, “Têḅ ndoc mac asa atêḅ Jon yêc gamenḅ sawa a, dec gauc gêm bu atap ḅamalac kainḅ bocke sa? Mac bu alic ḅgac gauc babalê gitôm gakoc nanḅ mbu kêwic, a? ⁸ Mac asa a bu alic ḅgac danḅ nanḅ sôc ḅakwê ḅayham, a? Mba! Lau nanḅ sêsoḅ ḅakwê ḅayham, nanḅ sêḅbo gamenḅ ḅayham gitôm kinḅ si andu. ⁹ Bocdinanḅ aô wandac mac, mac asa a bu alic sake? Bu alic propet danḅ? Yomandô! Inḅ propet danḅ, ma inḅ hóc gêlêc propet honḅ su. ¹⁰ Propet akwa danḅ to yom nanḅ Anôtô sôm têḅ Mesaya bocdec bu, ‘Aô wanḅkinḅ aneḅ ḅgac aheḅ-ḅga muḅ am, bu êmasanḅ am nem seḅ.’ Y om pi ḅgac aheḅ-ḅga dau hêganônḅ Jon solop. ¹¹ Yêc ḅamalac nom-ḅga, danḅ hóc gêlêc Jon, ḅgac Kêku Lau-ḅga su dom. Tigenḅ aô wasôm yom ḅandô têḅ mac, bu lau honḅ nanḅ sêḅbo Anôtô ndê gôliḅ ḅapu, lau tiwaê, ma lau waêmba bocdinanḅ, nanḅ honḅ sêhóc gêlêc Jon su yêc Anôtô anḅô-ḅga.

¹²⁻¹³ “Muḅ-ḅga, Moses ti propet akwa-kwa sêhoc yom asê gwananḅ pi Anôtô ndê gôliḅ. Ma ḅac si

yom nandô sa dom, e Jon meŋ ma gêm mêtê bu Anötö ndê gôliŋ meŋ kêpiŋ. Têŋ ndoc Jon gic hu yom dau e meŋ têŋ kwahic dec, Anötö ndê gôliŋ kêsôwec gi tiatu, ma lau daêsam sêkôm mwasac bu sêsôc Anötö ndê gôliŋ napa. ¹⁴ Anötö gic bata bu êŋkiŋ propet daŋ muŋ Mesaya, naŋ gitôm propet Elaija. Ma aö wasôm têŋ mac bu yomandô, Jon iŋ propet dau dinaŋ. Mac akêŋ whiŋ yom dinaŋ, me mba? ¹⁵ Mac bu daŋamsuŋ yêc, naŋ aŋgô aneŋ yom!

¹⁶ “Lau têm dindéc-ŋga ŋac lau kaiŋ bocke? Ŋac sêtôm balêkoc naŋ sêkôc whê sêmbo malac lôm, naŋ sêtucdiŋ ŋac si silip ŋatô ma sêsôm, ¹⁷ ‘Têŋ ndoc naŋ yac ac oŋ bu datê wê, naŋ mac atec. Ma têŋ ndoc yac am wê daŋgibo-ŋga, naŋ mac atec bu atañ awhiŋ.’ ¹⁸ Ma lau têm dindéc-ŋga bocdinaŋ. Jon meŋ ma gêŋ gêŋ ti nôm gêŋ ŋayham dom, ma sêsôm bu ŋalau sac mbo iŋ ndê ŋalôm. ¹⁹ Ma Ŋamalac ndê Atu meŋ nôm ti gêŋ gêŋ ŋayham, tigeŋ sêsôm bu iŋ ŋgac gêŋ gêŋ ti nôm wain ŋawahô-ŋga, ma bu iŋ hê silip têŋ lau sac ti lau sêkôc takis-ŋ ga. Bocdinaŋ, mac lau têm dindéc-ŋga atôm balêkoc naŋ sêkôm tô aŋiŋ napaŋ. Tigeŋ Anötö ndê gauc hóc gêlêc gêŋ hoŋ, ma iŋ ndê lau sêŋyalê bu iŋ ndê lêŋ iŋ lêŋ solop.”

*Yisu sôm yom pi lau naŋ sem dau kwi dom
(Luk 10:13-15)*

²⁰ Têŋ dinaŋ Yisu gic hu pu lau naŋ sêndöc malac ŋatô. Ŋahu bu iŋ kôm gêŋ dalô daêsam yêc ŋac aŋgô-ŋga, tigeŋ ŋac sem si ŋalôm kwi dom. ²¹ Iŋ sôm, “Oyaê mac lau Korasin ti lau Betsaida-ŋga. Mac ac waê bu atap Anötö ndê atac nandê sa. Lau

apa naŋ sêndöc Taya ma Saidon, naŋ bu sêlic gêŋ dalô naŋ aö gakôm yêc mac aŋôm-ŋga, dec oc tôm sênem dau kwi wandêc su, ma sêndöc ti sêtaŋ si sac. ²² Tigen mac akôm dom, dec wasôm têŋ mac bu têŋ ndoc Anötö êmatôc lau-ŋga, naŋ in oc kêŋ ŋagêyô sac sambuc têŋ mac, hôc gêlêc ŋagêyô naŋ in oc kêŋ têŋ lau Taya ti Saidon-ŋga, naŋ su.

²³ “Ma mac lau Kapenaom-ŋga. Mac gauc gêm bu Anötö oc kôc mac sa andöc undambê, a? Aö wasôm mba! In oc êmasuc mac su asip lambwam andi. Lau Sodom bu sêlic gêŋ dalô gitôm mac alic su, dec oc tôm sêhu si sac siŋ ma sêndöc ŋayham e kwahic dec. ²⁴ Aö wasôm têŋ mac bu Anötö oc kêŋ ŋagêyô sac têŋ mac, hôc gêlêc ŋagêyô naŋ in oc kêŋ têŋ lau Sodom-ŋga.”

Yisu kêpiŋ Damba
(Luk 10:21-22)

²⁵ T êŋ ndoc dinaŋ Yisu teŋ mbec ma sôm, “O Damaŋ, undambê ti nom ŋadau. Aö wampin am bu am tôc nem yom ŋa-ŋandô asê têŋ lau naŋ sêŋgwiniŋ dau, ma siŋ kwi têŋ lau naŋ gauc gêm bu ŋac lau tigauc ma sêŋyalê gêŋ hoŋ. ²⁶ Aêc, Damaŋ, am kôm bocdinaŋ kêkuc am daôm nem atac whiŋ.”

²⁷ Goc Yisu sôm, “Damaŋ kêŋ gêŋ hoŋ sip aö amaŋ. Lau daŋ sêŋyalê Atu dom, Damba tawasê kêyalê in. Ma lau daŋ sêŋyalê Damba dom, tigen in ndê Atu kêyalê in, ma lau naŋ Atu dau atac whiŋ bu tôc in asê têŋ ŋac, naŋ sêŋyalê Damba.”

Yisu gêm malô lau kwapac

²⁸ “Mac lau hoŋ naŋ ahôc ŋawapac ma kwampac, naŋ atêŋ aö amen, ma aö wakêŋ mac asê awham su. ²⁹ Amen ma akôm aö neŋ gwelen awhiŋ aö, ma

aö oc wandôhôn mac. Aö ngac malô ma gatoc daun sa dom, ma mac oc atap malam anwhañ daôm-nga sa yêc aö. ³⁰ Nahu bu gwelen nañ mac akôm awhiñ aö, nañ ñadehe dom, ma aö wakêñ mac ahôc ñawapac atu dom.”

12

Yisu in Pômdau bêc Sabat-nga (Mak 2:23-3:6; Luk 6:1-11)

¹ Têñ têm dinañ ñabêc †Sabat-nga dañ, nañ Yisu ti ndê ngacsêñomi sêñsêlêñ sêmbo lôcwha nañ gic ôm wit-nga dañ kic. Ma gêñ yô ngacsêñomi, dec sêkôc wit ñandô ma señ. ² Lau Palêsai ñatô sêlic, goc sêsôm têñ in, “Lic su nañ. Am nem ngacsêñomi sêkôc wit ñandô ma yomsu gic yao bu dakôm gwelen kain dinañ têñ bêc Sabat-nga dom.” ³ Goc Yisu ô ñac si yom ma sôm, “Gauc nem yom nañ sêto yêc, pi gêñ nañ Kiñ Dawid ti ndê lau sêkôm têñ ndoc gêñ yô ñac. Mac asam su, me? ⁴ Dawid sôc Anötö ndê andu gi, ma kôc bolom dabuñ nañ lau sêkêñ ti da, nañ Moses kêñ yao bu dabuñsiga tawasê sêneñ, ma lau bambaliñ sêneñ dom. Ma Dawid ti ndê lau señ, magoc lau dañ sêñgôliñ yom pi Dawid ma sêsôm bu in kêgili yomsu lec dom.

⁵ “Ma gêñ dañ tiyham, nañ mac asam su yêc Moses ndê yomsu. Têñ bêc Sabat-nga hoñ dabuñsiga sêkôm gwelen yêc lôm dabuñ, ma gwelen dinañ kêgili yomsu Sabat-nga. Magoc lau sêñgôliñ yom pi ñac dom.

⁶ “A ö wasôm têñ mac, bu gwelen nañ aö gameñ tu wakôm-nga, nañ hôc gêlêc sakiñ lôm dabuñ-nga hoñ su. ⁷ Sêto Anötö ndê yom yêc bocdec, ‘Gêñ atu

nañ aô atac whiñ, nañ hóc gêlêc mac nem da hon su, nañ bu mac tamwalô lau. Mac aňyalê yom dau ñahu dom. Mac bu aňyalê, dec gitôm dom bu mac aňgôliñ yom pi lau nañ sêkôm gêñ so dañ dom. ⁸ Bu Ñamalac ndê Atu iñ gêñ hon ñadau, ma iñ Pômdau bêc Sabat-ñga whiñ.”

Yisu kôm ñgac amba balê ñayham sa têtj bêc Sabat-ñga

(Mak 3:1-6; Luk 6:6-11)

⁹ Yisu kêsêlêñ gi, ma sôc ñac si lôm wê-ñga gi. ¹⁰ Ma yêc dinañ, ñgac amba tibalê dañ ndôc. Lau Palêsai sêñsalê yom tu sêñgôliñ pi Yisu-ñga, goc sêndac iñ, “Yac bu dakôm ñamalac dañ ñamlic ñayham sa têtj bêc Sabat-ñga, oc tañgîlî yomsu Sabat-ñga, me mba?” ¹¹ Ma Yisu sôm têtj ñac, “Mac nem domba dañ, bu peñ sip sê ñalôm têtj bêc Sabat-ñga, nañ mac oc akôm sake? Mac oc akôc sa. ¹² Aêc! Ma ñamalac sêhóc gêlêc domba su! Bocdinañ yac bu dakôm ñayham ma danem lau sa têtj bêc Sabat-ñga, oc daso yomsu Sabat-ñga dom.” ¹³ Goc Yisu sôm têtj ñgac dau, “Êmatôc amam!” Ma iñ kêmatôc amba, ma amba dau ñayham sa tiyham, gitôm iñ amba dañga. ¹⁴ Tigeñ lau Palêsai sêsa si ma sem yomgalôm pi lêñ sêndic Yisu ndu-ñga.

Yisu iñ Anötö ndê Ngac Akin

¹⁵ Yisu kêyalê lau Palêsai si gauc, goc hu gameñ dinañ siñ. Lau daêsam sêñkuc iñ, ma iñ kôm ñac si gêm bac hon ñayham sa. ¹⁶ Tigeñ iñ gic yao bu sêsôm iñ ñahu asê dom. ¹⁷ Ñalêñ dinañ yom nañ propet Aisaya sôm pi Mesaya mun su, nañ ñandô sa. Yom dau sêto yêc bocdec bu:

- 18 Alic aneñ ngac akin dindec, nañ aö kayalin in sa. Aö atac whin in kêlêc, ma aneñ ñalôm tisambuc in. Wakêñ aneñ Ñalau nem in ahuc, ma in oc hoc yom gitêñ matôc-nga asê têñ lau akêñ gameñ nom-nga hoñ.
- 19 In oc sôm yom tac ñandê-nga me mbwêc ñaᅇga dom. Ma lau dan oc sêᅇgô in whasuñ yêc malac lôm dom.
- 20 Gakoc timdec in oc pônᅇ dulu dom, ma ya ᅇawê nañ tisaun, nañ in oc yu ndu dom.* Ma in oc kôm bocdinañ e nditôm in ndê yom gitêñ matôc-nga nem nom sambuc ahuc.
- 21 Ma lau akêñ gameñ nom-nga hoñ oc sêkêñ bata bu Anötö nem ᅇac si tu in ndê ᅇaê-nga. [Ais 42:1-4]

*Yisu ndê ᅇaclai ᅇahu
(Mak 3:23-27; Luk 11:14-22)*

22 Têñ têm dinañ lau sêwê ngac dan nañ ᅇalau sac kôm in tandô t ipec ma awha mba, nañ sêtêñ Yisu sêmeñ. Yisu soc ᅇalau sac dinañ su, goc kôm ngac dau ᅇayham sa, ma in ᅇêlic gameñ ma sôm yom asê.

23 Lau hoñ sêhêdaê tu Yisu-nga, ma sêsôm, “Mboe †Dawid ndê Atu in ngac dau dec, me?” 24 Tigeñ lau Palêsai sêᅇgô ᅇawaê, dec sêpu Yisu ma sêsôm, “In kôc ᅇaclai yêc ᅇalau sac si ᅇadau †Belsebal, dec in soc ᅇalau sac su.” 25 Yisu kêyalê ᅇac si gauc, ma sôm, “Lau gameñ dan, me malac dan, me ᅇôlôwac dan, bu sêwhê dau kôc, dec ᅇac oc sêlhac ᅇaᅇga dom,

* 12:20: Yom pi gakoc timdec ma ya ᅇawê nañ mbac, nañ hêganônᅇ lau nañ sêkêñ whin ᅇaᅇga dom.

ma ñac si ñacyo oc sêku ñac dulu. ²⁶ Ma Sadañ bocdinañ. In bu soc dau ndê ñalau sac su, dec in kên kisa dau, ma in ndê ñaclai oc ninğa.

²⁷ “Mac asôm bu aö gakôc ñaclai yêc Belsebal, dec gasoc ñalau sac su. Ma bocke? Mac nem sêñomi nañ sêsoc ñalau sac sêwhin, nañ mac aňgôlin yom dau pi ñac whin, a? Ñac oc sêlic mac nem yom bu so ma sêmatôc mac! ²⁸ Tigen aö gasoc ñalau sac ña Ñalau Dabuñ ndê ñaclai, dec aňyalê bu Anötö ndê ñaclai bu nem gôlin gêñ hon, nañ hóc asê mac su.

²⁹ “Ñgac dañ oc sôc ñgac ti licwalô atu dañ ndê andu ma êñgaho in ndê wapa su ñalêñ bocke? Gêñ ñamata-ñga in sô ñgac dau dôn, goc kôc in ndê wapa su. Ma Sadañ in gitôm ñgac ti licwalô atu.

³⁰ “Asa nañ kalhac whin aö dom, nañ ti aneñ ñacyo. Ma asa nañ gic lau sa sêtêñ aö sêmeñ dom, nañ soc ñac su yêc aö. ³¹ Tu dinañ-ñga aö wasôm têñ mac bu ñamalac nañ kac ndê ñalôm kwi ma hu ndê sac sin, nañ Anötö oc suc in ndê sac ti yom sac-sac hon kwi. Tigen yom sac nañ ñamalac dañ bu sôm pi Ñalau Dabuñ, nañ Anötö oc suc kwi dom.†

³² Asa nañ bu sôm yom sac pi Ñamalac ndê Atu, tigen tinambu kac ndê ñalôm kwi, nañ Anötö oc suc in ndê sac kwi. Magoc asa nañ bu sôm yom sac pi Ñalau Dabuñ, nañ Anötö oc suc in ndê sac kwi têñ têm dindec-ñga dom, ma têñ têm ñambu-ñga dom bocdinañ.”

*Lau si mêtê whê ñac sa bu ñayham me sac
(Luk 6:43-45)*

† **12:31:** Lau Palêsai sêsôm bu Yisu kôc ñaclai yêc Sadañ ndê ma soc ñalau sac su, ma Yisu tóc asê bu yom dau gitôm yom sac sambuc nañ sêsôm pi Ñalau Dabuñ.

³³ Ma Yisu sôm, “A ñayham sem ñandô ñayham. Ma a sac sem ñandô sac. Dalic a ñandô, dec tanjalê a bu ñayham me sac. ³⁴ Mac lau sac atôm mboc ñatui! Mac atôm bu asôm yom ñayham dan dom! Bu lau sêsôm yom kêkuc gauc ti mêtê nan hóc ñac si ñalôm ahuc. ³⁵ Gauc ti mêtê ñayham hóc lau ñayham si ñalôm ahuc, dec sêsôm yom ñayham. Ma gauc ti mêtê sac hóc lau sac si ñalôm ahuc, dec sêsôm yom sac. ³⁶ Aö wasôm yom ñandô têt mac. Tiñambu Anötö oc êmatôc lau pi yom sac ti yom ñambwa hon nan ñac sêsôm. ³⁷ Lau nan si yom ñayham, nan in oc sam ñac bu lau gitêt, magoc ñac nan si yom sac, nan oc sêtap in ndê matôc sa.”

*Lau sêdac Yisu bu kôm gêt dalô
(Luk 11:29-32)*

³⁸ Goc lau Palêsai ti kêdôhôn-waga yomsu-nga ñatô sêsôm têt Yisu, “Kêdôhôn-waga, yac bu alic am kôm gêt dalô atu bu whê nem ñahu sa.” ³⁹ Ma Yisu sôm, “Mac lau têt dindec-nga, mac lau sac nan apuc dômwêm Anötö, ma asa nem lêt bambalin gitôm lau mockain-nga. Mac andac bu alic gêt dalô, magoc Anötö oc kêt gêt dalô tigen têt mac alic, tôm gêt dalô nan in kôm pi propet Jona. ⁴⁰ Jona mbo i atu ñalôm gitôm acsalô tö ti ôbwêc tö. Ma bocdinañ Ñamalac ndê Atu oc yêc nom ñalôm nditôm acsalô tö ti ôbwêc tö. ⁴¹ Têt ndoc Jona gêm mêtê lau Ninewa, nan sêkac si ñalôm kwi. Ma ñgac nan hóc gêlêc Jona su dec mbo, tigen mac am daôm kwi dom. Tu dinañ-nga têt bêc matôc-nga, lau Ninewa oc sêtisa akêt lau batê sêwhin mac lau têt dindec-nga, ma ñac oc sêhoc mac nem sac asê.

⁴² Munḡga, Kwin Siba-ḡga‡ kêsêlêḡ senḡ baliḡ bu ḡḡo Kiḡ Solomon ndê yom ti gauc atu. Ma kwahic dec ḡgac naḡ hóc ḡêlêc Solomon su, naḡ mbo dec. Magoc mac akêḡ daḡam iḡ dom. Tu dinaḡ-ḡga, têḡ bêc matôc-ḡga, Kwin dau oc tisa whiḡ mac lau têm dindec-ḡga, ma hoc mac nem sac asê.”

*Nalau sac sêḡsalê mala naḡ yêc ḡambwa
(Luk 11:24-26)*

⁴³ “Têḡ ndoc ḡalau sac daḡ sa yêc ḡamalac daḡ, naḡ ḡitôm iḡ kêḡihi mbo gameḡ sawa ma kêsâlê mala êḡwhaḡ dau-ḡga. Tigeḡ têḡ ndoc iḡ tap sa dom, ⁴⁴ naḡ iḡ oc sôm têḡ dau, ‘Aô wambu wandi wasôc andu naḡ aô gahu siḡ su.’ Ma iḡ oc mbu ndi ma tap sa bu ḡamalac dau ndê ḡalôm yêc ḡambwa, ḡitôm andu naḡ sêmasaḡ ḡawasi sa. ⁴⁵ Dec iḡ oc sa ndi, wê ḡ alau 7 naḡ sac sambuc sêhóc ḡêlêc iḡ su, naḡ sêmeḡ, ma hoḡ sêsôc ḡamalac dau ndê ḡalôm sêndi, ma sêmbô dinaḡ. Bocdinaḡ ḡawapac naḡ tap ḡamalac dau sa, naḡ hóc ḡêlêc ḡawapac ḡamata-ḡga-ḡga su. Ma ḡalêḡ tigeḡ mac lau sac têm dindec-ḡga, oc atap ḡawapac atu sa têḡ têm ḡambu-ḡga.”

*Yisu dinda ti asii
(Mak 3:31-35; Luk 8:19-21)*

⁴⁶ Lau daêsam sêmbô andu daḡ sêwhiḡ Yisu têḡ ndoc iḡ sôm yom dinaḡ mbo, ma iḡ dinda ti asii sêmeḡ sêlhac awê, ma bu sêsôm yom têḡ iḡ. ⁴⁷ Goc ḡamalac daḡ kêḡ ḡawaê têḡ iḡ ma sôm, “Am dinam ti asimi sêlhac awê ma bu sêsôm yom têḡ am.” ⁴⁸ Magoc Yisu ô yom ma sôm, “Aneḡ dinaḡ asa,

‡ 12:42: Matyu to yom pi Kwin akêḡ gameḡ ḡapu-ḡga (South). Yom dau hêḡanôḡ Kwin Siba-ḡga, naḡ ndê miḡ sêto yêc 1 Kiḡ 10:1-13. Kwahic dec dasam gameḡ Siba-ḡga bu ‘Arabia.’

ma asiņi ņac lau asa?” ⁴⁹ Goc iņ tōc amba tēŋ ndē ņgacsēŋomi, ma sōm, “Aō dinaņ ti asiņi dau dindec. ⁵⁰ Bu lau naņ daņga wambu Damaņ undambê-ņga ndē yom, naņ ņac aō asiņi ti lhuņwēi ma dinaņi.”

13

*Yom gōliņ pi ņgac kēbalip wit ņawhê
(Mak 4:1-9; Luk 8:4-8)*

¹ Tēŋ bēc dinaņ Yisu hu andu siņ ma sa gi ndōc Bugicton Galili-ņga ņamakê. ² Ma lau daēsam sēkac sa sēŋgihi iņ ahuc e ņasawa mbasi. Tu dinaņ-ņga dec iņ pi gi ndōc waņ daņ naņ poc kēpiņ baō. Ma lau hoņ dinaņ sēlhac baō. ³ Goc Yisu sōm yom gōliņ daēsam tēŋ ņac. Iņ sōm yom gōliņ daņ bocdec bu, “ņgac daņ sa gi bu êmbalip wit ņawhê yēc iņ ndē ôm. ⁴ Ma tēŋ ndoc iņ kēbalip gēŋ dau, naņ ņatō sēpeņ sēsip seņ, dec mbac sēmeņ ma seņ su. ⁵ Ma ņawhê ņatō sēpeņ sēsip gameņ hoc-hoc, naņ nom ņagec sac hoc ņahô ņambwa. ņawhê dau sēsip nom ņalôm gacgeņ si dom, dec sēpo sēpi sēmeņ ņagahô. ⁶ Magoc tiņambu ac pec ņagatôm ma gēm bōliņ. ņahu bu nom ņayham mba tu ņawakac sip ndi-ņga. ⁷ Ma wit ņawhê ņatō sēpeņ sēsip kwaņ ti ņakwa ņalôm, magoc tēŋ ndoc sēpo sēpi sēmeņ, naņ kwaņ pi whiņ e yaņ ndu. ⁸ Ma ņatō sēpeņ sēsip nom ņayham ma sēpo sēpi ņayham e sem ņandô. ņatô sem ņandô 30, ma ņatô sem 60 ma ņatô sem ņandô 100. ⁹ Asa bu daņgasuņ yēc, naņ ņgô aneņ yom.”

*Yom gōliņ ņahu
(Mak 4:10-12; Luk 8:9-10)*

¹⁰ Tiņambu Yisu ndē ņgac-sēŋomi sētigasuc iņ ma sēndac, “Tu sake-ņga am sōm yom tēŋ lau ņa yom

gôliņ?” ¹¹ Ma iņ ô yom ma sôm, “Anötö ndê gôliņ ñalêñ ñahu sip ñalôm gi. Iņ kêyalıñ mac sa bu anjyalê ñahu dau, magoc lau nañ sêkêñ whıñ aö dom, nañ oc tôm dom bu sêñyalê. ¹² Asa nañ kôc Anötö ndê yom sa sip ndê ñalôm e tidôñ, nañ Anötö oc kêñ gauc têt iņ êñlêc, e iņ êñyalê yom dau timala eñ. Magoc asa nañ yom dau tidôñ iņ dom, nañ Anötö oc kôc gêt hon su yêc iņ. ¹³ Tu dinañ-ñga aö wasôm yom têt lau ña yom gôliņ. Ñac sêlic gêt ñapañ, tigeñ ñac si gauc sa dom, ma ñac sêñgô yom ñapañ, tigeñ ñac sêñyalê ñahu dom. ¹⁴ Yom nañ propet Aisaya hoc asê muñ su, nañ dec ñandô sa. Yom dau yêc bocdec bu:

Ñac sêñgô aneñ yom ñapañ, magoc sêñyalê ñahu dom. Ma sêlic gêt nañ aö gakôm nañ ñapañ, tigeñ ñac si gauc sa dom.

¹⁵ Lau dau si ñalôm ñadandi. Ñac si danğasuñ hóc ahuc, ma ñac sêpôc si tandô ahuc. Bu bocdinañ dom, dec oc tôm bu tandô sêlic ma danğasuñ sêñgô, ma sêñyalê aö tidôñ yêc ñac si ñalôm e sênem dau kwi, ma aö wakôm ñac ñayham sa.” *[Ais 6:9-10]*

¹⁶ Ma Yisu sôm têt ñgacsêñomi, “Aö wampıñ mac nem tanôm ti danğamsuñ, bu mac alic gêt atu-tu nañ aö gakôm, ti anğô aneñ yom. ¹⁷ Aö wasôm yom ñandô têt mac bu propet ti lau gitêt daêsam nañ sêmbu muñ su, nañ sêkêñ bata bu sêlic gêt nañ mac alic su, magoc sêlic dom. Ma sêkêñ bata bu sêñgô yom nañ mac anğô su, tigeñ sêñgô dom.”

*Yisu whê yom gôliņ wit ñawhê-ñga ñahu sa
(Mak 4:13-20; Luk 8:11-15)*

18 Ma Yisu sôm, “Dec akêḅ daḅam ma wawhê yom gôliḅ ḅgac kêbalip wit ḅawhê-ḅga sa. 19 Yom pi ḅawhê naḅ sêpeḅ sêsip seḅ, naḅ hêganôḅ lau naḅ sêḅgô yom pi Anötö ndê gôliḅ, magoc sêḅyalê ḅahu dom. Bocdinaḅ Sadaḅ dau meḅ kêgaho yom dau su yêc ḅac si ḅalôm. 20 Ma yom pi ḅawhê naḅ sêpeḅ sêsip gameḅ hoc-hoc, naḅ hêganôḅ lau naḅ sêḅgô Anötö ndê yom, ma sêkôc sa ḅagahô ma ti atac ḅayham. 21 Magoc tôḅ ḅawhê dinaḅ ḅawakac sip gi dom, naḅ yom dau tidôḅ yêc lau dinaḅ si ḅalôm dom. Sêlhac ḅasawa sauḅ, tigeḅ têḅ ndoc sêtap ḅawapac sa me lau sêkêḅ kisa ḅac tu Anötö ndê yom-ḅga, naḅ sêhu si sêkêḅ whiḅ siḅ ḅagahô eḅ. 22 Ma yom pi ḅawhê naḅ sêpeḅ sêsip kwanḅ ti ḅakwa ḅalôm, naḅ hêganôḅ lau naḅ sêḅgô Anötö ndê yom, magoc yom dau gêm ḅandô yêc ḅac si ḅalôm dom. ḅahu bu ḅac sêhêgo dau pi gêḅ nom-ḅga ḅapaḅ, ma sêsa lêḅ atac whiḅ mone-ḅga e gêḅ kaiḅ dinaḅ kôm Anötö ndê yom ahuc. 23 Ma yom pi ḅawhê naḅ sêpeḅ sêsip nom ḅayham ma sem ḅandô 30, me 60, me 100, naḅ hêganôḅ lau naḅ sêḅgô yom ma sêḅyalê ḅahu, ma sem ḅandô daêsam.”

Yom gôliḅ pi wahô

24 Yisu sôm yom gôliḅ daḅ tiyham bocdec bu, “Aö bu wawhê Anötö ndê gôliḅ sa ḅalêḅ bocdec. ḅgac daḅ kêbalip wit ḅawhê ḅayham sip ndê ôḅ. 25 Magoc têḅ ndoc lau sêyêc bêc, naḅ iḅ ndê ḅacyo meḅ, ma kêbalip wahô ḅawhê sip ôḅ dau whiḅ wit ḅawhê ḅayham, goc kôlhô gi. 26 Tiḅambu wit ḅawhê po pi meḅ, ma têḅ ndoc ḅandô sa, naḅ lau sêlic bu wahô pi meḅ whiḅ. 27 Goc ôḅ ḅadau ndê lau akiḅ sêtêḅ iḅ si ma sêsôm, ‘ḅadau, yac alic bu am kêbalip ḅawhê

ņayham sip nem ôm. Magoc wahô dec meņ akêņ nde?’ ²⁸ Ma inŋ ô yom ma sôm, ‘Ŋacyo danŋ kôm gêņ dau.’ Ma sêndac inŋ, ‘Am tac whiņ bu yac asa andi ayê wahô dau sa, me?’ ²⁹ Ma inŋ sôm, ‘Mba! Bu mboe mac ayê wahô ma apuc wit sa whiņ. ³⁰ Atec lu-lu sêlhac sêwhiņ dau ma sêtiatu e ndoc sêndic gêņ ņandô sa-ņga. Têņ dinaņ aö oc wasôm têņ lau sêndic gêņ ņandô sa-ņga bu sêndic wahô sa muņ, goc sêkic dôņ ma sêkêņ pi ya ndi. Ma tiņambu sêndic wit ņandô sa pi aneņ andu gêņ ņandô-ņga.’ ”

*Yom gôliņ pi gêņ ņawhê sauņ
(Mak 4:31-32; Luk 13:18-19)*

³¹ Ma inŋ sôm yom gôliņ danŋ têņ ņac bocdec, “Anötö ndê gôliņ gitôm a soc ņawhê, naņ ņgac danŋ sô sip inŋ ndê ôm. ³² Ŋawhê dau inŋ gêņ sauņ-têc, tigeņ tiņambu oc po pi meņ e ti a atu hóc gêlêc gêņ ôm-ņga hoņ, ma mbac lölôc-ņga oc sêmeņ sêhê si ņaic yêc ņasaņgac.”

*Yom gôliņ pi yist
(Luk 13:20-21)*

³³ Ma inŋ sôm yom gôliņ danŋ tiyham bocdec, “Anötö ndê gôliņ gitôm yist, naņ awhê danŋ kêņ sip plawa lônŋ atu danŋ ma kêgaluņ e kôm plawa hoņ suņ.”

*Yisu sôm yom gôliņ daêsam
(Mak 4:33-34)*

³⁴ Yom hoņ naņ Yisu sôm têņ lau toņ atu dinaņ, naņ inŋ sôm ņa yom gôliņ ņambwa. Ma inŋ sôm yom ņalêņ danŋ dom. ³⁵ Ma boc-dinaņ propet ndê yom bocdec ņandô sa:

Aö wasôm aneñ yom ña yom gôlin, ma gêñ nan yêc sinj dau têtj têtj Anötö kêtj undambê ti nom e meñ, nan kwahic dec wasôm asê. [BW 78:2]

Yom gôlinj wahô-ñga ñahu

³⁶ Goc Yisu hu lau honj sinj ma sôc andu gi. Ma inj ndê ñgacsêñomi sêtêñ inj si ma sêndac, “Gitôm bu am whê yom gôlinj wahô-ñga ñahu sa têtj yac?”

³⁷ Ma Yisu sôm, “Ñgac nanj kêbalip ñawhê ñayham, nanj Ñamalac ndê Atu. ³⁸ Ma inj ndê ôm, nanj nom sambuc lec. Yom pi ñawhê ñayham hêganônj lau nanj sêmbo Anötö ndê gôlinj ñapu, ma wahô hêganônj ñalau sac si ñadau ndê lau. ³⁹ Ma ñacyo nanj kêbalip wahô ñawhê, nanj Sadañ dau. Ndoc sêndic gêñ ñandô sa-ñga, nanj tôm bêc ñambu-ñga, ma lau sêndic gêñ ñandô sa-ñga, nanj Anötö ndê añela. ⁴⁰ Têtj bêc ñambu-ñga, lau sac oc sêsip ya atu ñalôm sêndi, ñalêñ tigenj tôm wahô nanj lau sic sa ma sêkêñ pi ya gi. ⁴¹ Ñamalac ndê Atu oc êñkinj ndê añela, ma ñac oc sêkôc gêñ lêtôm-ñga ti lau honj nanj sêkôm sac, nanj su yêc Anötö ndê lau. ⁴² Ma ñac oc sêmbalinj ñac sêsip ya atu ñalôm sêndi, ma ñac oc sêtañ atu ti lhô êñsinj pi dau. ⁴³ Têtj dinañ lau gitêñ si ñawasi ti ñawê oc pô gameñ gitôm ac, yêc ñac si Damba ndê gameñ undambê-ñga. Mac bu dañamsuñ yêc, nanj añgô aneñ yom.”

Yom gôlinj lu pi Anötö ndê gôlinj

⁴⁴ “Anötö ndê gôlinj ñamwasinj gitôm awa ñayham andô dañ nanj yêc sinj dau yêc nom dañ ñalôm. Ñamalac nanj tap awa dau sa, nanj oc sinj kwi tiyham, ma lhô ndi ti atac ñayham atu ma kêtj ndê gêñ honj têtj lau sênemlhi, goc nemlhi nom dinañ bu kôc awa dau sa.

45-46 “Ma Anötö ndê gôliŋ ŋamwasinŋ gitôm yac ŋapa ŋaôli atu. Ngac tidulu gêŋ-ŋga naŋ kêsâlê yac ŋapa ŋayham tu êmasaŋ gôlôn-ŋga, naŋ bu tap yac ŋapa ŋayham andô dau sa, dec inŋ oc lhö ndi ma kêŋ ndê gêŋ hoŋ têŋ lau sênemlhi, goc nemlhi yac ŋayham dau.”

Yom gôliŋ pi wasaŋ

47-48 “M a yom gôliŋ daŋ tiyham. Nalêŋ naŋ Anötö kêgalêm lau sa bu s êmbo inŋ ndê gôliŋ ŋapu, naŋ gitôm wasaŋ naŋ lau sêkêŋ sip gwêc, ma i tidau-tidau sêsip wasaŋ dau si e meŋhu. Goc lau sêhê sa pi baö gi. Ma sêndöc sic ma sêŋyaliŋ i ŋayham-ŋayham sa sip dalu, ma i sac-sac, naŋ sêmbaliŋ siŋga. ⁴⁹Ma ŋalêŋ tigeŋ têŋ bêc ŋambu-ŋga, aŋela oc sêmeŋ ma sêwhê lau sac ti lau gitêŋ kôc. ⁵⁰Ŋac oc sêmbaliŋ lau sac sêsip ya atu ŋalôm sêndi, ma ŋac oc sêtaŋ ti lhô êŋsiŋ pi dau.”

Awa akwa ma awa wakuc

⁵¹Yisu gic bata yom dinaŋ, goc ndac inŋ ndê ŋgacsêŋomi, “Mac aŋyalê aneŋ yom hoŋ dindéc ŋahu, me mba?” Ma sêlôc, “Aêc.” ⁵²Goc inŋ sôm têŋ ŋac, “Kêdôhônŋwaga yomsu-ŋga naŋ sêŋyalê Anötö ndê gôliŋ ŋahu tidônŋ whiŋ, naŋ sêtôm bu sêwhê yom akwa sa têŋ lau, ma yom wakuc whiŋ. Ma bocdinaŋ ŋac sêtôm andu ŋadau daŋ naŋ gic awa daêsam sa, dec tôc awa akwa ti awa wakuc asê têŋ lau.”

Yisu ndê lau sêkôc inŋ sa dom
(Mak 6:1-6; Luk 4:16-30)

⁵³Yisu sôm yom gôliŋ hoŋ dinaŋ pacndê, goc hu gameŋ dinaŋ siŋ. ⁵⁴Inŋ mbu têŋ inŋ ndê malachu gi, ma kêdôhônŋ lau mbo ŋac si lôm wê-ŋga. Dec ŋac

sêhêdaê ma sêndac dandi, “Ei! Gauc ñayham ti ñaclai bu kôm gêñ dalô atu-tu, nañ ñgac dec tap sa yêc nde? ⁵⁵ Inj k apenta ndê atu! Inj dinda inj Maria, ma inj asii Jems, Josep, Saimon, ma Judas. ⁵⁶ Ma inj ndê lhuwêi sêmbô sêwhinj yac. Bocdinañ gêñ honj dindec inj kôc sa yêc nde?” ⁵⁷ Ma ñac atac lu-lu tu inj-ñga. Magoc Yisu sôm têtñ ñac, “Lau honj sêtoc propet dañ sa, tigenj yêc propet dau ndê malachu, inj dau ndê lau sêtoc inj sa dom.” ⁵⁸ Ma tu ñac sêkêtñ whinj inj dom-ñga, dec inj kôm gêñ dalô atu-tu daêsam yêc ñac si gameñ dom.

14

Herod Antipas ñgô ñawaê pi Yisu
(Mak 6:14-16; Luk 9:7-9)

¹ Têtñ ndoc dinañ †Herod, nañ gêm gôlinj gameñ Galili-ñga, nañ ñgô ñawaê pi Yisu. ² Ma inj sôm têtñ inj ndê lau akinj bu, “Ñgac dê mboe Jon, Ñgac Kêku Lau-ñga nañ tisa akêtñ lau batê-ñga. Ma tu dinañ-ñga inj kôc ñaclai bu kôm gêñ dalô atu-tu dinañ.”

Herod gic Jon, Ñgac Kêku Lau-ñga ndu ñaminj
(Mak 6:17-29)

³⁻⁴ Munj-ñga, Herod gêm inj ndê asi Pilip ndê awhê Herodias ti ndê awhê, dec Jon sôm têtñ inj, “Am kôm gêñ so sambuc.” Tu dinañ-ñga Herod kêtñ ndê lau bu sêkôc Jon dôñ ma sêkêtñ inj ndöc gapocwalô. ⁵ Herod tac whinj bu ndic Jon ndu, tigenj inj töc lau daêsam nañ sêlic Jon bu propet dañ. ⁶ Têtñ ndoc dañ sêndê mwasinj tu Herod ndê bêc dinda kôc inj-ñga, ma Herodias atuwê tê wê yêc mwasinj dau ñalôm. Herod gêlic ma tac ñayham atu, ⁷ dec inj kêmatinj yom têtñ inj ma sôm, “Yomandô aö wasôm têtñ am.

Gêñ bocke am bu tac whiñ nanj sôm, ma aö oc wakêñ têtñ am.” ⁸ Goc bawhê dau sa gi gêlic dinda Herodias. Inj dinda tec Jon, dec sôm têtñ bawhê bu ndac Herod bocdec bu, “Aö tac whiñ bu am tim Jon, Ngac Kêku Lau-nga ndê kachu kic, ma kêñ inj ndê ñagôlôn sip pele danj ma kêñ têtñ aö, bu walic pi tanônj bu inj mbac ndu ñandô.” ⁹ Têtñ ndoc Herod ngô yom dinanj, inj ndê ñalôm ñawapac atu. Tigenj tu inj kêmatinj yom yêc lau honj anjô-nga, dec inj sôm têtñ inj ndê lau sinj-nga bu sêkôm tôm bawhê dau tenj. ¹⁰ Inj kêkinj ñac sêsôc gapoc-walô si, ma sêtim Jon ndê kachu kic. ¹¹ Ma sêkêñ ñagôlôn sip pele danj, ma sêkôc sêmenj ma sêkêñ têtñ bawhê. Goc bawhê dau kôc sa gi kêñ têtñ dinda gêlic. ¹² Tinjambu Jon ndê sêñomi sêmenj sêkôc inj ñamlanj sa ma si sêñsuhuj. Goc sêtêtñ Yisu si ma sic minj têtñ inj.

Yisu gôlôm lau 5,000

(Mak 6:32-44; Luk 9:10-17; Jon 6:1-15)

¹³ Têtñ ndoc Yisu ngô ñawaê pi Jon, nanj inj pi wanj danj gi bu pi bugictonj ñadanga, ma lhö têtñ gamenj sawa danj ndi ma mbo tawasê. Magoc lau malac-nga sêngô ñawaê bu inj pi wanj dau gi, ma daêsam sêwê sêmba baö ma sêñkuc inj. ¹⁴ Têtñ ndoc Yisu sôc baö gi, nanj gêlic lau daêsam dinanj ma tawalô ñac. Ma inj kôm ñac si gêmbac ñayham sa.

¹⁵ Têtñ telha, kêpinj bu ac ndi sip, goc ngacsêñomi sêtêtñ inj sêmenj ma sêsôm, “Gamenj dec gamenj sawa, ma ac gi su. Kêñ lau sêlhö sêtêtñ malac sêndi bu sênemlhi si gêtñ sênenj-nga.” ¹⁶ Magoc Yisu sôm, “Mba! Oc tôm bu sênenj gêtñ yêc dec. Mac daôm akêñ gêtñ têtñ ñac sênenj.” ¹⁷ Ma sêsôm, “Yac oc akôm ñalêñ nde, bu yac mba bolom amandanj

ma i lu solop dec yêc.” ¹⁸ Goc inj sôm, “Akôc gêñ dau sa amenj.” ¹⁹ Ma inj sôm têñ lau bu sêndöc sic sêndöc kwanj. Inj kôc bolom amañđanj ma i lu, tatac undambê goc gêm mbec ma pô bolom kôc-kôc. Ma inj kêñ têñ ñgacsêñomi, ma sic sam têñ lau. ²⁰ Ñac hoñ señ gitôm, ma ñgac-sêñomi sic gêñ ñadêlê sa sip gatop 12 e meñhu. ²¹ Lau nañ señ gêñ dau, nañ si launğac ñanamba gitôm 5,000. Ma lauwhê ti balêkoc daêsam sêmbo sêwhiñ.

*Yisu kêsêlêñ mbo bu ñahô
(Mak 6:45-52; Jon 6:16-21)*

²² Dinañ su, goc Yisu kêkiñ ndê ñgacsêñomi sêpi wañ bu sêmuñ inj sêmbu sêpi bugictoñ ñadañga sêndi. Ma inj dau gacgeñ mbo, bu kêñ lau sêlhô sêndi. ²³ Sêlhô si su, goc inj pi lôc tawasê gi bu teñ mbec. Ñasec sa, ma inj tawasê mbo. ²⁴ Magoc wañ dau sa awê tibaliñ gi su, ma mbu ñadinda gêli bu sa e gic sip wañ.

²⁵ Têñ ôbwêc lôm, Yisu kêsêlêñ mbo bu ñahô têñ ñac gi. ²⁶ Magoc têñ ndoc ñgacsêñomi sêlic inj kêsêlêñ mbo bu ñahô, nañ sêtöc dau ti sêmbwêc, ma sêsôm, “Êê! Ñalau dañ!” ²⁷ Goc Yisu sôm têñ ñac, “Atöc daôm dom! Ñalôm pêñ dôn, bu aö dauñ dec.” ²⁸ Goc Pita sôm, “Pômdau, bu am daôm dinañ, nañ goc sôm aö wañsêlêñ wambo bu ñahô watêñ am waloc.” ²⁹ Ma Yisu sôm, “Mweñ!” Goc Pita sip yêc wañ, ma kêsêlêñ mbo bu ñahô têñ inj gi. ³⁰ Magoc mbu ñadinda kôm inj töc dau atu ma inj kwê bu solon tigeñ. Goc inj mbwêc, “Pômdau, nem aö sa!” ³¹ Ñagahô Yisu kêmatôc amba gi, hê inj sa ma sôm, “O am ñgac kêñ whiñ babalê-ñga. Bocke ma am atac lu-lu tu aneñ ñaclai-ñga?” ³² Goc inlu sêpi wañ si,

ma mbu timalô. ³³ Ma ngacsênomi nanj sêndöc wanj sêpônj haduc ma sêmpinj inj ma sêsôm, “Yomandô, am Anötö ndê Atu!”

*Yisu gêm lau gêmbac sa yêc malac Genesaret
(Mak 6:53-56; Jon 6:22-25)*

³⁴ Sêlac wanj si e sêsôc baö yêc malac Genesaret. ³⁵ Ma têtj ndoc lau malac-nga sêlic bu Yisu menj, nanj sêkênj ñawaê têtj gamenj ñamakê-nga honj, ma lau sêkôc si lau gêmbac honj sa sêtêtj inj sêmenj. ³⁶ Nac sêtenj bu sêmasec inj ndê ñakwê ñadali ñambwa, ma lau honj nanj sêmasec inj, nanj ñayham sa.

15

*Gêtj nanj kôm ñamalac ñadômbwi sa yêc Anötö anjô-
nga
(Mak 7:1-23)*

¹ Têtj dinanj lau Palêsai ti kêdôhônjwaga yomsu-nga ñatô sêmenj akênj Jerusalem sêtêtj Yisu si, ma sêndac inj, ² “Tu sake-nga am nem ngacsênomi sêkôm ñagôlinj nanj lau andô sic dulu têtj yac, nanj popoc? Têtj ndoc sênenj gêtj, nanj sêngwasinj amba munj su dom.” ³ Ma Yisu ô ñac si yom bocdec bu, “Ma bocke? Tu sake-nga mac atoc lau andô si ñagôlinj sa ma akôm Anötö ndê yomsu popoc? ⁴ Anötö dau sôm, ‘Toc damam lu dinam sa,’ ma inj sôm tiyham bu, ‘Asa nanj sôm yom sac pi inj damba me dinda, nanj oc sêndic inj ndu.’ ⁵ Tigenj mac anjuc yomsu dau dom. Ngac danj ndê awa me gêtj bu yêc bu nem damba lu dinda sa, magoc inj sôm têtj injlu, ‘Oc tôm dom bu wanem amlu sa, bu gêtj dindéc aö wakênj ti da têtj Anötö,’ ⁶ goc mac alic ñayham bu inj toc damba sa dom. Bocdinanj mac asenj Anötö

ndê yom nanj sôm bu atoc damam lu dinam sa, nanj popoc, tu bu anjuc lau andô si njagôlinj. ⁷ Mac lau atim yom lau-nja! Yom nanj propet Aisaya hoc asê munj su, nanj hêganônj mac solop. Inj sôm bu, ⁸ *‘Lau dîndec sêtoc aô sa nja whasunj njambwa, tigenj njac si njalôm yêc danj dau-nja. ⁹ Njac sem akinj aô njandô dom, ma yom nanj sêndôhônj tênj lau, nanj njamalac si yomsu njambwa.’*”

¹⁰ Goc Yisu ta lau honj ma sôm, “Anjô ma anjalê njapep. ¹¹ Gênj danenj-nja nanj sip njamalac whasunj, nanj kôm njac njadômbwi sa yêc Anötö anjô-nja dom. Tigenj yom nanj sa akênj njamalac whasunj, nanj kôm njac njadômbwi sa.” ¹² Tênj dinanj Yisu ndê njacsênjomi sêtigasuc inj ma sêsôm tênj inj, “Lau Palêsai sênjgô am nem yom dinanj, dec kôm njac sêlic sac. Am kêyalê, me mba?” ¹³⁻¹⁴ Goc inj sôm tênj njac, “Ahêgo daôm tu njac-nja dom! Atec njac. Lau honj nanj danja wambu Damanj undambê-nja ndê yom dom, nanj sêtôm wahô nanj inj oc puc sa ti njawakac. Njac bu sêtôc senj tênj lau njatô, magoc njac tandô pec. Ma njac tapec danj bu wê tapec danj, injlu lu-lu oc sêpenj sêsip sê.”

¹⁵ Dec Pita sôm, “Gitôm bu am whê yom gôlinj dinanj njahu sa tênj yac?” ¹⁶ Goc Yisu ndac, “Ma bocke? Tênj nde mac oc anjalê? ¹⁷ Alic! Gênj nanj sip njamalac whasunj, nanj sip inj njatac njalôm gi, ma tinjambu sa menj tiyham. ¹⁸ Tigenj yom sac nanj sa njamalac whasunj, nanj sa akênj inj ndê njalôm, ma sac nanj yêc njamalac njalôm, dec kôm inj njadômbwi sa yêc Anötö anjô-nja. ¹⁹ Gauc sac, mêtê sêndic njamalac ndu-nja, mêtê mockainj-nja nanj lau nanj sem dau sa su, ma lau nanj sem dau sa su dom, nanj sêkôm, mêtê sênem kanj gênj-nja, yom tasanj,

ma yom sêpu lau-nga, ²⁰ nan yêc ñamalac ñalôm, nan kôm ñac ñadômbwi sa. Tigen yac bu tanğwasıñ aman dom ma daneñ gêñ, dec oc kôm yac ñadômbwi sa yêc Anötö anğô-nga dom.”

Awhê Kanan-nga kêñ whıñ ñanğa
(Mak 7:24-30)

²¹ Yisu hu malac dinañ sıñ, ma in ti ndê ñgacsêñomi sêtêñ malac Taya ma Saidon ñagameñ ñamakê-nga si. ²² Ma awhê Kanan-nga dan, nan ndôc gameñ dinañ, nan têtñ in meñ ma mbwêc, “O Pômdau, †Dawid ndê Atu, tamwalô aö. Ñalau sac kêñ ñawapac atu têtñ aö atuñwê, ma kôm in tisac.” ²³ Yisu gêm dôñ ma ô yom dan dom, goc ñgacsêñomi sêtigasuc in ma sêsôm, “Kêñ in lhö ndi, bu in kékuc yac ma mbwêc yom ñapan.” ²⁴ Ma in sôm, “Awhê dau in awhê Israel-nga dom. Anötö kêkin aö bu wanem lau Israel-nga sa, bu ñac sêtôm domba nan sinğa su.”

²⁵ Têtñ dinañ awhê dau meñ pôn haduc têtñ in ma ndac tiyham, “Pômdau, nem aö sa.” ²⁶ Ma Yisu sôm, “Solop dom bu dakôc balêkoc si gêtñ daneñ-nga su ma tambalin têtñ giam sêneñ.” ²⁷ Magoc awhê dau ô yom ma sôm, “Aêc Pômdau, tigen giam nan sêndôc ñadau ndê tebo ñapu, nan señ gêtñ ñapopoc nan peñ yêc tebo.” ²⁸ Yisu ngô yom dinañ ma sôm, “O awhê, am kêñ whıñ ñanğa. Aö oc wakôm tôm am ndac.” Ma têtñ acgatu ñasawa dau dinañ, awhê dau ndê atuwê ñayham sa.

Yisu gôlôm lau 4,000
(Mak 8:1-10)

²⁹ Yisu kölhö gi ma kêsêlêñ whıñ ndê ñgacsêñomi mbo Bugicton Galili-nga ñamakê. Goc in pi lôc dan

gi ma ndöc sic. ³⁰ Ma lau daêsam sêwê sêtêḅ in sêmeḅ. ḅac sêkôc lau gahi sac, lau tapec, l au bôlinḅ, awha mba, ti lau gêmbac daêsam, ma sêkêḅ ḅac sêyêc Yisu aḅgô-ḅga. Ma inḅ kôm ḅac hoḅ ḅayham sa. ³¹ Têḅ ndoc lau sêlic awha mba sêsôm yom asê, ma lau gahi sac ti lau bôlinḅ sêḅsêlêḅ tiyham, ma tapec si tandô ḅawa sa, naḅ sêhêdaê ḅandô. Ma sêmpinḅ Anötö Israel-ḅga.

³² Yisu ta inḅ ndê ḅgacsêḅomi sêmeḅ, goc sôm têḅ ḅac, “Aö taḅwalô lau dindec, bu sêmo sêwhinḅ aö gitôm bêc tó su. ḅac si gêḅ danêḅ-ḅga pacndê, ma aö gatec bu wakêḅ ḅac sêlhö sêndi ti gêḅ yô ḅac, mbo ḅac tagôlô yêc seḅ.” ³³ Magoc ḅgac-sêḅomi sêsôm, “Bocke? Gameḅ dec gameḅ sawa, ma danemlhi bolom yêc nde, bu dakêḅ têḅ ḅac sêneḅ?” ³⁴ Ma Yisu ndac, “Mac nem bolom ḅinḅga ndöc?” Ma sêsôm, “Bolom 7 ma i mwambwa ḅatô.” ³⁵ Goc Yisu sôm têḅ lau bu sêndöc sic. ³⁶ Dec inḅ k ôc bolom 7 ma i sa ma gêm danḅe, p ô kôc-kôc, ma kêḅ têḅ ḅgacsêḅomi, ma ḅac sic sam têḅ lau. ³⁷ ḅac hoḅ seḅ e gitôm, ma tiḅambu ḅgac-sêḅomi sic gêḅ ḅadêlê sa sip gatop 7 e meḅhu. ³⁸ Lau daêsam seḅ gêḅ dinaḅ e gitôm. ḅac si laḅḅgac ḅanamba gitôm 4,000, ma lauwhê ti balêkoc sêmo sêwhinḅ.

³⁹ Tiḅambu Yisu kêḅ lau hoḅ sêlhö si, goc inḅ ti ndê ḅgacsêḅomi sêpi waḅ danḅ ma sêtêḅ malac Magadan ḅagameḅ si.

16

*Lau Palêsai sêndac gêḅ dalô
(Mak 8:11-13)*

¹ Lau Palêsai ti lau Sadiusi n̄atô sê-têj Yisu sêmen bu sênsahê in̄. N̄ac sêndac in̄ bu kôm gêj dalô bu tôc asê bu in̄ kôc n̄aclai yêc Anötö ndê. ² Dec in̄ sôm, “Mac bu alic umboj tikoc, goc mac asôm bu ‘Ac oc pi n̄ayham.’ ³ Ma mac bu alic umboj tiyec, goc mac asôm, ‘U oc ndic.’ Mac alic gêj dalô umboj-nga dinañ, ma aňyalê n̄ahu. Ma bocke dec mac aňyalê gêj dalô daêsam nañ aö gakôm têj n̄asawa dindec, nañ n̄ahu dom? ⁴ Mac lau sac nañ apuc dômwêm Anötö, ma asa nem lêj bambaliñ gitôm lau mockaiñ-nga. Mac aňsalê gêj dalô, tigen̄ Anötö oc kêj gêj dalô tigen̄ têj mac alic, gitôm gêj dalô nañ in̄ kôm pi Jona.” Yisu sôm yom dinañ su, goc hu n̄ac siñ ma kôlhö gi.

*Yisu puc lau Palêsai ti lau Sadiusi si giso asê
(Mak 8:14-21)*

⁵ Têj ndoc Yisu ti n̄gacsêjomi sêmbu akêj bug-ictoj n̄adañga sêmen, nañ n̄gacsêjomi sêkôc bolom dom, sêjln̄iñ dau siñ. ⁶ Ma Yisu sôm têj n̄ac, “Ayob daôm n̄apep tu lau Palêsai ti lau Sadiusi si yist.” ⁷ Goc n̄ac sem yomgalôm sêwhiñ dandi ma sêsôm, “In̄ sôm yom dinañ n̄ahu bu yac dakôc bolom dom.” ⁸ Magoc Yisu kêyalê n̄ac si yom dau, dec sôm, “O mac lau nañ akêj whiñ gwalec! Tu sake-nga mac am yomgalôm awhiñ daôm, ma gauc gêm bu aö gasôm yom pi yist, n̄ahu bu mac nem bolom mba? ⁹ Bocke mac nem gauc sa pi gêj hon̄ nañ aö gakôm, nañ dom? Gauc nem bolom amañdañ nañ gakêj têj lau 5,000 señ. Tiñambu mac ahon̄ n̄adêlê sa sip gatop hiñga? ¹⁰ Ma têj ndoc lau 4,000 señ bolom amañdañ n̄andôlu, nañ n̄adêlê sip gatop hiñga? ¹¹ Aö gasôm yom pi bolom kaiñ dinañ dom,

ma bocke dec mac anyalê aneṅ yom ṅahu dom? Ayob daôm ṅapep pi lau Sadiusi ti lau Palêsai si yist.”¹² Têṅ dinaṅ ṅac si gauc sa. Ma sêṅyalê bu iṅ ndê yom hêganôṅ yist bolom-ṅga dom. Sêṅyalê bu iṅ kêṅ puc ṅac bu sêyob dau pi yom naṅ lau Sadiusi ti lau Palêsai sêndôhôn têt lau.

*Pita hoc Yisu ṅahu asê
(Mak 8:27-30; Luk 9:18-21)*

¹³ Yisu ti ndê ṅgacsêṅomi sêhóc asê gameṅ naṅ sêsam bu Sisaria Pilipai, ma iṅ ndac ṅac, “Lau sêsôm sake pi ṅamalac ndê Atu? Sêsôm bu iṅ asa?”

¹⁴ Ma sêsôm, “Lau ṅatô sêsôm bu am Jon, ṅgac Kêku Lau-ṅga, ma ṅatô sêsôm bu am Elaija, ma ṅatô sêsôm bu am Jeremaya me propet akwa-kwa si daṅ.”

¹⁵ Goc Yisu ndac ṅac, “Ma mac daôm, mac asôm bu aô asa?” ¹⁶ Ma Saimon Pita ô yom ma sôm, “Am Mesaya, Anötö Tali ṅadau ndê Atu am.” ¹⁷ Dec Yisu sôm, “O Saimon, Jona ndê atu, aô awṅaṅ hóc am, bu ṅamalac daṅ hoc yom dau asê têt am dom. Damaṅ undambê-ṅga kêṅ gauc dinaṅ têt am. ¹⁸ Aô wasôm têt am, bu am Pita, ma aô wandic aneṅ gôlôwac dabuṅ sa sêlhac hoc dau ṅahô.* Ma ṅaclai lambwam-ṅga gitôm dom bu ku ṅac dulu. ¹⁹ Ma aô wakêṅ ki têt am bu yob gatam lau sêsôc Anötö ndê gôliṅ ṅapu-ṅga. Ma gêt bocke naṅ am bu êmbwala su yêc nom, naṅ wambwala su yêc undambê. Ma

* **16:18:** Yêc Yom Grik Pita ndê ṅaê sêsam bu ‘Petros,’ ma hoc sêsam bu ‘petra.’ Lau ṅatô gauc gêm bu Yisu ndê yom pi hoc naṅ iṅ ndê gôlôwac dabuṅ oc sêlhac ṅahô, naṅ hêganôṅ yom naṅ Pita hoc asê pi Yisu. Bu Pita hoc yom asê ma sôm bu Yisu iṅ Mesaya, Anötö Atu, ma yom dau ti gôlôwac dabuṅ hoṅ si yom sêkêṅ whiṅ-ṅga ṅahu.

gêñ bocke nan am bu sô dôn yêc nom, nan wasô dôn yêc undambê bocdinañ.” ²⁰ Yisu sôm yom dinañ su, goc gic yao in ndê ngacsêñomi ti nãnga, bu sêsôm asê têt lau bu in Mesaya dau dom.

*Yisu sôm gwanan bu in oc hôc ñandê
(Mak 8:31-33; Luk 9:22)*

²¹ Têt têt dinañ Yisu gic hu sôm yom têt ndê ngacsêñomi, pi gêñ nan oc hôc asê in. In whê sa bu in gic waê bu têt Jerusalem ndi, ma lau bata Israel-nga ti dabuñsiga atu-tu, ma kêdôhônwaga yomsu-nga oc sêkêt ñawapac daêsam têt in e lau sêndic in ndu. Ma têt bêt titô-nga Anötô oc un in sa mbo tali tiyham. ²² Goc Pita kôc in sa ñasawa sauñ gi, ma sôm in bocdec bu, “Pômdau, mba! Tu Anötô-nga, oc mba! Gêt dinañ oc tap am sa dom andô!” ²³ Yisu kac dau kwi ma sôm têt Pita, “Sadañ, kôc daôm sa lhö su! Am gauc gêm bu lhac aö ahuc, a? Am kêyalê Anötô ndê lêt dom, am bu êmkuc ñamalac si gauc ñambwa.”

*Lau nan sêñkuc Yisu oc sêhôt ñawapac
(Mak 8:34-9:1; Luk 9:23-27)*

²⁴ Goc in sôm têt in ndê ngac-sêñomi, “Asa nan tac whin bu êñkuc aö, nan êñgwiniñ dau ma hôc ndê a gicso dau sa, ma êñkuc aö. ²⁵ Bu asa nan tac whin bu sap gêñ nom-nga dôn ñapan tu mbo tali-nga, nan oc ñinga. Magoc asa nan bu hu gêñ nom-nga sin tu êñkuc aö-nga, nan oc ñinga dom. ²⁶ Ñamalac dan bu po gêñ nom-nga hon sa, magoc in dau gatu bu ñinga, dec gêñ nom-nga hon dinañ oc tôm dom bu nem in sa. Gêt ñayham bocke yêc, nan gitôm bu dakêt têt Anötô ô yac neñ gatuñ? ²⁷ Tinambu Ñamalac ndê Atu oc mbu men ti Damba

ndê ñaclai ti ñawasi undambê-nga, ma whiñ añela honj. Têñ dinañ inj oc kênj ñagêyô têñ ñamalac honj tòm ndi, êñkuc mêtê nañ ñac sêkôm. ²⁸ Aö wasôm yom ñandô têñ mac! Lau ñatô nañ sêlhac dec, nañ oc gacgeñ sêmbo tali e sêlic Ñamalac ndê Atu meñ ti ndê ñaclai nem gôliñ-nga.”

17

Pita, Jems ma Jon sêlic Yisu ndê ñawasi (Mak 9:2-13; Luk 9:28-36)

¹ Bêc 6 giñga su, goc Yisu kôc Pita, ma Jems lu asi Jon sêwhiñ inj, ma ñac tawasê sêpi lôc baliñ dañ si. ² Yêc dindê sêlic Yisu ndê ñamlic kaiñ dañ sa. Inj añgô andô ñawê sa gitôm ac pô gameñ, ma inj ndê ñakwê ñawasi sêp sambuc. ³ Ma sêlic Moses lu Elaija sêhoc dau asê ma inlu sem yomgalôm sêwhiñ Yisu. ⁴ Goc Pita sôm têñ Yisu, “Pômdau, ñayham kêlêc bu dambo dec. Am bu tac whiñ, goc aö wakwê bac tö bu mac ambo-nga, am nem bac dañ, Moses ndê dañ, ma Elaija ndê bac dañ.” ⁵ Inj sôm yom dau mbo, ma dao ti ñawê atu dañ sip meñ ma kêgatôc ñac ahuc. Ma awha dañ sa yêc dao ñalôm, nañ sôm, “Aö neñ atungac dau dindêc. Aö gatisambuc inj, ma atac whiñ inj ndu andô. Añgô inj ndê yom mañ!” ⁶ Têñ ndoc ñac-sêñomi tö sêngô awha dinañ, nañ sêtôc dau ñalêñ sac, ma sêhu dau añgô andô sip nom. ⁷ Magoc Yisu têñ ñac gi, kêmasêc ñac ma sôm, “Atisa ma atôc daôm dom.” ⁸ Ma sêhêc tandô sa ma sêlic bu Yisu tawasê mbo.

Gêndac pi Elaija (Mak 9:11-13)

⁹ Tinjambu ñac sêsip akêñ lôc dau sêmen, ma Yisu kên yao ñac bocdec bu, “Andic miñ pi gêñ nañ mac alic nañ dom, e Ñamalac ndê Atu tisa akêñ lau batê-nga.” ¹⁰ Ma ñgacsêñomi tö dinañ sêndac in bocdec bu, “Lau †Skraib nañ sêndôhôn yomsu, nañ sêsôm bu Elaija oc meñ hóc asê mun, ma tinjambu Mesaya oc meñ. Yom dau ñahu bocke?” ¹¹ Goc Yisu ô yom ma sôm, “Elaija gic waê bu meñ ma êmasañ gêñ hon tisolop. ¹² Ma aô wasôm têñ mac, bu Elaija meñ su, tigen lau sêñyalê in dom. Ma sêkôm mêtê sac têñ in tôm ñac atac whin. Ma ñalêñ tigen Ñamalac ndê Atu oc sip ñac si amba, ma sêkêñ ñandê atu têñ in.” ¹³ Têñ dinañ ñac si gauc sa bu Yisu ndê yom pi Elaija hêganôn Jon, Ñgac Kêku Lau-nga.

*Yisu soc ñalau sac su yêc balê dan
(Mak 9:14-29; Luk 9:37-43)*

¹⁴ Têñ têm ñac sêmbu sêmen, nañ sêtap lau ton atu sa, ma ñgac dan têñ Yisu gi ma pôn haduc. ¹⁵ Ma in sôm, “Pômdau, tamwalô aneñ balê ma nem in sa. In hóc ñawapac atu dan, ma ndoc daêsam kôm in titon e peñ sip ya me bu. ¹⁶ Aô gakôc in gatêñ nem ñgac-sêñomi ga, magoc ñac sêtôm dom bu sêkôm in ñayham sa.” ¹⁷ Ma Yisu sôm, “O mac lau sac! Aô gambo gawhin mac ñasawa hic baliñ su, ma bocke mac atôm dom bu akôm gêñ dan? Aô wambo wawhin mac tu wanem mac sa-nga ñapañ dom! Mac nem akêñ whin mbasi. Akôc balê dau sa amen.” ¹⁸ Goc Yisu hec yom ñalau sac nañ mbo balê dau ñalôm, ma soc in sa awê gi, ma ñagahô eñ balê dau ñayham sa.

¹⁹ Tinjambu ñgacsêñomi sêtêñ Yisu si, ma sêndac in gelec, “Tu sake-nga yac atôm dom bu asen ñalau

sac dinaŋ su?” ²⁰ Ma iŋ ô yom ma sôm, “Mac atôm dom, bu mac akêŋ whiŋ Anötö ndê ŋaclai gitôm dom. Yomandô aô wasôm têtŋ mac, bu mac nem akêŋ whiŋ bu nditôm gêtŋ sauŋ andô daŋ, tôm soc ŋamatu sauŋ, dec oc tôm bu mac asôm têtŋ lôc daŋ bu puc dau sa ma têtŋ gameŋ wakuc ndi, goc lôc dau oc ndi. Akêŋ whiŋ, ma mac oc atôm bu akôm gêtŋ hoŋ. [²¹ Yac bu dasoc ŋalau sac kaiŋ dinaŋ su, goc gêtŋ ŋamata-ŋga dahu gêtŋ danen-ŋga siŋ tu gauc nem Anötö-ŋga, ma dateŋ mbec ŋaŋga.]”

Yisu sôm tiyham bu iŋ oc mbac ndu ma tisa tiyham

(Mak 9:30-32; Luk 9:43-45)

²² Tiŋambu Yisu ndê ŋgac-sêŋomi sêkac dau sa yêc gameŋ Galili-ŋga, ma iŋ sôm têtŋ ŋac, “Tiŋambu oc sêkêŋ ŋamalac ndê Atu sip lau ŋatô amba. ²³ ŋac oc sêndic iŋ ndu, magoc têtŋ bêc titö-ŋga Anötö oc uŋ iŋ sa mbo tali tiyham.” Yisu ndê yom dinaŋ kôm ŋgacsêŋomi si ŋalôm ŋawapac ŋandô.

Takis Lôm Dabuŋ-ŋga

²⁴ Tiŋambu Yisu ti ndê ŋgac-sêŋomi sêhôt asê malac Kapenaom, ma lau naŋ sêkôt takis lôm dabuŋ-ŋga,* naŋ sêtêtŋ Pita si ma sêndac iŋ bocdec bu, “Bocke? Mac nem kêdôhônŋwaga oc kêtŋ mone nemlhi takis lôm dabuŋ-ŋga, me mba?” ²⁵ Ma Pita sôm, “Hecen, iŋ oc nemlhi.”

* **17:24:** Tôm yala tigen-tigen laungac Israel-ŋga hoŋ naŋ si yala hôt gêtêc 20, naŋ semlhi takis lôm dabuŋ-ŋga. Takis dau gitôm lau Grik si mone drakma lu, gitôm ŋaôli naŋ sêkôt tu gwelen bêc lu-ŋga. Alic Eks 30:13; ma 38:26.

Têñ ndoc Pita sôc andu gi, nan in gic min yom dau têñ Yisu dom, magoc Yisu dau ndac in, “Sai-mon, am gauc gêm sake? Kiñ nom-nga sêkôc takis yêc lau asa? Sêkôc yêc ñac dau si atui, me sêkôc yêc lau ñatô?” ²⁶ Goc Pita ô yom ma sôm, “Ñac sêkôc takis yêc lau ñatô.” Ma Yisu sôm, “Bocdinañ yomsu takis-nga hêganônñ Kiñ ndê atui dom. ²⁷ Tigen yham dom bu ñac sêlic yac sac. Bocdinañ sa ndi ma kên gam yêc bugictonñ. Ma i ñamata-nga nan am hê sa, nan kac i dau whasuñ sa, ma am oc tap mone sa gitôm bu nemlhi hêclu neñ takis lôm dabuñ-nga. Kôc sa, ma kên têñ ñac.”

18

Asa ti ñamalac ñamata-nga?

(Mak 9:33-37; Luk 9:46-48)

¹ Têñ ndoc dinañ ñgac-sêñomi sêtêñ Yisu si, ma sêndac in bocdec bu, “Lau nan sêmbo Anötö ndê gôlin ñapu, nan si asa ti ñamalac ñamata-nga?” ² Goc Yisu ta balêkoc sauñ dan menñ, ma kên in kalhac ñac ñalhu. ³ Ma in sôm, “Anem daôm kwi ma angwiniñ daôm e atôm balêkoc sauñ. Bu mba, nan wasôm yom ñandô têñ mac bu mac atôm dom bu asôc Anötö ndê gôlin ñapu. ⁴ Asa nan bu êngwiniñ dau nditôm balêkoc dindec, nan ti ñamalac ñamata-nga yêc Anötö ndê gôlin ñapu. ⁵ Ma asa nan kôc balêkoc sauñ dan gitôm in dindec, nan sa tu aneñ ñaê-nga, nan gitôm in kôc aö dauñ sa.”

Puc pi lêtôm

(Mak 9:42-48; Luk 17:1-2)

⁶ Ma Yisu sôm, “Ñamalac dan bu tim balêkoc sauñ dindec si dan nan kên whiñ aö bu kôm mêtê sac,

nañ kôm giso atu. Oc ñayham bu dasô hoc atu dan pi in kachu, ma tambalin in sip gwêc tim ndi, ma gwêc kô in mbac ndu. Ma boc-dinan oc tòm dom bu in tim balêkoc dau, ma tinambu tap Anötö ndê matôc sa.

⁷ “Aô wasôm têt mac, bu gêt lêtôm-nga oc sêmen, ma sêkêt ñawapac têt lau nom-nga. Tigen asa nañ bu kôc gêt lêtôm-nga dan men, nañ oc tap Anötö ndê matôc sa. Oyaê! ⁸ Bocdinan am amam me gahim dan bu wê am bu kôm sac, goc tim kic. Oc ñayham bu am sôc undambê ma ndôc tamli ti amam gatuc me gahim gatuc, hóc gêlêc nañ am kôm sac ti lic sambuc e Anötö tuc am sip ya nañ sa ñapan, nañ ndi. ⁹ Ma am nem tanôm bu wê am bu kôm sac, goc kip sa ma êmbalin niñga. Am bu mbo tamli ndôc undambê ti tanôm tigen, nañ hóc gêlêc am mbo ti tanôm lu ma kôm sac, dec tinambu Anötö tuc am sip ya lambwam-nga ndi.”

*Yom gôlin pi domba nañ ginnga
(Luk 15:4-7)*

¹⁰ “Ma ayob daôm ñapep bu alic lau saun dindéc gitôm gêt ñambwa dom. Aô wasôm têt mac, bu ñac si añela nañ sêmbô undambê, nañ sêlhac Daman undambê-nga ndê añgô andô-nga. [¹¹ Ñamalac ndê Atu men bu nem lau nañ siñga su, nañ si.]

¹² “Akôc gauc pi ngac dan nañ yob domba 100. Têt ndoc domba dan bu êñsêlêt bambalin e ndi niñga, nañ in oc kôm sake? In oc hu 99 siñ sêmbô, ma sa ndi êñsalê dan nañ ginnga. ¹³ Aô wasôm têt mac bu têt ndoc in tap sa, nañ in ndê atac ñayham tu domba tigen dinan-nga oc hóc gêlêc in ndê atac ñayham pi 99 nañ sêmbô, nañ su. ¹⁴ Ma bocdinan,

mac nem Damam undambê-nga tec bu lau saun dan sêniŋga.”

Lêŋ tamatôc asidôwai si yom-ŋga

¹⁵ “Am nem asidôwa dan bu kôm sac têŋ am, goc am tamwasêm têŋ in ndi, ma sôm in ndê giso asê têŋ in. In bu ŋô am nem yom ma kac ndê ŋalôm kwi, dec amlu apitigen tiyham ma ambo ti yom malô. ¹⁶ Magoc in bu ŋô dom, dec kôm tôm yac neŋ ŋagôlin, nan sôm bu yom nan lau lu me tö sêpuc dôŋ, nan dakôc sa ti yom ŋandô. Boc-dinan kôc ŋamalac tigen me lu sêwhin am, tu bu sêpuc am nem yom dôŋ-nga, ma atêŋ nem asidôwa dau andi. ¹⁷ Ma asidôwa dau bu sôc lau dinan si yom ŋapu dom, nan sôm yom dau asê têŋ gôlôwac dabun hon. Ma in bu tec bu sôc gôlôwac dabun si yom ŋapu, nan goc alic in gitôm ŋac sambuc me ŋac kôc takis-nga nan kêyalê Anötô dom.

¹⁸ “Aô wasôm yom ŋandô têŋ mac. Gêŋ bocke nan mac ambwala su yêc nom, nan wambwala su yêc undambê. Ma gêŋ bocke nan mac asô dôŋ yêc nom, nan wasô dôŋ yêc undambê bocdinan.

¹⁹ “Ma gêŋ dan tiyham. Mac nem ŋamalac lu me tö bu ŋalôm tigen bu aten gêŋ dan têŋ Daman undambê-nga, nan in oc kêŋ têŋ mac. ²⁰ Nahu bu gameŋ bocke nan mac nem ŋamalac lu me tö akac daôm sa tu anen ŋaê-nga, nan aô oc wambo wawhin mac.”

Dasuc asidôwai si sac kwi man

²¹ Pita têŋ Yisu gi, ma ndac in bocdec bu, “Pômdau, sôm têŋ aô. Anen asidôwa dan bu kôm sac têŋ aô ŋapan, nan wasuc in ndê sac kwi tidim

hingã? Nditôm 7, me tidim hingã?” ²² Goc Yisu sôm, “Aö wasôm tênh am, bu tidim 7 dom. Suc in ndê sac kwi tidim 77 ma hôc gêlêc. Sê sa dom!

²³ “Anğô su nan! Aö bu wawhê sa tênh mac, lênh dasuc sac kwi-nga nan gic waê lau nan sêmbo Anötö ndê gôlinğ napu. Kinğ danğ mbo, ma inğ tac whinğ bu êmasanğ yom whinğ inğ ndê lau akinğ nan si tốp yêc inğ. ²⁴ Inğ gic hu gwelenğ dau, ma sêkênğ ngac danğ kalhac inğ anğô-nga, nanğ ndê tốp atu andô, gitôm mone talent 10,000.* ²⁵ Ngac dinanğ gitôm dom bu ô ndê tốp, goc Kinğ dau sôm bu sêkênğ inğ ti inğ ndê awhê ma balêkoc ma inğ ndê gênğ honğ bu lau sênemlhi ô tốp dau. ²⁶ Dec ngac akinğ dau hu dau sip gi pônğ haduc tênh Kinğ, ma tenğ inğ bocdec bu, ‘Kênğ ñasawa tênh aö, ma waô gênğ honğ!’ ²⁷ Goc Kinğ tawalô inğ, ma hu yom tốp-nga sinğ, ma kênğ inğ sa gi.

²⁸ “Tigenğ tinğambu ngac dau tap ngac akinğ danğ sa, nanğ ndê tốp saunğ yêc inğ, gitôm mone †denarii 100.† Inğ gôlô ngac dau dôñ, hôc inğ sip kachu, ma sôm, ‘Am ndic nem tốp tênh aö!’ ²⁹ Ma ngac dau hu dau sip gi pônğ haduc ma tenğ inğ bocdec bu, ‘Kênğ ñasawa tênh aö ma waô nenğ tốp.’ ³⁰ Tigenğ inğ tec, ma kênğ ngac dau ndöc gapocwalô e inğ ô tốp honğ pacndê. ³¹ Lau akinğ ñatô sêlic gênğ dinanğ, dec ñalôm ñawapac ñandô, ma sêtênğ Kinğ si ma sic minğ gênğ honğ tênh inğ. ³² Goc inğ ta ngac akinğ dau ma sôm tênh inğ, ‘Am ngac sac! Am tenğ aö bu tanğwalô am, dec aö gahu am nem yom tốp-nga sinğ. ³³ Tu sake-nga am tamwalô ngac dinanğ dom, gitôm aö tanğwalô am?’ ³⁴ Goc inğ tac ñandê atu,

* **18:24:** Lau Grik si mone nanğ sêsam bu talent, nanğ ñaôli atu andô - talent tigenğ gitôm K5-6,000. Bocdinanğ ngac dau ndê tốp hôc gêlêc 5 milien kina. † **18:28:** Ngac dau ndê tốp gitôm K5-600.

ma kêñ ñgac akiñ dau têt lau gapocwalô-ña, bu sêndic in ñamlic ñandê ma ndöc gapocwalô e in ndic ndê töp sambuc su.”

³⁵ Yisu gic bata yom gôlin dau, goc sôm, “Mac bocdinañ, asuc nem asidôwai si sac kwi ma gauc nem tiyham dom. Bu mba, dec aneñ Damañ undambê-ña oc kôm têt mac gitôm Kin dinañ kôm têt ndê ñgac akiñ.”

19

Anötö tec bu awhê lu ñgac sêhu dau sinj (Mak 10:1-12)

¹ Yisu sôm yom dau su, goc hu gameñ Galili-ña sinj, ma têt gameñ Judia-ña nañ yêc Bu Jordan ñadaña têt ac pi-ña, nañ gi. ² Lau daêsam sêñkuc in, ma yêc gameñ dinañ in kôm ñac si gêm bac ñayham sa.

³ Ma lau Palêsai ñatô sêtêt in si bu sêtin in, dec sêndac in bocdec bu, “Yom dañ yêc, nañ tôm bu ñgac dañ hu ndê awhê sinj, me mba? In oc êngili yomsu, me mba?” ⁴ Goc in sôm, “Mac añyalê Anötö ndê yom nañ sêto yêc, me mba? Yom dau sôm bu, ‘Têt têt ñamata-ña Anötö kêmasañ ñamalac awhê ma ñgac.’” ⁵ Ma yom dañ tiyham sôm, ‘Tu dinañ-ña ñgac dañ oc hu damba lu dinda sinj, ma sap in ndê awhê dôñ. Ma inlu sêti gêt tigen.’ ⁶ Yom dau whê sa bu inlu sêmbo sêtôm ñamalac lu dom, inlu sêti gêt tigen yêc Anötö añgô-ña. Bocdinañ yham dom andô bu ñamalac sêkac gêt nañ Anötö dau kêñ pitigen, nañ su.”

⁷ Goc sêndac in, “Bocdinañ dec tu sake-ña Moses to yomsu dañ, nañ sôm bu ñgac dañ gitôm bu to bapia hu nawhê sinj-ña, goc hu in sinj?” ⁸ Ma

Yisu ô yom bocdec bu, “Moses kêyalê bu mac nem ñalôm ñadandi, dec sôm bu ñgac dan gitôm bu hu ndê awhê siñ. Tigen têtêm ñamata-ña Anötö kêmasañ ñamalac awhê ma ñgac tu bu sêhu dau siñ-ña dom. ⁹ Aô wasôm têtêm mac, bu yom tigen yêc bu ñgac dan hu ndê awhê siñ, nañ awhê dau kôm mêtê mockaiñ-ña whiñ ñgac dan. Ma ñgac dan bu hu ndê awhê siñ tu gêtêm dau-ña dan-ña, ma nem awhê wakuc, nañ kôm mêtê mockaiñ-ña yêc Anötö anğô-ña.”

¹⁰ Têtêm dinañ Yisu ndê ñgac-sêtêmi sêsôm têtêm in, “Bu bocdinañ, dec mboe oc ñayham bu lau sênem dau dom, a? Oc ñawapac atu bu awhê lu ñgac sêsôc yom dau ñapu.” ¹¹ Magoc in sôm, “Mba! Anötö kêmasañ awhê lu ñgac bu sênem dau. Magoc lau tigen-tigen in kêmasañ ñac bu sênem awhê me ñgac dom. ¹² Lauñgac ñatô dindai sêkôc ñac, nañ sêtôm dom bu sênem awhê. Ma lauñgac ñatô nañ sêsê ñac bu sênem awhê dom. Ma ñatô sêkêtêm dau sambuc tu gwelen ñawaê ñayham-ña tu bu sêpo Anötö ndê gôliñ sa, ma tu dinañ-ña dec sem awhê dom. Am asa nañ gitôm bu kôc yom dindec sa ma sôc ñapu, nañ kôc sa.”

*Yisu gêm mbec balêkoc
(Mak 10:13-16; Luk 18:15-17)*

¹³ Lau ñatô sêkôc si balêkoc sêtêtêm Yisu si. ñac tac whiñ bu in kêtêm amba sac ñac, ma têtêm mbec pi ñac. Tigen ñgacsêtêmi sêsôm dinda ti dambai. ¹⁴ Goc Yisu sôm, “Atec balêkoc sêtêtêm aô sêtêm. Alhac ñac ahuc dom, bu Anötö ndê gôliñ gic lau nañ sêtôm balêkoc sañ dindec, nañ ñawaê.” ¹⁵ Ma in kêtêm

amba sac ñac honj ma gêm mbec ñac, goc tisa ma kôlhö gi.

Ngac ti lélôm

(Mak 10:17-22; Luk 18:18-23)

¹⁶ Ma ñac danj têtj Yisu gi, ma ndac inj bocdec bu, “Kêdôhônwaga, aö wakôm gêtj ñayham bocke, dec tiñambu Anötö oc kôc aö sa wandöc tanji yêc undambê?” ¹⁷ Yisu ô yom ma sôm, “Tu sake-ñga am ndac aö bu gêtj sake inj gêtj ñayham? Anötö tawasê inj ñayham. Am bu ndöc tamli yêc undambê, nanj danjam wambu yomsu nanj Anötö kêtj têtj Moses.” ¹⁸ Goc ñgac dau ndac, “Yomsu honj, me yomsu bocke?” Ma Yisu sôm, “Yomsu bocdec bu, ‘Ndic ñamalac ndu dom. Kôm gêtj mockainj-ñga dom. Nem kanj gêtj dom. Sôm yom tasanj pi lau dom. ¹⁹ Toc damam lu dinam sa,’ ma ‘Tac whinj lau ñatô gitôm am tac whinj daôm.’” ²⁰ Goc inj sôm, “Yomsu honj dinanj aö kakuc gambo. Ma gêtj sake yêc tu wakôm-ñga?” ²¹ Ma Yisu sôm, “Am bu ti ñgac gitêtj, nanj sa ndi ma kêtj nem gêtj honj têtj lau sênemlhi, ma kêtj ña-awa têtj lau ñalôm sawa. Ma bocdinanj dec êmyalê bu am nem awa ñandô yêc undambê. Ma tiñambu mwenj ma êmkuc aö.” ²² Ngac dau inj ndê yala daêsam dom, ma têtj ndoc inj ngô Yisu ndê yom dinanj, goc inj kôlhö ti ñalôm ñawapac gi. Nahu bu inj ñgac ti lélôm.

Puc pi awa ti wapa

(Mak 10:23-31; Luk 18:24-30)

²³ Goc Yisu sôm têtj ndê ñgac-s êñomi, “Yomandô wasôm têtj mac, b u lau ti lélôm oc tôm dom bu sêsôc Anötö ndê gôlinj ñapu ñagahô, ñahu bu ñac si awa ti wapa hê ñac kwi. ²⁴ Anjô! Bôc atu danj

gitôm kamel, oc tòm bu sôc so ñalasê ñagahô hôc gêlêc ñgac ti lêlôm dan, nan bu sôc Anötö ndê gôlin ñapu.”²⁵ Têñ ndoc ñgacsêñomi sêñgô yom dinan dec sêhêdaê ñandô, ma sêndac Yisu, “Bu bocdinan dec asa oc tòm bu tap Anötö ndê mwasiñ nem lau si-ñga sa? Oc ñawapac atu!”²⁶ Magoc Yisu tahê ñac ma sôm, “Gêñ nan ñamalac sêtôm dom bu sêkôm, nan Anötö gitôm bu kôm.”

²⁷ Ma Pita ô yom ma sôm, “Yac ahu gêñ hon siñ tu ankcuc am-ñga. Bocdinan yac oc atap mwasiñ bocke sa?”²⁸ Dec Yisu sôm têñ ñac hon, “Yomandô wasôm têñ mac, bu têñ ndoc ñambu-ñga nan gêñ hon sêtiwakuc, nan ñamalac ndê Atu oc ndöc in ndê pôñ Kin-ñga ti ñaclai ma ñawasi atu. Ma mac lau nan ankcuc aö, nan oc andöc pôñ 12, ma anem gôlin lau Israel-ñga si ton 12.”²⁹ Ma lau hon nan sêhu andu me damba lu dinda, me asidôwai ma balêkoc, me nom siñ tu aö-ñga, nan Anötö oc kêñ gêñ kain dinan daêsam têñ ñac ô. Ma tiñambu in oc kêñ ñac sêwêkain gameñ sêndöc tali ñapan-ñga.

³⁰ “Magoc lau daêsam nan sêti lau ñamata-ñga têñ têm kwahic dec-ñga, nan oc sêti lau ñambu-ñga, ma lau ñambu-ñga oc sêti lau ñamata-ñga.”

20

Yom gôlin pi lau nan sem gwelen yêc ôm wain-ñga.

¹ Goc Yisu sôm, “Ançô yom gôlin dindec pi Anötö ndê gôlin, oc whê anen yom dinan sa. Nçac dan mbo, nan wêkain ôm wain-ñga atu dan. In tisa têñ bêbêc ganduc ma sôc malac lôm gi, ma kêsâlê lau tu sênem gwelen yêc in ndê ôm-ñga.”² In tap lau ñatô sa, ma sôm bu in oc nemlhi ñac ña mone gitôm

†denarias tigenj tu gwelenj bêc tigenj-nga. Goc inj kêkinj nac sêsôc inj ndê ôm si. ³ Ma têj acgatu gitôm 9 kilok, inj sa gi gêlic lau natô sêlhac nambwa sêlhac malac lôm. ⁴ Ma inj sôm têj nac, ‘Andi akôm gwelenj yêc anenj ôm wain-nga, ma aö oc wakêj njaôli solop têj mac ô nem gwelenj.’ ⁵ Goc sêsôc ôm si ma sem gwelenj. Ma inj kôm bocdinaj têj ac kalhac lhu ma têj 3 kilok telha-nga. Inj gi tap lau sa, ma kêkinj nac si sêkôm gwelenj. ⁶ Ma têj 5 kilok telha-nga inj sa gi tap lau natô sa, nanj sêlhac nambwa. Ma inj sôm têj nac, ‘Tu sake-nga mac ambo nambwa têj acsalô sambuc dindec?’ ⁷ Ma sêsôm, ‘Lau danj sêmenj sêkêj gwelenj têj yac tu akôm-nga dom.’ Goc inj sôm, ‘Mac andi anem gwelenj yêc anenj ôm.’

⁸ “Têj ac gi sip, goc ôm natau sôm têj inj ndê ngac namata-nga, ‘M bwêc lau nanj sem gwelenj sêmbô, nanj sêmenj, ma kêj nac si njaôli têj nac. Nemlhi lau nanj sêmenj têj 5 kilok telha-nga nanj munj, goc tinjambu nemlhi lau nanj sêmenj têj bêbêc.’ ⁹ Ma lau nanj natau kôc nac sa têj 5 kilok, nanj sêkôc denarias tigenj-tigenj ti nac si njaôli tôm gi. ¹⁰ Tu dinaj-nga dec lau nanj sic hu gwelenj têj bêbêc, sêkêj bata bu oc sêkôc njaôli hóc gêlêc denarias tigenj su. Magoc nac honj sêkôc denarias tigenj. ¹¹ Têj dinaj nac sic hu sêtucdinj natau, ¹² ma sêsôm, ‘Lau nanj sêmenj tinjambu, nanj sem gwelenj gitôm nasawa apê, ma yac am gwelenj atu ma ac pec yac acsalô sambuc dindec. Magoc yac honj akôc njaôli kainj tigenj.’ ¹³ Magoc natau sôm têj nac si danj, ‘O anenj silip! Bocke dec am sôm bu aö gakôm gêj so têj am? Bêbêc lec am gôlôc bu kôc denarias tigenj ti am nem njaôli gwelenj-nga. ¹⁴ Boc-dinaj kôc nem njaôli sa,

ma lhö ndi. Aö tac whiņ bu wakêņ ņaöli têņ lau ņambu-ņga gitôm aö gakêņ têņ am. ¹⁵ Mone dindec aneņ gêņ, ma wakôm tôm aö atac whiņ. Bocke dec am gêlic sac bu aö ņgac wamwasinļ lau-ņga.’ ”

¹⁶ Goc Yisu sôm têņ ndê ņgac-sêņomi, “Bocdinaņ, lau ņambu-ņga oc sêti lau ņamata-ņga, ma lau ņ amata-ņga oc sêti lau ņambu-ņga.”

*Yisu sôm tiyham bu inļ oc mbac ndu
(Mak 10:32-34; Luk 18:31-33)*

¹⁷ Tiņambu Yisu ma lau naņ sêņkuc inļ, sêņsêlêņ sêmbo seņ bu sêpi malac Jerusalem sêndi. Ma Yisu wê ņgacsêņomi 12 sêsa si sêmbo dau-ņga, ma sôm têņ ņac, ¹⁸ “Kwahic dec yac oc dapi malac Jerusalem dandi, ma ņgac daņ oc kêņ Ñamalac ndê Atu sip dabuņ-siga atu-tu ti kêdôhônwaga yomsu-ņga amba. Ñac oc sêkic yom bu sêndic inļ ndu, ¹⁹ ma sêkêņ inļ sip lau Rom-ņga amba. Ma lau Rom-ņga oc sêsu inļ susu, ma sêndic inļ ņamlic ņandê atu, goc sêndic inļ ndu pi a gicso dau. Ma têņ bêc titö-ņga, Anötö oc uņ inļ sa mbo tali tiyham.”

*Jems lu Jon bu sêhôn gêlêc ņgac-sêņomi ņatô
(Mak 10:35-45)*

²⁰ Têņ ndoc dinaņ Jems lu Jon dinda bu teņ gêņ daņ têņ Yisu nem inļu awha, goc kôn Sebedi ndê atu lu dinaņ sa sêtêņ Yisu si, ma pôn haduc yêc inļ aņgôn-ņga. ²¹ Ma Yisu ndac, “Am tac whiņ sake?” Goc awê dau sôm, “Aö tac whiņ bu am toc aneņ atuņ lu dindec sa, ma sôm bu inļu sêndöc sêwhiņ am têņ ndoc am ndöc nem pôn kiņ-ņga ma nem gôliņ lau. Kêņ daņ ndöc amam andô-ņga, ma daņ ndöc gasê-ņga.” ²² Dec Yisu sôm têņ inļu, “Amlu aņyalê gêņ naņ amlu andac, naņ dom. Amlu atôm bu anôm gêņ

sip laclhu ñawapac-nga nanj aö wanôm, a?" Ma injlu sêsôm, "Aêc, alu atôm." ²³ Ma Yisu sôm, "Yomandô, amlu oc ahôc ñawapac gitôm aö wahôc. Magoc aö dec oc wanjalij lau sa bu sêndöc aö amanj andô-nga me gasê-nga, nanj dom. Anenj Damanj ti ñadau bu ênyalinj lau sa bu sêndöc dinanj."

²⁴ Tênj ndoc ñgacsêñomi amanjlu sêngô yom dau ñawaê, dec kôm ñac atac ñandê tênj Jems lu Jon. ²⁵ Goc Yisu mbwêc ñac sêtênj inj si, ma sôm, "Mac anyalê bu lau sambuc si gôlinjwaga sêtoc dau sa tênj ñac si lau, ma ñac si lau bata sêngwinij lau nanj sêmbo ñac ñapu. ²⁶ Tigenj mac anjuc ñac si mêtê dau dom. Mba! Mac nem asa nanj tac whinj bu ti ñamalac tiwaê yêc Anötö anjô-nga, nanj nem akinj mac. ²⁷ Aêc! Asa nanj bu ti mac nem ñamalac ñamata-nga, nanj êngwinij dau ma ti mac nem ñgac akinj ñambwa. ²⁸ Nalênj tigenj ñamalac ndê Atu meñ bu lau sênem akinj inj dom. Inj meñ bu nem akinj lau, ma bu kêñ dau ti da bu nemlhi lau daêsam si sac ñatôp."

*Yisu kôm ñgac tapec lu ñayham sa
(Mak 10:46-52; Luk 18:35-43)*

²⁹ Tênj ndoc Yisu ti inj ndê ñgac-sêñomi sêhu malac Jeriko sinj, nanj lau daêsam sênjuc inj. ³⁰ Ñgac tapec lu sêndöc señ ñamakê, ma sêngô ñawaê bu Yisu kêsêlênj meñ, goc sêmbwêc, "Pômdau, Dawid ndê Atu, tamwalô alu." ³¹ Goc lau sêsôm injlu bu sênem dau dôñ. Magoc injlu sêmbwêc ti ñanja, "Pômdau, Dawid ndê Atu, tamwalô alu." ³² Yisu kwê dôñ kalhac ma ta injlu sêmenj. Ma inj ndac, "Amlu atac whinj bu wakôm sake tênj amlu?" ³³ Ma sêô yom ma sêsôm, "Pômdau, alu atac whinj bu tanôñ ñayham

sa.” ³⁴ Dec Yisu tawalô inlu, ma kêmassec inlu tandô. Ma ñagahô inlu tandô ñayham sa, ma sêñkuc in.

21

Yisu hôc asê Jerusalem

(Mak 11:1-10; Luk 19:29-38; Jon 12:12-15)

¹ Ñac sêsun sa Jerusalem ma sêhôc asê malac Bet-pagi yêc Lôc Olib. Ma Yisu kêkin ndê ñgacsêñomi si ñgac lu, ² ma sôm têñ inlu, “Amlu asôc malac dindê andi, ma amlu oc atap donki dinda dan sa, nan sêsô donj kalhac, whin donki dau ñatu. Anğapwêc su, ma akôc sa atêñ aô amen. ³ Ma ñamalac dan bu ndac amlu pi gêñ dau, nan asôm têñ in bu, ‘Pômdau tac whin bu donki lu dindêc sênem in sa,’ ma ñagahô in oc kêñ donki lu dau têñ amlu.”

⁴ Ñalêñ dinan dec yom nan propet akwa dan sôm, nan ñandô sa. Yom dau sêto yêc bocdec:

⁵ Asôm têñ lau †Sayon-ñga bu, “Alic su nan! Mac nem Kin têñ mac meñ. In ñgac malô, ma in meñ ndôc donki ñatu dan ñahô.” [*Sek 9:9; Ais 62:11*]

⁶ Ñgacsêñom lu dinan sêsôc malac si, ma sêkôm tôm Yisu sôm. ⁷ Sêwê donki dinda lu ñatu sêtêñ Yisu si, ma sêkêñ ñac si ñakwê awê-ñga sac donki, ma Yisu pi gi ndôc ñahô. ⁸ Ma lau daêsam sêhê si ñakwê yêc señ, ma sêhêako a ñalauñ ma sêkêñ yêc señ. ⁹ Ma lau ton atu nan sêñsêlêñ sêmun Yisu, ti lau nan sêñkuc in, nan sêmbwêc, “Hosana têñ Dawid ndê Atu. Anötö nem mbec in nan meñ gêm Pômdau anğô. Hosana têñ Anötö lolôc-ñga.”

¹⁰ Têñ ndoc Yisu sôc malac Jerusalem gi, nan lau malac-ñga hon gauc gêm yom daêsam ma sêndac,

“Inj asa dê?” ¹¹ Ma lau daêsam sêngô ñac si yom ma sêsôm, “Inj Yisu, propet atu nanj menj akêñ malac Nasaret yêc gameñ Galili-ñga.”

*Yisu soc lau su yêc lôm dabuñ
(Mak 11:15-18; Luk 19:45-46)*

¹² Yisu sôc lôm dabuñ ñabatêm-ndö gi, ma soc lau nanj sic dulu gêñ ti semlhi gêñ, nanj su. Ma inj tac lau nanj sêo mone, * nanj si tebo sa, ma lau nanj sêkêñ balusi† tu lau sênemlhi-ñga, nanj inj kêbalip ñac si gêñ honj giñga. ¹³ Ma inj sôm, “Sêto Anötö ndê yom yêc, nanj sôm, ‘*Aneñ andu gic waê bu lau sêteñ mbec sêmbô-ñga.*’ Tigenj mac akôm Anötö ndê andu ti lau kanj si gameñ.”

¹⁴ Lau bôliñ ti lau tapec sêtêñ Yisu si yêc lôm dabuñ ñamakê, ma inj kôm ñac ñayham sa. ¹⁵ Ma balêkoc nanj sêmbô gameñ dinañ, n añ sêmbwêc yom bocdec, “Hosana têtñ Dawid ndê Atu!” Magoc têtñ ndoc dabuñsiga atu-tu ma kêdôhônwaga yomsu-ñga sêlic gêñ dalô nanj Yisu kôm, ma sêngô balêkoc dau si yom, dec kôm ñac atac ñandê atu. ¹⁶ Ma sêndac inj, “Am ngô balêkoc dindêc sêmbwêc yom so, me?” Ma inj sôm, “Mba! Sêto yom yêc bocdec bu, ‘*Anötö kêyalij balêkoc ti lau saun sa, tu bu sêhoc inj ndê waê asê-ñga.*’”

* **21:12:** Lau sêmeñ akêñ gameñ baliñ bu sêlic om atu-atu yêc malac Jerusalem, ma bu sêkêñ da ya ti sêtoc Anötö sa yêc lôm dabuñ. Ñac gitôm dom bu sênemlhi gêñ bu sêkêñ ti da, me sênemlhi takis lôm dabuñ-ñga ña mone akêñ ñac si gameñ, ma bocdinañ lau ñatô sêkôm gwelenj yêc lôm dabuñ ma sêo ñac si mone ña mone nanj gitôm bu sênemlhi gêñ-ñga. † **21:12:** Lau ñalôm sawa nanj gitôm dom bu sênemlhi domba bu sêkêñ ti da, nanj semlhi balusi bu sêkêñ ti da. (Alic Lev 5:7; 12:6; 14:22; ma Luk 2:22-24).

¹⁷ Tiŋambu Yisu hu ɲac siŋ ma sa yêc malac Jerusalem gi, ma têŋ ôbwêc dinaŋ iŋ yêc malac Betani.

*Yisu pucbo a kiŋ daŋ
(Mak 11:12-14, 20-24)*

¹⁸ Têŋ bêbêc ganduc Yisu kêsêlêŋ bu mbu têŋ Jerusalem ndi, ma gêŋ yô iŋ. ¹⁹ Ma iŋ gêlic a kiŋ daŋ kalhac seŋ ɲamakê, goc têŋ a dau gi ma kêsâlê a ɲandô. Tigeŋ a dau ɲandô mba, iŋ tap ɲalaun ɲambwa sa. Dec iŋ pucbo a dau ma sôm, “Am oc nem ɲandô tiyham dom!” Ma ɲagahô a dau mbac. ²⁰ Têŋ ndoc ɲgacsêŋomi sêlic gêŋ dau, dec sêhêdaê ma sêndac dandi, “Bocke dec a dindê mbac ɲagahô?” ²¹ Ma Yisu ô yom ma sôm, “Aô wasôm yom ɲandô têŋ mac. Akêŋ whiŋ, ma atac lu-lu pi Anötö ndê ɲaclai dom. Ma mac oc atôm bu akôm tôm naŋ aô gakôm têŋ a dindê. Ma mac oc atôm bu akôm gêŋ dalô atu-tu ɲatô whiŋ. Oc nditôm mac asôm têŋ lôc dindê bu, ‘Puc daôm sa, ma sip gwêc ɲalôm ndi,’ ma gêŋ dau oc ɲandô sa. ²² Mac bu akêŋ whiŋ, goc gêŋ naŋ mac atêŋ têŋ Anötö, naŋ iŋ oc kêŋ têŋ mac.”

*Gêndac pi Yisu ndê ɲaclai ɲahu
(Mak 11:27-33; Luk 20:1-8)*

²³ Yisu têŋ lôm dabuŋ gi, ma kêdôhônŋ lau mbo lôm ɲamakê, ma dabuŋsiga atu-tu ti lau bata Israel-ŋga sêtêŋ iŋ si. Ma sêndac iŋ, “Am kôc ɲaclai yêc nde, bu kôm gêŋ honŋ naŋ am kôm? Asa kêŋ têŋ am?” ²⁴ Ma iŋ sôm, “Gêŋ ɲamata-ŋga aô wakêŋ gêndac daŋ têŋ mac. Mac aô aneŋ yom muŋ, goc wasôm aneŋ ɲaclai ɲahu asê têŋ mac. ²⁵ Mac asôm têŋ aô, asa kêŋ

ñaclai têtj Jon, dec inj kêtj lau? Anötö kêtj ñaclai têtj inj, me mba?”

Goc ñac sem yomgalôm pi Yisu ndê gëndac, ma sêsôm têtj dandi, “Yac bu dasôm bu Anötö kêtj ñaclai têtj Jon, goc inj oc ndac yac, ‘Tu sake-nga mac akêtj whinj Jon dom?’ ²⁶ Magoc yac bu dasôm bu Jon kêtj lau kêtjuc ñamalac nom-nga si gauc ñambwa, dec lau oc sêkôm yac ñayom, ñahu bu sêlic Jon bu Anötö ndê propet danj.” ²⁷ Bocdinañ sêsôm têtj Yisu, “Yac anyalê dom.” Ma inj sôm têtj ñac, “Ma bocdinañ aö wasôm aneñ ñaclai ñahu asê têtj mac dom.”

Yom gôlinj pi balê lu

²⁸ Goc Yisu sôm têtj ñac, “Akôc gauc pi yom dindec. Nğac danj ti inj ndê atu lu sêmbo. Têtj bêc danj inj ndac balê danj bocdec bu, ‘Aneñ balê, kwahic dec aö bu wandac am bu sôc ôm wain-nga ndi ma nem gwelenj.’ ²⁹ Ma balê dau sôm, ‘Mba, aö gatec!’ Tigenj tinjambu inj kac ndê ñalôm kwi, ma sôc ôm gi ma gêm gwelenj. ³⁰ Ma damba gi tap balê tilu-nga sa, ma ndac inj bu nem gwelenj ôm-nga. Ma inj sôm, ‘Aêc, oc wandi.’ Tigenj tinjambu inj tec ma gi dom.”

³¹ Dec Yisu ndac ñac, “Mac gauc gêm sake? Balê lu si asa kôm tôm damba tac whinj?” Ma sêsôm, “Balê ñamata-nga.” Goc inj sôm têtj ñac, “Yomandô aö wasôm têtj mac. Lau nañ sêkôc takis ma lauwhê senj-nga sêsôc Anötö ndê gôlinj ñapu, sêhóc gêlêc mac lau dabunjsiga ti lau bata su. ³² Bu Jon hóc asê mac bu tôc lêtj gitêtj têtj mac, tigenj mac akêtj whinj inj dom. Lau nañ sêkôc takis ma lauwhê senj-nga sêkêtj whinj inj ndê yom ma sem dau kwi. Ma têtj têtj mac alic gêtj nañ lau dau sêkôm, nañ mac am daôm kwi dom, ma akêtj whinj dom.”

*Yom gôlinj pi lau sêyob ôm wain-nga
(Mak 12:1-12; Luk 20:9-19)*

³³ Ma Yisu sôm, “Anjô yom gôlinj danj tiyham. Njag danj sô ôm wain-nga danj, sô tunj kêgihi, kêmasanj gamenj sêmasanj wain njakwi-nga, ma kwê andu baliñ danj, bu lau sêlhac ma sêtip lau kanj. Goc inj kêñj ôm dau têtj lau njatô sêyob, ma kölhö gi mbo gamenj danj. ³⁴Têtj ndoc sêhoñj ôm dau njandô sa-nga, nanj inj kêkinj lau akinj njatô sêtêtj lau sêyob ôm-nga si, bu sêkêtj wain njandô njatô têtj njac. ³⁵Magoc njac sêlô lau akinj dau dônj. Sic njac akinj danj njamlic njandê, sic danj ndu, ma sêtuc danj njac hoc. ³⁶Ma tinjambu ôm njadau kêkinj lau akinj tonj hic atu tiyham, magoc lau nanj sêyob inj ndê ôm, nanj sêkôm mêtê kainj tigenj têtj njac. ³⁷Tinjambu inj kêkinj inj ndê atunjac têtj njac gi, bu inj gauc gêm bu njac oc sêtoc inj ndê atu dau sa. ³⁸Tigenj têtj têtj lau sêyob ôm-nga sêlic njadau ndê atu dau kêsêlêtj menj, nanj sêsôm têtj dandi, ‘Balê kêlê oc wêkainj ôm dindec ti ndê gêtj lêtj sêm. Bocdinañ dandic inj ndu, ma dakôc ôm dindec su ti yac nenj.’ ³⁹Goc sêlô inj dônj ma sêhê inj sa awê gi, ma sic inj ndu.”

⁴⁰ Yisu gic bata yom gôlinj dau, ma ndac, “Têtj ndoc ôm njadau mbu menj, nanj inj oc kôm sake?”

⁴¹ Ma sêsôm têtj inj, “Ôm njadau oc ndic lau sac dinañ ndu, ma kêñj ndê ôm têtj lau njatô sêyob. Ma njac oc sêkêtj ôm njandô têtj inj têtj ndoc sêhoñj njandô sa-nga.” ⁴² Goc Yisu sôm têtj njac, “Gauc nem yom nanj sêto yêc bocdec bu, ‘Hoc nanj lau sêkwê andu-nga sêtec, nanj kwahic dec ti hoc njamata-nga yêc andu dau. Pômdau kôm gêtj dau, ma yac alic njayham.’ Mac asam yom dau su, me mba? ⁴³⁻⁴⁴ [Asa nanj penj tu

hoc dinan-nga, nan oc ninnga, ma hoc dau bu pen pi nhamalac, dec oc sec in popoc.] Bocdinan aö wasôm têñ mac, bu Anötö oc señ mac su bu ayob lau nan sêmbo in ndê gôlin napa, nan tiyham dom. Ma in oc êñyalin lau natô sa bu sêyob in ndê lau, nan oc sêkôm gwelen napep ma sênem nandô nayham.”

⁴⁵ Dabuñsiga atu-tu ti lau Palêsai sêngô Yisu ndê yom gôlin dinan, ma sêñyalê bu yom dau hêganôn nãc. ⁴⁶ Dec sêñsalê lêñ bu sêkôc in dôñ, magoc sêtöc lau, bu lau hon sêlic in bu propet dan.

22

Yom gôlin pi mwasiñ atu (Luk 14:16-24)

¹ Ma Yisu sôm yom gôlin dan tiyham têñ nãc bocdec bu, ² “Nalên nan Anötö kêgalêm lau sa bu sêmbo in ndê gôlin napa, nan bocdec. Kin dan kêmasan mwasiñ atu dan tu in ndê atungac nan bu nem awhê-nga. ³ Ma in kêkin in ndê lau akin bu sêkên ahen lau nan sic waê bu sênen mwasiñ dau. Magoc nãc hon sêtec bu sêmen. ⁴ Goc in kêkin lau akin natô ma sôm, ‘Mac asa andi asôm têñ lau nan aö kagalêm nãc sa su, bu aö kamasan gêñ hon pacndê su. Anen lau sic makao töp nayham ndu su, bocdinan dec amen anen mwasiñ dau.’ ⁵ Tigen lau hon sêtec in ndê yom dau, ma sêmbo si gêñ. Natô sêsôc ôm si, ma natô sem si gwelen awa-nga. ⁶ Ma natô sêlô Kin ndê lau akin dôñ, sêkôm natô nayom, ma sic natô ndu. ⁷ Goc Kin dau tac nandê atu. Ma in kêkin in ndê lau sin-nga ma nãc sic lau sac dinan ndu. Ma sêkên ya gêñ nãc si malac hon su.

⁸ “Goc in̄ sôm t̄n̄ ndê lau akin̄, ‘Aö kamasan̄ ḡn̄ hon̄ su. Magoc aö galic lau nan̄ aö kagalêm ñac sa, nan̄ gitôm dom bu s̄nen̄ mwasin̄ dau. ⁹ Bocdinan̄ asa sen̄ malac-ñga andi, ma an̄galêm lau bocke nan̄ mac bu atap sa, nan̄ sa s̄men̄ ma s̄nen̄ mwasin̄ dau.’ ¹⁰ Goc ñac s̄sa sen̄ si ma s̄ñsalê lau, ma s̄hon̄ lau daêsam sa, lau ñayham ma lau sac s̄whin̄ s̄men̄, e andu ñalôm atu s̄nen̄ mwasin̄-ñga men̄hu.

¹¹ “T̄n̄ ndoc Kin̄ men̄ bu lic in̄ ndê ñaclen̄ dinan̄, dec in̄ ḡelic ñgac dan̄ nan̄ s̄c ñakwê mwasin̄-ñga dom. ¹² Ma in̄ ndac, ‘Bocke dec am s̄c mwen̄, magoc am s̄c ñakwê mwasin̄-ñga dom?’ Ma ñgac dau ndê yom mba. ¹³ Goc Kin̄ sôm t̄n̄ in̄ ndê lau akin̄, ‘Mac asô in̄ ndê amba ti gahi d̄n̄, ma atuc in̄ sa awê ndi mbo gameñ ñasec-ñga. Yêc dê lau oc s̄etan̄ atu ti lhô êñsin̄ pi dau.’ ”

¹⁴ Goc Yisu gic bata yom dau ma sôm, “Anötö kêgalêm lau daêsam sa, magoc in̄ oc k̄c ñac hon̄ sa dom.”

*Lau bu s̄etim Yisu pi yom takis-ñga
(Mak 12:13-17; Luk 20:20-26)*

¹⁵ T̄n̄ dinan̄ lau Palêsai s̄sa si, ma s̄emasan̄ yom bu s̄etim Yisu bu sôm yom so dan̄. ¹⁶ Goc s̄ñkin̄ ñac si lau ñatô s̄whin̄ lau Israel-ñga ñatô nan̄ s̄puc Herod ma lau Rom-ñga si ḡolin̄ d̄n̄, nan̄ s̄t̄n̄ in̄ si, ma s̄sôm t̄n̄ in̄, “Kêdôhôn̄waga, yac an̄yalê bu am ñgac sôm yom ñandô-ñga, ma bu am whê Anötö ndê l̄n̄ sa ti yom ñandô. Ma am gauc ḡem lau si waê dom, magoc toc ñac hon̄ sa ñalên̄ tigen. ¹⁷ Bocdinan̄ sôm asê t̄n̄ yac. Solop bu dakên̄ takis t̄n̄ †Sisa, me mba?”

18 Yisu kêyalê su bu ñac bu sêtim inj, dec sôm, “Mac lau daêtîm-ñga! Tu sake-ñga mac bu atim aö? 19 Atôc mone anemlhi takis-ñga danj têtj aö.” Goc sêkêtj denarias tigenj têtj inj. 20 Ma inj ndac ñac, “Asa ndê ñagatu ti ñaê yêc mone dindec?” 21 Ma sêsôm, “Sisa ndê.” Goc inj sôm, “Bocdinañ atoc Sisa sa ña gêtj nanj gic inj ñawaê, ma atoc Anötö sa ña gêtj nanj gic inj ñawaê.” 22 Têtj ndoc sêngô Yisu ndê yom dinañ, nanj sêhêdaê tu inj ndê gauc-ñga, ma sêhu inj siñ ma sêlhö si.

Lau Sadiusi bu sêtim Yisu pi yom datisa akêtj lau batê-ñga

(Mak 12:18-27; Luk 20:27-40)

23 Têtj bêc dinañ lau ñatô akêtj Sadiusi si tonj sêtêtj Yisu si bu sêkêtj gêndac têtj inj. Lau dau sêkêtj whinj bu dom lau batê oc sêtisa tiyham. 24 Ma sêsôm têtj inj, “Kêdôhônwaga, Moses to yom pi ñgac nanj gêm awhê sa su magoc mbac ndu ma inj ndê balêkoc mba. Moses ndê yom sôm têtj yac bu ñgac dau ndê asi nem awhê sawa dau, ma kwê balêkoc asê tu dôwa-ñga. 25 Têtj ndoc danj, asidôwa 7 sêmbo sêwhinj yac. Ñgac ñamata-ñga gêm awhê sa magoc inj mbac ndu ma balêkoc mba. Ma ñgac tilu-ñga gêm dôwa ndê awhê sawa. 26 Magoc inj mbac ndu, ma ñalêtj tigenj ñgac titö-ñga sip e gi têtj ñgac ñambu-ñga ñac sem awhê sawa, magoc sêmbac ndu ma balêkoc mba. 27 Ma tiñambu awhê dau mbac ndu. 28 Kwahic dec yac bu andac am bocdec bu. Lau batê bu sêtisa tiyham tôm lau ñatô sêsôm, goc awhê dau oc ti asidôwa 7 dinañ si asa nawhê? Bu ñac honj sem inj su têtj ndoc sêmbo tali.”

²⁹ Goc Yisu ô yom ma sôm, “Mac akôc gauc so, bu mac anyalê Anötö ndê yom ti in̄ ndê ñaclai dom. ³⁰ Têñ têm ñambu-nga nan̄ lau batê sêtisa, nan̄ lau oc sênem dau dom. Ñac oc sêmbo sêtôm añela undambê-nga. ³¹ Ma yom dan̄ tiyham tôc asê bu lau batê oc sêtisa. Gauc nem Anötö dau ndê yom, nan̄ mac asam su. ³² In̄ sam dau bu Abraham, ma Aisak, ma Jakob si Anötö. Lau batê bu sêtisa dom, dec tu sake-nga Anötö sam dau bu lau tö dinan̄ si Anötö? In̄ lau batê si Anötö dom, in̄ lau tali si Anötö.” ³³ Ñalêñ dinan̄ Yisu kêdôhôn̄ lau, ma lau hon̄ nan̄ sêñgô in̄ ndê yom dinan̄ sêhêdaê.

Yomsu ñamata-nga

(Mak 12:28-34; Luk 10:25-28)

³⁴ Lau Sadiusi sêñgô Yisu ndê yom dinan̄ ma ñac si yom mba. Ma lau Palêsai sêñgô gêñ dau ñawaê, goc ñac si lau ñatô sêtêñ Yisu si. ³⁵ Ñac si dan̄ in̄ gwalam akwa yomsu-nga ma in̄ bu êñsahê Yisu dec ndac in̄ bocdec bu, ³⁶ “Kêdôhôn̄-waga, yêc Moses ndê buku, yomsu bocke ti yomsu ñamata-nga?” ³⁷ Ma Yisu ô yom ma sôm, “Yomsu nan̄ sôm, ‘*Am atac whiñ Pômdau am nem Anötö, ti nem ñalôm sambuc, ma ti gatôm sambuc, ma ti nem gauc sambuc.*’” ³⁸ Yomsu dinan̄ tin̄amata ma hóc gêlêc yomsu ñatô hon̄ su. ³⁹ Ma yomsu tilu-nga nan̄ gitôm ñamata-nga, nan̄ sôm, ‘*Atac whiñ nem asidôwai gitôm am atac whiñ daôm.*’” ⁴⁰ Yomsu lu dinan̄ sêpiñ yom hon̄ nan̄ Moses ti lau propet sêto, nan̄ dôn̄ sêpitigen̄.”

Yisu kêsahê lau si gauc pi Mesaya

(Mak 12:35-37; Luk 20:41-44)

⁴¹ Lau ñatô akêñ Palêsai si ton̄ sêlhac dinan̄, dec Yisu ndac ñac, ⁴² “Mac asôm sake pi Mesaya? In̄

asa ndê atunḡac?” Ma sêsôm têt̄ inḡ bu, “Mesaya inḡ Dawid ndê Atu.” ⁴³ Goc Yisu sôm, “Ma bocke Dawid dau sam Mesaya bu inḡ dau ndê Pômdau? Nalau Dabuḡ puc Dawid dônḡ, dec inḡ to yom yêc bocdec bu, ⁴⁴ ‘Anötö sôm têt̄ aneḡ Pômdau, “Am ndöc aö amanḡ andô-ḡga e nditôm aö wakêḡ nem ḡacyo sêsôc am gahim ḡapu.” ’ ⁴⁵ Bocdinaḡ Dawid dau sam Mesaya bu Pômdau, ma bocke mac asam Mesaya bu Dawid ndê Atu?” ⁴⁶ Ma ḡac si danḡ gitôm dom bu ô inḡ ndê yom. Ma tiḡambu lau honḡ sêtöc dau bu sêkêḡ gêndac têt̄ inḡ tiyham.

23

Yisu pu lau bata Israel-ḡga

(Mak 12:38-39; Luk 13:34-35; 20:45-46)

¹ Goc Yisu sôm têt̄ lau daêsam naḡ sêkac dau sa sêmbo, ma têt̄ inḡ ndê ḡgacsêḡomi bu, ² “Lau Palêsai ti lau †Skraib sêndôhônḡ Anötö ndê yomsu têt̄ lau, tôm Moses kôm têt̄ têm ḡamata-ḡga. ³ Bocdinaḡ asôc ḡac ḡapu, ma anḡô ḡac si yom. Magoc anḡkuc ḡac si mêtê dom, bu ḡac lau sêt̄im yom lau-ḡga. Sêsôm yom ḡayham-ḡayham, magoc ḡac dau sêḡkuc si yom dau dom. ⁴ Ma yomsu daêsam naḡ sêkêḡ têt̄ lau, naḡ kêḡ ḡawapac atu têt̄ ḡac, magoc ḡac dau sêkôm gêḡ danḡ tu sênem lau dau sa-ḡga dom.

⁵ “Ma gêḡ honḡ naḡ ḡac sêkôm, naḡ sêkôm yêc lau si anḡô-ḡga tu sêtöc dau sa-ḡga. Yomsu ti apanḡ naḡ sêkic pi dau, naḡ sêmasaḡ atu-tu tu lau sêlic-ḡga, ma

sêsôc ñakwê ti ñabala baliñ.* ⁶ Ñac atac whiñ bu sêndöc lau tiwaê si pôn yêc lau si mwasiñ ñalôm, ma yêc lôm wê-nga. ⁷ Ñac tac whiñ bu lau sêhé mwalêc ñac yêc malac lôm, ma bu lau hoñ sêtoc ñac sa ma sêsam ñac bu 'Kêdôhônwaga.'

⁸ "Magoc añkuc ñac si mêtê dom. Mac hoñ ambo nom atôm asidôwai, ma mac nem kêdôhônwaga tigen mbo. Tu dinañ-nga solop dom bu lau sêsam mac bu 'Kêdôhônwaga.' ⁹ Ma asam lau nom-nga bu mac nem damami dom, bu mac nem Damam tigen mbo undambê. ¹⁰ Ma mac nem ñadau tigen mbo, nañ Mesaya, dec solop dom bu lau sêsam mac bu ñac si ñadau. ¹¹ Asa nañ gêm akiñ mac, nañ ti ñamalac ñamata-nga yêc Anötö añgô-nga. ¹² Bu asa nañ toc dau sa, nañ Anötö oc êngwiniñ in, ma asa nañ kêgwiniñ dau, nañ Anötö oc toc in sa.

¹³ "Oyaê mac lau Skraib ti Palêsai! Mac lau atim yom lau-nga! Mac nem lêñ kalhac lau ahuc bu sêsôc Anötö ndê gôliñ ñapu dom. Mac daôm asôc in ñapu dom, ma lau nañ tac whiñ bu sêsôc in ñapu, nañ mac alhac ñac ahuc. [¹⁴ Oyaê mac lau Skraib ti lau Palêsai, mac lau atim yom lau-nga. Mac aten mbec baliñ bu atoc daôm sa yêc lau si añgô-nga, magoc têt ndoc lau sêlic mac dom, nañ mac añsau lauwhê sawa bu añgaho ñac si andu su. Tu dinañ-nga Anötö oc kêñ ñagêyô sac sambuc têt mac.]

* **23:5:** Lau Palêsai sêto yomsu ñatô sip bapia ma sêkêñ sip apan saun, goc sêkic pi si sêcbala ti amba têt ndoc sêter mbec. Ñac gauc gêm bu Anötö gic yomsu ñac bu sêkôm bocdinañ - alic Eks 13:9, 16; Diut 6:4-9; ma 11:13-21. Ma sêsôc ñakwê ti ñabala bu sêtoc asê bu ñac lau sem akiñ Anötö-nga - alic Nam 15:37-41. Magoc lau Palêsai ti lau Skraib sêmasañ apan atu, ma ñakwê ti ñabala baliñ, tu bu sêtoc dau sa ma sêhoc gêlêc lau ñatô su-nga.

¹⁵ “Oyaê mac lau Skraib ti Palêsai! Mac lau atim yom lau-nga! Mac anşêlêŋ seŋ baliŋ yêc b aö ma yêc gwêc, bu atap sêŋom daŋ sa tu êŋkuc mac-nga. Mac Sadaŋ ndê lau mac! Ma têŋ ndoc mac ahê sêŋom daŋ kêkuc mac, naŋ mac akôm iŋ ti Sadaŋ ndê balêkoc daŋ, hóc gêlêc mac daôm su.

¹⁶ “Oyaê! Mac bu atôc seŋ têŋ lau ŋatô, magoc mac daôm tampec. Têŋ ndoc lau sêsôm yom pi lôm dabuŋ tu bu sêpuc si yom dôŋ-nga, naŋ mac asôm bu ŋac si yom iŋ yom ŋambwa. Magoc têŋ ndoc sêsôm yom pi gôlôŋ gol naŋ yêc lôm dabuŋ tu bu sêpuc si yom dôŋ-nga, naŋ mac asôm bu yom dau tidôŋ su, ma gitôm dom bu sêseŋ su. ¹⁷ Mac lau tampec, gauc mbasi. Gêŋ sake hóc gêlêc su? Gol, me lôm dabuŋ naŋ kôm gol dau ti gêŋ dabuŋ? ¹⁸ Ma lau bu sêsôm yom pi alta naŋ kalhac lôm dabuŋ tu bu sêpuc si yom dôŋ-nga, naŋ mac asôm bu ŋac si yom iŋ yom ŋambwa. Magoc ŋac bu sêsôm yom pi da naŋ kalhac alta ŋahô, naŋ mac asôm bu yom dau tidôŋ. ¹⁹ Mac lau tampec! Gêŋ sake ti gêŋ ŋamata-nga? Da, me alta naŋ kôm da dau ti dabuŋ? ²⁰ Asa naŋ sôm yom pi alta, naŋ sôm pi alta ma pi gêŋ hon naŋ kalhac alta ŋahô whiŋ. ²¹ Ma asa naŋ sôm yom pi lôm dabuŋ, naŋ sôm pi lôm dau, ma pi Anötö naŋ ti lôm dabuŋ ŋadau, naŋ whiŋ. ²² Ma asa naŋ sôm yom pi undambê, naŋ sôm pi Anötö ndê pônŋ atu, ma pi Anötö naŋ ndöc pônŋ ŋahô, naŋ whiŋ.

²³ “Oyaê mac lau Skraib ti Palêsai. Mac lau atim yom lau-nga! Mac awhê gêŋ saun-saun ôm-nga hon kôc gi toŋ amanlu, ma akêŋ toŋ daŋ ti da. Magoc mac ahu mêtê ŋandô yomsu-nga siŋ. Mêtê atu hêganônŋ mac tamwalô lau, ma amatôc lau si yom

ɲalêɲ gitêɲ, ma akôm nem yom ɲandô sa. Mêtê hon dinan in ɲêɲ atu! Solop bu mac akôm ɲêɲ saun-saun tôm yomsu sôm, magoc akôm ɲêɲ atu-tu whin.

²⁴ “Mac lau tampec nan akôm bu atoc sen tɲ lau ɲatô. Mac atôm lau nan sêhêgo dau bu sêɲgati ɲêɲ golop atêc nan poc bu ɲahô, nan sa, magoc ɲêɲ ɲadômbwi atu nan poc bu dau ɲalôm, nan sêlic apu.

²⁵ “Oyaê mac lau Skraib ti Palêsai, mac lau atim yom lau-ɲga! Mêtê tamgatu ɲêɲ ti anen ɲêɲ ɲawahô-ɲga hêc mac nem ɲalôm ahuc. Bocdinan mac atôm laclhu ti pele nan sêɲgwasiɲ ɲadômbwê-ɲga ɲambwa ɲawasi sa. ²⁶ O lau Palêsai, mac lau tampec! ɲêɲ ɲamata-ɲga anɲgwasin laclhu ti pele ɲalôm ɲawasi sa, goc ɲêɲ awê-ɲga oc ɲawasi sa bocdinan.

²⁷ “Oyaê mac lau Skraib ti Palêsai, mac lau atim yom lau-ɲga! Mac atôm sêhô nan sêsê pen pi gi e ɲawasi sêp sambuc ma lau sêlic ɲayham. Magoc yêc sêhô dau ɲalôm lau batê si ɲakwa ti ɲêɲ mbôp menhu. ²⁸ Ma mac lau daôm bocdinan. Lau sêlic ɲêɲ awê-ɲga nan mac akôm, dec gauc ɲêɲ bu mac lau gitêɲ. Magoc yêc mac nem ɲalôm, mêtê tasan ma mêtê anɲgîlî yomsu-ɲga hêc mac ahuc.

²⁹ “Oyaê mac lau Skraib ti Palêsai, mac lau atim yom-ɲga! Mac amasan sêhô ti gôlôn atu, tu bu atoc lau propet ti lau gitêɲ nan mac apami sic ndu mun su, nan sa. ³⁰ Ma mac asôm bu mac bu ambo tɲ apami si têm, dec mac oc anɲkuc ɲac si lɲêɲ sêkêc propet dau si dac sin-ɲga dom. ³¹ Mac nem yom dinan têt asê bu mac asa akêɲ lau Israel-ɲga nan sic lau propet ndu. ³² Bocdinan dec mac akôm mêtê sac tôm apami sêkôm. ³³ Mac mboc, ma mboc

ɲatui mac! Gitôm dom bu mac awê Anötö ndê matôc sa. Inj oc êɲkiɲ mac asip lambwam andi.

³⁴ “Anğô! Aö wanɲiɲ lau propet ma lau tiguauc, ma lau ɲatô bu sêndôhôn mac. Magoc mac oc andic ɲac lic ɲandê yêc mac nem lôm wê-ɲga, ma ambulu ɲac alom-alom malac. Ma ɲac si lau ɲatô mac oc andic ndu, ma andic ɲatô pi a gicso dau sêndi. ³⁵ Bocdinaɲ mac oc atap ɲagêyô sa tu lau gitêɲ hoɲ si dac, naɲ apami sêkêc siɲ-ɲga. Abel inj ɲgac ɲamata-ɲga, ma Berekaya ndê atu Sekaria inj ɲgac ɲambu-ɲga.† Sekaria inj ɲgac naɲ sic ndu yêc lôm dabuɲ ma alta naɲ kalhac lôm dau ɲasactô, naɲ ɲalhu. ³⁶ Yomandô wasôm têɲ mac. Mac lau têm dindec-ɲga oc atap matôc sa pi lau hoɲ dinaɲ si dac.

³⁷ “O Jerusalem, Jerusalem. Mac ac Anötö ndê lau propet ndu, ma lau gitêɲ naɲ inj kêkiɲ têɲ mac, naɲ mac atuc ɲa hoc ndu. Ndoc daêsam aö tac whiɲ bu wandic mac sa asôc Anötö ndê gôliɲ ɲapu tiyham, gitôm mbac dalec dinda gic ɲatu sa sêsôc ɲamakê ɲapu. Tigeɲ mac atec. ³⁸ Bocdinaɲ Anötö oc hu mac ti mac nem andu siɲ. ³⁹ Aö wasôm têɲ mac, bu mac oc alic aö tiyham dom e mac asôm, ‘Tampiɲ Mesaya naɲ meɲ gêm Pômdau anğô.’ ”

24

Yisu sôm yom pi lôm dabuɲ Jerusalem-ɲga (Mak 13:1-2; Luk 21:5-6)

† 23:35: Yisu sôm yom dinaɲ hêganônɲ lau gitêɲ hoɲ naɲ lau Israel sic ndu, naɲ sêto ɲamiɲ yêc Yom Lêɲsêm Akwa. Abel inj ɲgac ɲamata-ɲga - alic Gen 4:8, ma Sekaria inj ɲgac ɲambu-ɲga - alic 2 Kr 24:20-22.

¹ Yisu hu lôm dabuŋ ɲagameŋ siŋ ma bu êɲsêlêŋ ndi, ma iŋ ndê ɲgacsêɲomi sêtêŋ iŋ si. Ma sêsôm yom pi lôm dabuŋ ma pi gêŋ ɲayham hoŋ naŋ lau sêkwê yêc gameŋ dinaŋ. ² Magoc iŋ sôm, “Mac alic gêŋ hoŋ dindec. Aô wasôm yom ɲandô têŋ mac, bu ɲacyo oc sêseŋ hoc hoŋ dindec su e hoc daŋ ndöc hoc daŋ ɲahô tiyham dom.”

*Gêŋ wapac têm ɲambu-ɲga-ɲga
(Mak 13:3-13; Luk 21:7-19)*

³ Tiŋambu Yisu ndöc Lôc Olib, ma iŋ ndê ɲgacsêɲomi tawasê sêtêŋ iŋ si, ma sêndac, “Sôm têŋ yac, ɲawapac naŋ am sôm yom pi, naŋ oc hôc asê Jerusalem têŋ têm bocke? Ma gêŋ sake oc kêŋ puc yac bu am oc mbu mweŋ, ma bu bêc ɲambu-ɲga oc hôc asê?” ⁴ Goc iŋ sôm, “Ayob daôm ɲapep bu lau daŋ sêɲsau mac dom. ⁵ Bu lau daêsam oc sêɲsau bu sênem aô aŋôŋ ma sêsôm, ‘Aô Mesaya dauŋ dec!’ Ma ɲac oc sêɲsau lau daêsam. ⁶ Ma têŋ ndoc mac aŋgô ɲawaê bu lau sic siŋ têŋ dau me sêmasaŋ dau tu sêndic siŋ-ɲga, naŋ asô dom. Bu gêŋ hoŋ dinaŋ gic waê bu meŋ hôc asê, magoc têm ɲambu-ɲga yêc dôŋ yêc. ⁷ Kiŋ nom-ɲga oc sêkêŋ kisa dau, ma lau gameŋ daŋ oc sêndic siŋ têŋ lau gameŋ daŋ. Ma tôbôm ti tiyhô atu oc sêkôm gameŋ ɲatô tisac. ⁸ Gêŋ hoŋ dinaŋ oc ndic hu ɲawapac têm ɲambu-ɲga-ɲga gitôm awhê naŋ kêsahê balêkoc tuŋ iŋ ma gêŋ dau gic hu ɲandê atu naŋ iŋ oc hôc tu kôc balêkoc-ɲga.

⁹ “Têŋ ndoc dinaŋ lau oc sêkôc mac dôŋ ma sêkôm mac ɲayom, ma sêndic mac nem ɲatô ndu. Lau nom-ɲga hoŋ oc atac tec mac tu mac aŋkuc aô-ɲga. ¹⁰ Têŋ têm dinaŋ lau daêsam oc sêhu si sêkêŋ whiŋ aô siŋ, ma ɲac oc sêhoc si lau ɲatô asê ma sêtec

dandi. ¹¹ Ma propet tasanj daêsam oc sêhôn asê ma sêhsau lau daêsam. ¹² Mêtê sac oc ênsôwec tiatu e lau daêsam oc sêhu mêtê atac whinj asidôwai-nga sinj. ¹³ Magoc asa nanj bu lhac nãnga ma hu aõ sinj dom e ndê têm pacndê, nanj oc tap Anötö ndê mwasinj nem inj si-nga sa. ¹⁴ Ma bêc nãmbu-nga oc hôn asê dom, e lau sêhoc nãwaê nãyham pi Anötö ndê gôlinj asê, tôm nom nãgamej sambob, ma lau honj sêngô su.”

*Nawapac gamej Judia-nga
(Mak 13:14-23; Luk 21:20-24)*

¹⁵ Ma Yisu gic têku yom ma sôm, “Propet Daniel hoc yom asê gwananj su, pi gêj sac sambuc* nanj lau oc sêkêj lhac lôm dabuj, nanj oc kôm gamej tisac.” (Asa nanj sam yom dindec, nanj kôc gauc pi nãpêp, bu nãhu yêc sinj dau.) ¹⁶ “Têj ndoc mac alic gêj sac dinanj, nanj mac lau honj nanj ambo gamej Judia-nga alhõ api gamej lôc-nga andi. ¹⁷ Alhõ nãgahô, ma gauc nem mac nem gêj danj dom. Lau nanj sêndôc andu nãsactô, nanj sêsôn andu nãlôm bu sêkôn nãc si gêj danj sa dom. ¹⁸ Ma nãc nanj sêmbo ôm, nanj bocdijan. Sêkac dau kwi bu sêkôn si gêj nãtô dom. ¹⁹ Oyaê. Lauwhê tidaê, ma nãc nanj sêkêj su têj balêkoc, nanj oc sêtap nãwapac atu

* **24:15:** Alic Dan 9:27; 11:31; ma 12:11. Daniel ndê yom hêganônj anötö tasanj Seus ndê gwam nanj Antiokus Epipanes kêj kalhac lôm dabuj têj yala 168BC. Yisu ndê yom tôc asê bu gêj kainj dinanj oc hôn asê tiyham têj têm nãmbu-nga. Lau nãtô gauc gêm bu yom dau hêganônj lau Rom-nga nanj sej lôm dabuj popoc têj yala 70AD. Ma lau nãtô gauc gêm bu yom dau hêganônj gêj nanj sêto yom pi yêc 2 Tes 2:4; ma Rev 13:14-15.

sa têtj têtj dinan. ²⁰ Ateŋ mbec bu têtj ŋawapac-ŋga dinan tap ma sa têtj ndoc uhô-ŋga me têtj bêc Sabat-ŋga dan dom. ²¹ Bu ŋawapac têtj dinan-ŋga oc hôc gêlêc ŋawapac hon su. Têtj têtj ŋamata-ŋga e meŋ têtj kwahic dec, ŋawapac atu kain dinan dan hôc asê su dom. Ma tiŋambu ŋawapac kain dinan oc hôc asê tiyham dom. ²² Anötö oc tawalô lau nan in kêyalin ŋac sa su, ma tu dinan-ŋga in oc kêŋ têtj ŋawapac-ŋga dau tiapê. Bu mba, ma têtj d au tibalin, goc lau hon oc sêniŋga.

²³ “Têtj têtj dinan, lau dan bu sêsôm têtj mac bu, ‘Alic, Mesaya dec meŋ,’ me ‘Mesaya dau dê,’ nan akêŋ whin ŋac dom. ²⁴ Bu lau nan sêŋsau bu ŋac Mesaya, ma propet tasan oc sêhôt asê sêmeŋ, ma sêkôm gêŋ dalô atu-tu bu sêŋsau lau. Ma ŋac oc sêŋsahê bu sêtim lau nan Anötö kêyalin ŋac sa, nan sêwhin. ²⁵ Anŋô ŋapep, bu aô gasôm gêŋ hon dindêc têtj mac gwanan. ²⁶ Bocdinan, lau bu sêsôm, ‘Mesaya kêlê mbo gameŋ sawa,’ nan asa andi dom. Ma bu sêsôm, ‘Mesaya kelec mbo andu dan ŋalôm,’ nan akêŋ whin dom. ²⁷ ŋamalac ndê Atu oc mbu meŋ ŋagahô eŋ, gitôm sickac nan gic hep tigeŋ, ma umbon ŋasawa sambuc ŋawê sa. ²⁸ Mac bu alic macmpon sêŋgihi sêmbô, nan anyalê bu gêŋ dan mbac ndu yêc. Ma bocdinan gêŋ hon dindêc kêŋ puc mac pi ndoc ŋamalac ndê Atu mbu meŋ-ŋga.”

*ŋamalac ndê Atu ndê bêc mbu meŋ-ŋga
(Mak 13:24-31; Luk 21:25-33)*

²⁹ “T êŋ ndoc ŋawapac-ŋga dinan pacndê, goc ac oc nem ganduc, ma ayô oc ŋawê sa dom. Gêŋ ti ŋaclai nan sêlhac umbon oc wiwic sa, ma tata oc

sêpeŋ akêŋ umbonj. ³⁰ Têŋ ndoc dinaŋ lau titoŋ-titoŋ nom-ŋga hoŋ oc sêlic gêŋ dalô yêc umbonj, naŋ kêŋ puc ŋac bu Ŋamalac ndê Atu oc mbu meŋ, ma ŋac hoŋ oc sêtaŋ daŋgibo atu. Ma ŋac oc sêlic Ŋamalac ndê Atu dau meŋ ndöc dao ŋahô ti ŋawasi ma ŋaclai atu. ³¹ Goc iŋ oc êŋkiŋ iŋ ndê aŋela sêndic dahuc taŋ atu, ma sêsa sêtêŋ nom ŋabatiŋ ti undambê ŋabatiŋ hoŋ, bu sêndic lau naŋ iŋ kêyalij ŋac sa su, naŋ sa.

³² “Gauc nem a laŋ. Têŋ ndoc mac alic ŋalaun wakuc bu lêc, naŋ aŋyalê bu ndoc ac-ŋga meŋ kêpiŋ. ³³ Ma bocdinaŋ têŋ ndoc mac alic gêŋ naŋ aö gasôm yom pi, naŋ aŋyalê bu Ŋamalac ndê Atu ndê bêc mbu meŋ-ŋga meŋ kêpiŋ su, gitôm iŋ meŋ kalhac gatam nem andu-ŋga. ³⁴ Yomandô! Lau têm dinaŋ-ŋga oc sêmbac ndu dom e gêŋ hoŋ dinaŋ hóc asê. ³⁵ Undambê ti nom oc niŋga, magoc aneŋ yom daŋ oc niŋga dom. Gêŋ hoŋ oc ŋandô sa tôm aö gasôm.”

*Lau daŋ sêŋyalê Yisu ndê bêc mbu meŋ-ŋga dom
(Luk 17:26-36)*

³⁶ Ma Yisu sôm, “Ŋamalac daŋ kêyalê bêc me ac-gatu naŋ Ŋamalac ndê Atu oc mbu meŋ, naŋ dom. Aŋela undambê-ŋga sêŋyalê dom, ma Anötö ndê Atu kêyalê dom. Damba tawasê kêyalê. ³⁷ Têŋ ndoc Ŋamalac ndê Atu mbu meŋ, naŋ lau oc sêmbo tôm lau sêmbo têŋ Noa ndê têm. ³⁸⁻³⁹ Têŋ ndoc dinaŋ, lau sêŋliŋ dau siŋ ma seŋ ti sênôm gêŋ, ma sem dandi e Noa sôc waŋ gi, ma bu suŋ meŋ ma seŋ ŋac hoŋ su siŋga. Ma lau nom-ŋga oc sêmbo ŋalêŋ tigeŋ dinaŋ, têŋ Ŋamalac ndê Atu ndê bêc mbu meŋ-ŋga. ⁴⁰ Ngac lu oc sêkôm gwelenj sêmbo ôm, ma Anötö oc

kôc injlu si dan sa, ma hu dan sij. ⁴¹ Ma awhê lu oc sêndê gêṅ sêmbo, ma inj oc kôc dan sa, ma hu dan sij.

⁴² “Bocdinaṅ amasaṅ daôm ṅapep, bu mac am gauc bêc bocke mac nem Pômdau oc mbu meṅ.

⁴³ Gauc nem yom dindec. Andu ṅadau dan, bu êṅyalê ndoc naṅ ṅac kaṅ dan oc meṅ, naṅ inj oc yob inj ndê andu bu ṅac kaṅ dau sôc meṅ dom.

⁴⁴ Ma bocdinaṅ, amasaṅ daôm tôm bêc hoṅ, bu ṅamalac ndê Atu oc mbu meṅ têṅ ndoc naṅ mac akêṅ Batam, naṅ dom.”

*Yom gôlinṅ pi ṅac akiṅ ṅayham ma sac
(Luk 12:42-46)*

⁴⁵ Ma Yisu sôm, “ṅac akiṅ ṅayham ma ti gauc, inj ṅac kaiṅ bocdec. Inṅ ndê ṅadau bu lhô têṅ gameṅ dan ndi, goc inj oc kêṅ inj yob lau akiṅ ṅatô, ma kêṅ gêṅ daneṅ-ṅa têṅ ṅac tôm ṅandoc. ⁴⁶ Ma têṅ ndoc ṅadau mbu meṅ, ma tap inj sa kôm inj ndê gwelenṅ ṅapep mbo, naṅ inj oc lic inj ṅayham ma kôm ṅayham têṅ inj. ⁴⁷ Yomandô! ṅadau oc kêṅ inj yob inj ndê wapa hoṅ. ⁴⁸ Magoc ṅac akiṅ sac oc sôm têṅ dau, ‘Aneṅ ṅadau oc mbu meṅ ṅagahô dom.’ ⁴⁹ Goc inj oc ndic lau akiṅ ṅatô, ma sa ndi nôṅm ti neṅ gêṅ whiṅ lau naṅ sênôm gêṅ êṅiṅ ṅac-ṅa ṅapaṅ. ⁵⁰ ṅadau oc mbu meṅ hôc asê têṅ bêc ti acgatu naṅ ṅac akiṅ dau kêṅ bata, naṅ dom. ⁵¹ Ma inj oc kêṅ ṅagêyô sac sambuc têṅ inj, ma soc inj su ndi mbo whiṅ lau sêtim yom lau-ṅa. Yêc dindê lau oc sêṅsahê ṅandê atu e sêtaṅ ma lhô êṅsiṅ pi dau ṅapaṅ.”

25

Yom gôlinṅ pi lauwhê akiṅ amanlu

1 Ma Yisu sôm yom gôlinj danj bocdec bu, “Têñ ndoc Njamelac ndê Atu mbu menj bu nem gôlinj gên honj, nanj lau njatô oc sêmasanj dau njapep, ma lau njatô oc mba. Oc tôm lauwhê akinj amanju nanj sêkôc si lam ma sêsa si bu sêhônj njac nem awhê-nja, nanj sêkêñ bata bu oc menj. 2 Njac si amanđanj njac lauwhê tigauc, ma amanđanj njac lauwhê gauc mbasi. 3 Lauwhê gauc mbasi dinanj sêkôc si lam, magoc sêkôc buya njatô whinj dom. 4 Ma lauwhê tigauc sêkôc si lam, ma sêkôc buya njatô sip bu akôp tôhônj. 5 Njac sêhônj njac nem awhê-nja sêmbo, magoc inj hôc asê njagahô dom e njac kwapac sa, ma sêyêc bêc.

6 “Timaninjhu goc njac ahenj-nja danj ta yom bocdec bu, ‘Oê! Njac dau menj! Asa andi ma akôc inj sa.’ 7 Goc lauwhê akinj sêtisa, ma sêmasanj njac si lam. 8 Ma amanđanj gauc mbasi dinanj sêndac lauwhê tigauc bocdec, ‘Akêñ buya njatô têñ yac, bu yac mba lam sêmbac.’ 9 Magoc njac sêô yom ma sêsôm, ‘Mba! Mboe buya oc tôm yac honj dom. Magoc mac andi alic lau nanj sêkêñ buya tu lau sênemlhi-nja, ma anemlhi nem.’ 10 Magoc têñ ndoc sêlhô si bu sênemlhi buya, goc njac nem awhê-nja menj hôc asê. Ma lauwhê akinj nanj sêmasanj dau gwananj, nanj sêwhinj inj sêsôc inj ndê gamenj si, bu sênenj mwasinj awhê-nja. Goc inj gic gatam ahuc. 11 Tinjambu lauwhê akinj gauc mbasi dinanj sêmbu sêmenj ma sêmbwêc, ‘Njatau! Njatau! Lêc gatam su têñ yac.’ 12 Magoc njatau sôm, ‘Mba! Aô wasôm yomandô bu kayalê mac dom!’ ” 13 Yisu gic bata yom gôlinj dinanj ma sôm, “Boc-dinanj anem ali ma ayob daôm njapep, bu mac anjyalê bêc ti acgatu nanj

aö oc wambu wamen, nan dom.”

*Yom gölin pi mone gol
(Luk 19:12-27)*

¹⁴ Ma Yisu sôm yom gölin dan tiyham pi têm nambu-nga bocdec bu, “Ngac tiwaê dan bu sa têt gamen balin dan ndi. Bocdina in mbwêc in ndê lau akin, ma kêt ndê gêt natô têt nac bu sêyob e in mbu men. ¹⁵ In kêt mone gol nan sêsam bu talent* têt nac, kêtuc nac si licwalô ti nac si gauc. In kêt talent amandan têt ngac dan, ma talent lu têt dan, ma talent tigen têt dan. Goc in hu nac sin ma kölhö gi. ¹⁶ Ma ngac akin nan kêt mone amandan, nan gi kôm gwelen pi mone dau e t ap mone amandan tiyham sa. ¹⁷ Ma in nan kêt mone lu nan kôm bocdina, ma tap mone lu tiyham sa. ¹⁸ Magoc ngac nan kêt mone tigen, nan sa gi kwê sê dan ma sin nadau ndê mone kwi yêc sê dau nalôm.

¹⁹ “Nasawa hic balin gi su, goc lau akin dina si nadau mbu men, ma bu ngô nac si yom pi mone dau. ²⁰ Ma ngac nan kêt mone amandan, nan kêt amandan nan in tap sa, nan whin ma sôm, ‘Pômdau, am kêt mone amandan têt aö gayob, ma lic, aö gakêt amandan tiyham.’ ²¹ Goc nadau sôm, ‘O anen ngac nayham, am kôm nayham. Am yob gêt amandan napep, dec wakêt am yob gêt daêsam. Mwen ma mbo whin aö ti atac nayham.’ ²² Ma ngac akin nan kêt mone lu, nan men ma sôm, ‘Pômdau, am kêt mone lu têt aö gayob, ma aö gakêt mone lu tiyham whin.’ ²³ Ma nadau sôm, ‘O anen ngac akin nayham, am kôm nayham. Am yob gêt lu napep, dec

* 25:15: Alic yom pi talent yêc Mat 18:24.

wakêñ am yob gêñ daêsam. Mwenj ma mbo whinj aö ti atac ñayham.'

²⁴ "Têñ dinañ ñgac nañ kôc mone tigenj, nañ menj ma sôm, 'Pômdau, aö kayalê bu am ñgac lêlê-ñga dom, ma bu am oc kêñ Batam bu ndic gêñ ñandô sa yêc gameñ nañ am daôm kêbalip gêñ ñawhê me sô gêñ dom. ²⁵ Bocdinañ aö gatöc daun ma kasalê lêñ bu am nem mone ñiñga dom, dec gasa ga gasiñ kwi yêc nom ñalôm. Lic, gêñ dau kelec.' ²⁶ Goc ñadau ô yom ma sôm, 'Am ñgac sac solop! Am ñgac oyom. Am kêyalê su bu aö oc wandic gêñ ñandô sa yêc gameñ nañ aö gasô gêñ dom. ²⁷ Bocdinañ am gitôm bu kêñ aneñ mone têñ lau sêyob mone-ñga bu sêyob e aö wambu wameñ, dec oc tôm bu sêkêñ mone ñagec sac mone dau ñahô, ma aö wakôc hoñ sa.' ²⁸ Goc ñadau sôm têñ inj ndê lau ñatô, 'Akôc mone su yêc inj, ma akêñ têñ ñgac nañ kôc mone amanlu. ²⁹⁻³⁰ Ma atiñ ñgac akiñ sac dindec sa awê ndi bu mbo gameñ ñasec-ñga nañ lau sêtañ, ma ñalhô êñsiñ pi dau. Bu asa nañ yob gêñ nañ gakêñ sip inj amba, nañ ñapep, nañ wakêñ gêñ ñatô tiyham têñ inj whinj, ma inj ndê gêñ oc ti daêsam. Magoc asa nañ yob ndê gêñ ñapep dom, nañ wakôc inj ndê gêñ hoñ su.' "

Pômdau oc whê lau kôc têñ bêc ñambu-ñga

³¹ Goc Yisu sôm, "Têñ ndoc ñamalac ndê Atu mbu menj whinj añela hoñ, nañ inj oc ndöc inj ndê pônj kin-ñga ti inj ndê ñaclai ma ñawasi atu undambê-ñga. ³² Ñac oc sêndic ñamalac hoñ sa sêlhac inj añgô-ñga. Ma inj oc whê ñac kôc gitôm ñgac yob domba-ñga, nañ whê inj ndê domba ti naniñ kôc. ³³ Inj oc kêñ domba sêlhac inj amba andô-ñga, ma naniñ sêlhac gasê-ñga.

³⁴ “Dec Kiñ atu dau oc sôm têtj lau nanj sêlhac inj amba andô-nga, ‘Amenj mac lau nanj Damanj gêlic mac n̄ayham. Ma andôc mac nem malam yêc gamenj undambê-nga, nanj Damanj kêmasanj tu mac-nga têtj ndoc inj kêñ undambê ma nom. Dinañ ti mac nem gêtj lêñsêm. ³⁵ Yom dinañ ña-ñandô inj bocdec. Têtj ndoc aö gêtj yô aö, nanj mac akêtj gêtj aö ganj. Ma têtj ndoc bu yô aö, nanj mac akêtj bu têtj aö ganôm. Aö ngac apa, ma mac akôc aö sa ma ayob aö. ³⁶ Aneñ ñakwê mba, ma mac akêtj têtj aö. Aö gêmbac, ma mac am yaom aö. Aö gandôc gapocwalô, ma mac amenj ac aö kêsi.’

³⁷ “Ma têtj dinañ lau gitêtj oc sêô yom ma sêndac, ‘Pômdau, bocke? Têtj nde yac alic am gêtj yô am me bu yô am, ma yac akêtj gêtj daneñ-nga me bu têtj am? ³⁸ Ma têtj nde yac alic am ngac apa, ma akôc am sa, me am pônâ ñakwê, ma akêtj têtj am? ³⁹ Ma têtj nde yac alic am gêmbac me am ndôc gapocwalô, dec yac amenj alic am?’ ⁴⁰ Goc Kiñ atu dau oc ô yom ma sôm, ‘Alic lau sêkêtj whiñ-nga honj nanj sêti aneñ asiñi ti lhuñwêi. Yomandô wasôm têtj mac, bu gêtj bocke nanj mac akôm têtj ñac si ñamalac tiwaê me ñamalac waê-mba danj, nanj gitôm mac akôm têtj aö dauñ.’

⁴¹ “Goc inj oc sôm têtj lau nanj sêlhac inj amba gasê-nga, ‘Mac lau atap Anötô ndê atac ñandê sa-ñgal! Alhô su yêc aö, asip ya nanj sa ñapanj andi. Ya dau, Anötô kêmasanj gic Sadañ ti inj ndê anela sac ñawaê. ⁴² Yom dinañ ña-ñandô inj bocdec. Aö gêtj yô aö, magoc mac akêtj gêtj daneñ-nga têtj aö dom. Ma bu yô aö, magoc mac akêtj têtj aö dom. ⁴³ Aö ngac apa, magoc mac akôc aö sa dom. Aö gapônâ ñakwê,

ma mac akêḅ têḅ aö dom. Aö gêmbac, ma gandöc gapocwalô, magoc mac amenḅ alic aö dom.’

⁴⁴ “Ma ḅac oc sêḅdac, ‘Pômdau, bocke? Têḅ nde yac alic am gêḅ yô am, bu yô am, am ḅgac apa, am pônḅa ḅakwê, gêmbac kôm am, me am ndöc gapocwalô, ma yac am am sa dom?’ ⁴⁵ Ma inḅ oc sôm, ‘Yomandô wasôm têḅ mac, bu têḅ ndoc mac alic aneḅ lau tiwaê me lau waêmḅa ḅaḅ naḅ pônḅa ḅau, magoc am inḅ sa dom, naḅ gitôm mac am aö ḅauḅ sa dom.’

⁴⁶ “Têḅ ḅinaḅ inḅ oc êḅkiḅ ḅac sêḅtêḅ gameḅ sêḅhôc ḅandê-ḅga sêḅḅi, bu sêḅbo ḅapaḅ. Magoc lau gitêḅ inḅ oc kôc ḅac sa sêḅḅoc tali ḅapaḅ.”

26

Lau bata sêḅic yom bu sêḅḅic Yisu ndu (Mak 14:1-2; Luk 22:1-2)

¹ Yisu sôm yom hoḅ ḅinaḅ su, goc sôm têḅ inḅ ndê ḅgacsêḅomi, ² “Bêc lu yêc ḅôḅ yêc tu lau Israel-ḅga sêḅic om atu †Pasowa-ḅga. Ma lau oc sêḅêḅ ḅamalac ndê Atu sip lau amba, bu sêḅḅic inḅ ndu pi a gicso ḅau.”

³ Têḅ ndoc ḅinaḅ ḅabuḅsiga atu-tu ti lau bata Israel-ḅga sic ḅau sa sêḅbo †ḅabuḅsiga ḅamata-ḅga Kayapas ndê andu. ⁴ M a ḅac sêḅsalê lêḅ bu sêḅkôc Yisu ḅôḅ gelec ma sêḅḅic inḅ ndu. ⁵ Magoc ḅac sêḅsôm, “ḅakôm têḅ Mwasinḅ Pasowa-ḅga ḅandoc dom, mbo lau ḅaêsam naḅ sêḅbo Jerusalem tu Pasowa-ḅga, naḅ oc sêḅic ma sêḅi ḅau sa.”

Awhê ḅaḅ gêm oso Yisu (Mak 14:3, 9; Luk 7:36-50; Jon 12:1-8)

⁶ Tiñambu Yisu mbo whinj ñgac dan ñaê Saimon yêc malac Betani. Muñ-nga inj ñgac ti gêmbac lep-rasi. ⁷ Yisu ndöc tebo, ma awhê dan meñ kôc bu ñamalu ñayham nan ñaôli atu sip kac dan, ma kêc pi inj ñagôlôn. ⁸ Yisu ndê ñgacsêñomi sêlic gêñ dinan ma tac ñandê. Ma sêsôm têt dandi, “Tu sake-nga inj kêyainj gêñ ñamalu ñayham dinan? ⁹ Gitôm bu dakêñ têt lau sênemlhi ña-awa atu, goc dakêñ têt lau ñalôm sawa.”

¹⁰ Yi su kêyalê bu ñac sêsôm yom dinan, goc sôm, “Akêñ ñawapac têt inj dom! Inj kôm gêñ ñayham kêlêc têt aô. ¹¹ Lau ñalôm sawa oc sêmbo sêwhinj mac ñapanj. Tigenj aô oc wambo wawhij mac ñapanj. ¹² Inj kêc gêñ ñamalu dec pi aô, tôm inj kêmasanj aô neñ ñamlic gwananj tu sêñsuhuj aô-nga. ¹³ Yomandô aô wasôm têt mac, bu tiñambu lau oc sêhoc ñawaê ñayham asê yêc gameñ honj, ma têt dinan ñac oc sêsôm yom pi gêñ nanj awhê dindêc kôm, ma lau oc gauc nem inj.”

*Judas sôm tidôn bu hoc Yisu asê
(Mak 14:10-11; Luk 22:3-6)*

¹⁴ Têt dinan ñgacsêñomi 12 si dan, ñgac nanj sêsam bu Judas Iskeriot, nanj têt dabunjsiga atu-tu gi, ¹⁵ ma ndac, “Aô bu wahoc Yisu asê têt mac, goc mac oc akêñ sake têt aô?” Dec sêlic ñayham ma semlhi inj ña mone silba 30. ¹⁶ Ma Judas gic hu kêsalê lêtj tu bu hoc Yisu asê-nga.

*Sêmasanj Mwasiñ Pasowa-nga
(Mak 14:12-16; Luk 22:7-13)*

¹⁷ Têtj †Mwasiñ Bolom Yist Mba-nga ñabêc ñamata-nga, nanj ñgacsêñomi sêtêtj Yisu si, ma sêndac inj bocdec bu, “Am tac whinj bu yac amasanj

gamenj tu danenj Mwasinj Pasowa-nga yêc nde?”
¹⁸ Goc inj sôm yom pi ngac malac Jerusalem-nga danj, ma kêkinj nac sêtênj inj si ma sôm, “Asôc malac ma atênj ngac dau andi, ma asôm tênj inj, ‘Yac mba kêdôhônjwaga sôm bu inj ndê têm menj kêpinj su. Ma inj bu nenj Mwasinj Pasowa-nga whinj inj ndê ngacsênjomi yêc am nem andu.’ ”¹⁹ Bocdinanj ngacsênjomi sêkôm tôm inj sôm tênj nac, ma sêmasanj Pasowa.

Yisu sôm bu ngac danj oc hoc inj asê
(Mak 14:17-21; Luk 22:21-23)

²⁰ Tênj ôbwêc dinanj, Yisu ti ndê ngacsênjomi 12 sêtênj andu dau si, ma sêndöc sêwhinj dau. ²¹ Nac senj gênj sêmbo, ma inj sôm, “Yomandô aö wasôm tênj mac bu mac nem danj oc hoc aö asê.” ²² Yom dau kôm nac sêsö ma njalôm njawapac atu, ma nac tigenj-tigenj sêsôm tênj inj, “Pômdu, mboe aö, a?” ²³ Ma Yisu ô yom ma sôm, “Inj ngac nanj alu anj gênj sip pele tigenj, nanj oc hoc aö asê. ²⁴ Gênj dau oc njandô sa pi Njmalac ndê Atu, tôm yom nanj sêto yêc. Tigenj ngac nanj bu hoc aö asê, nanj oc tap njawapac atu sa, ma tu dinanj-nga inj dinda bu kôc inj dom, dec oc njayham.” ²⁵ Goc Judas, nanj oc hoc inj asê, nanj sôm, “Kêdôhônj-waga, mboe aö, a?” Ma Yisu sôm, “Tôm nanj am daôm sôm.”

Yisu gic hu Mwasinj Dabuj
(Mak 14:22-26; Luk 22:15-20)

²⁶ Tênj ndoc nac senj gênj sêndöc, nanj Yisu kôc bolom, gêm danje ma pô kôc-kôc. Goc inj kênj tênj ngac-sênjomi ma sôm, “Akôc loc ma anenj. Aö nenj njandô dau dec.” ²⁷ Goc inj kôc laclhu wain-nga danj ma gêm danje, ma kênj tênj nac ma sôm, “Mac honj

akôc loc anôm. ²⁸ Aneŋ dac wamatiŋ pwac-ŋga dau dec. Wakêc siŋ tu wasuc lau daêsam si sac kwi-ŋga. ²⁹ Aö wasôm têŋ mac bu aö oc wanôm wain tiyham dom e wanôm wawhiŋ mac têŋ ndoc Damaŋ ndê gôliŋ meŋ sa tiawê.”

³⁰ Tiŋambu ŋac sem wê daŋ ma sêsa sêtêŋ Lôc Olib si.

*Yisu sôm gwanan bu Pita oc sêc iŋ ahuc
(Mak 14:27-31; Luk 22:31-34)*

³¹ Ma Yisu sôm têŋ ŋac, “Tu gêŋ naŋ oc hôc asê aö têŋ ôbwêc dindec-ŋga, dec mac hoŋ oc ahu aö siŋ, tôm yom naŋ sêto yêc bocdec bu, ‘Aö wandic ŋgac yob domba-ŋga, ma domba oc sêlhö babalip.’

³² Magoc tiŋambu aö oc watisa tiyham, ma wamuŋ mac watêŋ gameŋ Galili-ŋga wandi.” ³³ Ma Pita ô yom ma sôm, “Lau hoŋ bu sêhu am siŋ, magoc aö oc wahu am siŋ dom.” ³⁴ Goc Yisu sôm, “Aö wasôm yom ŋandô têŋ am, têŋ ôbwêc dec am oc sêc aö ahuc tidim tö muŋ, naŋ goc dalec oc taŋ.” ³⁵ Magoc Pita sôm têŋ iŋ, “Mba! Gitôm sêndic aö ndu wawhiŋ am, aö oc wasêc am ahuc dom!” Ma ŋgacsêŋomi hoŋ sêsôm yom kaiŋ tigeŋ.

*Yisu teŋ mbec mbo ôm Getsemani
(Mak 14:32-42; Luk 22:39-46)*

³⁶ Goc Yisu ti ndê ŋgacsêŋomi sêtêŋ gameŋ naŋ sêsam bu Getsemani, naŋ si. Ma iŋ sôm têŋ ŋac, “Andöc dec ma aö wasa dê wandi ma waterŋ mbec.” ³⁷ Goc iŋ kôc Pita, ma Sebedi ndê atu lu sêwhiŋ iŋ si. Têŋ ndoc dinaŋ iŋ ndê ŋalôm ŋawapac atu ma kedehe iŋ. ³⁸ Ma iŋ sôm têŋ ŋac, “Aö neŋ ŋalôm kêsahê ŋawapac atu, kêpiŋ bu oc wambac ndu. Andöc dec ma anem ali awhiŋ aö.” ³⁹ Goc

in hu nac sin ma sa ahic gi, ma hu dau ango ando teŋ nom, ma teŋ mbec bocdec bu, “Daman, ao wandac am bu nditom, nan goc koc lac hu nawapac-nga dindac su yeŋc ao. Magoc emkuc ao neŋ atac whin dom, kom tom am daom nem atac whin bu kom.”

⁴⁰ In teŋ mbec su, goc tisa ma mbu teŋ ngacsenomoni to dinaŋ gi, ma gelic nac seyeŋc beŋc seyeŋc. In un nac sa, ma ndac Pita, “Bocke? Mac atom dom bu anem ali awhin ao gitom acgatu nasawa dan, a? ⁴¹ A nem ali, ma ateŋ mbec bu letom tap mac sa dom. Mac nem gatom licbalê, tigen namlic kwapac.” ⁴² Goc in sa gi ma teŋ mbec tiyham ma som, “Daman, am bu koc nawapac dindac su yeŋc ao dom, nan ao wahoc, ma wakom am nem yom nandô sa.” ⁴³ In teŋ mbec dau pacndê, ma mbu gi tiyham ma gelic nac seyeŋc beŋc seyeŋc. Nac tandô he nac sa nandô. ⁴⁴ Dec in hu nac sin ma sa gi teŋ mbec tidim to-nga, ma som yom tigen dinaŋ tiyham.

⁴⁵ Pacndê, ma in mbu teŋ ngac-senomoni gi, ma som teŋ nac, “Tu sake-nga mac ayêc beŋc ma anwhan daom napan? Ango su nan! Sêhoc Namalac ndê Atu asê su, ma ndoc meŋ sa bu sêkêŋ in sip lau sac amba. ⁴⁶ Atisa ma dandi, bu nac nan hoc ao asê dec meŋ su.”

Sêkoc Yisu doŋ

(Mak 14:43-50; Luk 22:47-53; Jon 18:1-11)

⁴⁷ Yisu som yom dinaŋ mbo, ma Judas, ngacsenomoni 12 si dan, meŋ hoc asê whin lau daesam nan sêkoc bien baliŋ ti sin. Dabuŋsiga atu-tu ti lau bata Israel-nga seŋkiŋ lau dau sewhin Judas. ⁴⁸ Judas kêŋ puc nac gwanan su bocdec bu,

“Ngac nan mac anşalê, nan aö wanşutô in tu bu watôc in asê, ma mac akôc in dôñ.” ⁴⁹ Bocdinan in têtñ Yisu gi, ma sôm, “Ôbwêc, Kêdôhônşwaga,” ma ngutô in. ⁵⁰ Ma Yisu sôm, “Aneñ silip, gêtñ nan am gauc gêm bu kôm, nan kôm.” Têtñ dinan lau nan sêwhin Judas, nan sêtêtñ Yisu si ma sêkôc in dôñ. ⁵¹ Goc Yisu ndê ngacsêñom danş puc in ndê bien sa, ma pa dabunş-siga şamata-şga ndê ngac akiñ ndê danşalaun danş su. ⁵² Magoc Yisu sôm têtñ in, “Kêñ nem bienş mbu sip şapanş tiyham. Asa nanş kôc bienş sa tu ndic lau-şga, nanş oc sêndic inş ndu şa bienş. ⁵³ Anşyalê şapep bu oc tôm bu aö waterş Damanş ma inş oc kêñ anşela tausen ma tausen sêmeñ şagahô ma sênem aö sa. ⁵⁴ Tigeñ aö bu waterş bocdinanş, dec gêtñ nanş sêto yêc muñ su, nanş oc şandô sa şalêtñ nde?”

⁵⁵ Goc Yisu sôm têtñ lau daêsam dinanş, “Bocke dec mac akôc bienş ti wapa şinş-şga, ma asa ameneñ bu akôc aö dôñ gitôm ngac kanş danş? Tôm bêc honş aö gandôc ti kadôhônş lau gambo lôm dabunş şabatêmdô, magoc mac akôc aö dôñ dom. ⁵⁶ Tigeñ gêtñ honş dindec hóc asê bu kôm yom nanş lau propet sêto pi aö muñ su, nanş şandô sa.” Têtñ dinanş Yisu ndê ngacsêñomi honş sêhu inş şinş ma sêlhô si.

Lau bata Israel-şga sêmatôc Yisu

(Mak 14:53-65; Luk 22:54-55, 63-71; Jon 18:12, 13, 19-24)

⁵⁷ Lau nanş sêndôhônş yomşu ti lau bata Israel-şga sêkac dau sa su ma sêhônş sêmbo dabunşsiga şamata-şga Kayapas ndê andu. Ma lau nanş sêkôc Yisu dôñ, nanş sêwê inş sêtêtñ andu dau si. ⁵⁸ Pita kêşêlêtñ kêkuc Yisu mbo ahê e hóc asê dabunşsiga şamata-şga ndê

andu. Goc inj sôc gi ndöc andu natanjôm whinj lau sinj sêyob lôm dabun-nga njatô, bu lic gêj bocke oc hóc asê Yisu.

⁵⁹ Dabujsiga atu-tu ma lau bata honj nanj sêndöc †Sanedrin si tonj, nanj sênsalê yom tu sêngôlinj pi Yisu-nga ma sêkêj inj sip lau Rom-nga amba bu sêndic inj ndu. ⁶⁰ Lau tasanj daêsam sêtisa ma sêsôm yom tasanj pi inj, magoc yom nandô bu sêngôlinj pi inj, nanj sêtap danj sa dom. Tinjambu nac si lu sêtisa, ⁶¹ ma sêsôm, “Inj ngac dec sôm bu inj gitôm bu senj Anötö ndê lôm dabun su, ma kwê sa tiyham tôm bêc tö.” ⁶² Goc dabujsiga namata-nga tisa ma sôm têj Yisu, “Am ngô yom dê sêngôlinj pi am, me? Am bu ô yom, me mba?” ⁶³ Magoc Yisu gêm dôj. Ma dabujsiga dau sôm, “Sôm yom nandô yêc Anötö Tali anjô-nga! Sôm asê têj yac bu am Mesaya, Anötö ndê Atu, me mba?” ⁶⁴ Ma Yisu ô yom ma sôm, “Tôm nanj am sôm. Tigerj aö wasôm têj mac honj, tinjambu mac oc alic Namalac ndê Atu ndöc Anötö Nac lai Njatau ndê andô-nga, ma sip menj ndöc dao njahô.”

⁶⁵ Têj ndoc dabujsiga namata-nga ngô yom dinanj, nanj tac nandê atu dec kêc dau ndê njakwê kic ma sôm, “Inj ndê yom pi dau dê sac sambuc. Mac honj anjô su. Yac dapônda yom danj tu tanjôlinj pi inj-nga dom. ⁶⁶ Mac gauc gêm sake?” Ma sêô yom ma sêsôm, “Inj mbac ndu manj.” ⁶⁷ Ma sêhê gasôp p i inj anjô andô, ma sêngulunj amba ma sêpêj inj. Ma lau njatô sêtap inj, ⁶⁸ ma sêsôm, “Am Mesaya, a? Am bu propet, dec sôm asê bu asa tap am?”

Pita sêc Yisu ahuc

(*Mak 14:66-72; Luk 22:55-62; Jon 18:15-18, 25-27*)

⁶⁹ Têñ tēm dinañ Pita ndöc andu dau ñamakê, ma awê akiñ danñ tēñ inñ gi, ma sôm, “Am ñgac nañ kēkuc Yisu Galili-ñga whiñ.” ⁷⁰ Magoc inñ pa dau yêc ñac honñ aṅgô-ñga ma sôm, “Mba! Aô kayalê am nem yom ñahu dom.”

⁷¹ Goc inñ sa gi kalhac gatam. Ma bawhê danñ gêlic inñ ma sôm tēñ lau, “Inñ ñgac dê, inñ ñgac danñ nañ kēkuc Yisu Nasaret-ñga.” ⁷² Ma Pita pa dau tiyham ma sôm yom ñaṅga, “Yom ñandô! Aô kayalê inñ dom!” ⁷³ Ñasawa sauñ ma lau nañ sêlhac dinañ, sêtêñ Pita si ma sêsôm, “Lau nañ sêñkuc inñ, nañ si danñ am! Yomandô! Am sôm yom ña awha nañ gi tap lau Galili-ñga dinañ si sa.” ⁷⁴ Goc inñ sôm, “Mba! A ô bu wasôm yom tasanñ, nañ Anötö ndic aô. Aô kayalê inñ dom andô!” Ma ñagahô dalec tañ. ⁷⁵ Dec Pita gauc gêm Yisu ndê yom bocdec, “Am oc sêc aô ahuc tidim tö, goc dalec oc tañ.” Goc inñ kölhö sa awê gi, ma tañ dau ndu.

27*Sêwê Yisu tēñ Pailot gi*

(*Mak 15:1; Luk 23:1-2; Jon 18:28-32*)

¹ Tēñ bēbêc ganduc dabuñ-siga atu-tu ti lau bata Israel-ñga honñ si ñalôm pitigeñ bu sêndic Yisu ndu. ² Goc sêsô inñ amba dōñ, ma sêwê inñ gi ma sêkêñ inñ sip Pailot amba. Pailot inñ Rom si gôliñwaga nañ gêm gôliñ gameñ Judia-ñga.

Judas kiñ dau ndu

³ Têñ ndoc Judas gêlic gêñ dinan, ma ngô bu sêsôm tidôn bu sêndic Yisu ndu, nan in ñalôm ñawapac bu in hoc in asê. Goc in kêñ mone silba 30 dinan mbu têñ dabuñsiga atu-tu ti lau bata gi. ⁴ Ma in sôm, “Aö gakôm so, bu aö gahoc ñgac gitêñ dan asê, ma oc sêkêc in ndê dac siñ.” Ma ñac sêo in awha ma sêsôm, “Tu sake-ñga am sôm têñ yac? Am daôm nem ñawapac!”

⁵ Dec Judas kêbaliñ mone dau yêc lôm dabuñ ñamakê, ma sa gi kiñ dau ndu. ⁶ Ma lau dabuñsiga dau sêsôm, “Dac hi mone dindéc ahuc, ma yac bu dakêñ sip apa da-ñga yêc lôm dabuñ, dec oc daso yomsu.” ⁷ Goc sêsôm yom tidôn bu sêkêc mone dau ma sênemli ñgac pec lôñ-ñga ndê nom dan, ma sêñyaliñ nom dau sa ti lau apa si ôm sêhôn-ñga. ⁸ Tu dinan-ñga lau têm dindéc-ñga sêsam gameñ dau bu ‘Nom ti Dac.’ ⁹ Bocdinan yom nan propet Jeremaya sôm, nan dec ñandô sa. Sêto yom dau yêc bocdec bu:

Lau Israel-ñga sêkêc mone silba 30 nan sêñyaliñ sa ti in ndê ñaôli, nan sa, ¹⁰ ma semli ñgac pec lôñ-ñga ndê nom, tôm Pômdau kêñ yatu aö. [*Sek 11:12-13*]

Pailot kêsu Yisu

(*Mak 15:2-15; Luk 23:2-3, 18-25; Jon 18:29-19:16*)

¹¹ Sêkêñ Yisu kalhac gôliñwaga Pailot anğô-ñga, ma in ndac Yisu, “Am lau Israel si Kiñ, a?” Ma Yisu ô yom ma sôm, “Tôm nan am daôm sôm.” ¹² Têñ dinan dabuñsiga atu-tu ma lau bata Israel-ñga sêñgôliñ yom pi in, magoc in ô ñac si yom dom. ¹³ Goc Pailot ndac in, “Am ngô yom nan sêñgôliñ pi

am, me mba?” ¹⁴ Magoc Yisu ô yom nan sêngôlin pi in, nan dan dom. Ma tu dinan-nga Pailot hêdaê nandô.

¹⁵ Tôm yala hon, têt ndoc lau Israel sêndê Mwasin Pasowa-nga, nan Pailot kêkuc lêt dan bocdec bu. Lau Israel-nga oc sêndac ngac gapocwalô-nga dan, dec in oc êngapwêc in su têt nac. ¹⁶ Têt ndoc dinan ngac dan ndôc gapocwalô. In ndê nê Barabas, ma lau hon sênyalê bu in ngac sac sambuc. ¹⁷ Goc Pailot ndac lau daêsam dinan bu, “Mac atac whin bu wahu asa sin têt mac? Barabas, me Yisu nan sêsam bu Kilisi?”

¹⁸ Pailot kêyalê bu lau dabunsga dau sem lêmun Yisu nambwa, ma tu dinan-nga dec sêkêt Yisu têt in. Bocdinan in gauc gêm bu êngapwêc Yisu su. ¹⁹ Ma gêt dan tiyham. Têt n doc Pailot ndôc in ndê pôn êmatôc yom-nga, nan in ndê awê kêt yom têt in bocdec bu, “Kôm gêt dan têt ngac gitêt dinan dom, bu kwahic dec aô gayêc mbê pi in, nan kôm anen nâlôm nawapac nandô.”

²⁰ Magoc dabunsga atu-tu ti lau bata sêli lau nâlôm sa, ma sêndac Pailot bu hu Barabas sin têt nac, ma ndic Yisu ndu. ²¹ Dec Pailot ndac nac tiyham, “Mac atac whin bu wahu ngac lu dec si asa sin têt mac?” Ma sêsôm, “Barabas!” ²² Goc in ndac, “Bocdinan aô wakôm sake têt Yisu nan sêsam bu Kilisi?” Ma nac hon sêsôm bu, “Ndic in pi a gicso dau ndi.” ²³ Magoc Pailot ndac, “Tu sake-nga? In kôm giso bocke?” Tigen nac sêmbwêc atu, “Ndic in pi a gicso dau!”

²⁴ Pailot kêyalê bu nac oc sêsôc in ndê yom napu dom, ma nac sêli dau sa nandô. Bocdinan in kôc bu,

ma kêgwasiņ amba yêc ɲac hoņ aņgô-ɲga, ma sôm, “Gêņ dec sip mac amam. Aö wawêkaiņ ɲac dindec ndê dac ɲagêyô wawhiņ mac dom.” ²⁵ Ma lau hoņ sêsôm, “Iņ ndê dac ɲagêyô meņ pi yac ti yac mba balêkoc.”

²⁶ Goc Pailot kêgapwêc Barabas su têt ɲac, ma kêņ Yisu têt iņ ndê lau siņ-ɲga bu sêhi iņ ɲamlic ɲandê, ma sêndic iņ ndu pi a gicso dau.

*Lau siņ-ɲga sêsu Yisu susu
(Mak 15:16-20; Jon 19:2-3)*

²⁷ Pailot ndê lau siņ-ɲga sêwê Yisu sêsa Pailot ndê andu ɲa-malac lôm si, goc sêta lau siņ-ɲga hoņ sêkac sa sêmeņ, ma sêņgihi iņ ahuc. ²⁸ Sêkôc iņ ndê ɲakwê baliņ su, ma sêkêņ iņ sôc ɲakwê kokoc baliņ tôm kiņ sêsôc. ²⁹ Ma sêwhê wac kêma ma sêkêņ iņ uņ gitôm suņsuņ. Ma sêkêņ a daņ iņ gêm kôm yêc amba andô-ɲga gitôm kiņ si têt. Goc sêpôn haduc têt iņ, ma sêsu iņ susu ma sêsôm, “Ei! Datoc lau Israel si kiņ dindec sa maņ!” ³⁰ Sêhê gasôp pi iņ, ma sêkôc a dau su yêc iņ, ma sic iņ pi ɲagôlôn tidim daêsam. ³¹ Sêsu iņ susu pacndê, goc sêkac ɲakwê dinaņ su, ma sêkêņ iņ sôc dau ndê ɲakwê sa tiyham. Goc sêwê iņ sêsa malac Jerusalem ɲamakê si, bu sêndic iņ ndu pi a gicso dau.

*Sic Yisu pi a gicso dau
(Mak 15:21-32; Luk 23:26-43; Jon 19:17-27)*

³² Têt ndoc sêwê Yisu sêsa si, naņ sêtap ɲac apa daņ sa, naņ meņ akêņ malac Sairin. Iņ ndê ɲaê Saimon. Ma sêkac iņ bu êmbalaņ Yisu ndê a gicso dau. ³³ Ma ɲac si e sêhôt asê gameņ naņ sêsam bu Golgota. (Naê dau danem kwi bu ‘Gameņ ɲakêcyha-ɲga.’) ³⁴ Lau siņ-ɲga sêkêņ bu ɲamakic sip

laclhu dan whiñ wain, ma sêkêñ têtñ Yisu nôñ. In kêсахê ma tec. ³⁵ Goc ñac sic in pi a gicso dau. Ma tiñambu sêwhê in ndê ñakwê kôc, ma sêpuc gapoc bu sêlic asa oc kôc ñakwê bocke. ³⁶ Pacndê su, goc sêndöc sic ma tatiñ in. ³⁷ Ma yom nañ lau bata Israel-ñga sêngôlin pi in, nañ sêto ma sêkêñ kallhac a gicso dau ñahô. Yom dau sôm bu, “Ñgac dindéc in Yisu, lau Israel-ñga si Kiñ.”

³⁸ Têtñ bêc dinañ ñac sic ñgac kañ lu sêpi a gicso dau sêwhiñ Yisu, dan kêgalêñ Yisu ndê andô-ñga, ma dan kêgalêñ gasê-ñga. ³⁹ Lau nañ sêñsêlêñ si sêmeñ sêndahiñ ñasu ma sêtañ bôlê Yisu. ⁴⁰ Ma sêsôm, “Am ñgac nañ sôm bu señ lôm dabuñ su, ma kwê sa tiyham tôm bêc tö. Am bu Anötö ndê Atu, nañ goc nem daôm si ma sip mweñ!” ⁴¹ Ma ñalêñ tigen dinañ dabuñsiga atu-tu ti lau nañ sêndôhôn yomsu ma lau bata señgec in. ⁴² Ma sêsôm têtñ dau, “In gêm lau ñatô sa, magoc gitôm dom bu nem dau sa! In lau Israel-ñga si Kiñ, a? In bu sip meñ akêñ a gicso dau meñ, dec yac oc dakêñ whiñ in. ⁴³ In kêñ whiñ Anötö ma sam dau bu Anötö ndê Atu. Anötö bu tac whiñ in, dec oc nem in si.” ⁴⁴ Ma ñgac kañ lu nañ sic inlu sêpi a gicso, nañ sêsôm yom kain tigen dinañ pi Yisu.

Yisu mbac ndu

(Mak 15:33-41; Luk 23:44-49; Jon 19:28-30)

⁴⁵ Têtñ ac kac lhu, ñasec atu gêm gameñ sambuc ahuc e acgatu gitôm 3 kilok telha-ñga. ⁴⁶ Ma têtñ 3 kilok Yisu mbwêc awha atu, “Eloi, Eloi, lama sabaktani?” (Yom dau danem kwi bu ‘Aneñ Anötö, aneñ Anötö, tu sake-ñga am hu aö siñ?’) ⁴⁷ Lau nañ sêlhac sêmpin, nañ sêngô in ñapep dom ma sêsôm,

“Inj ta Elaija.” ⁴⁸ Ma ngac danj kêtî gi ma kêñ sôwam danj sip wain ñamakic, goc sô dôñ pi a baliñ danj, ma puc pi Yisu whasunj bu inj nôm. ⁴⁹ Ma lau ñatô sêsôm, “Hu inj sinj ma dalic. Elaija oc meñ nem inj sa, me mba?”

⁵⁰ Têñ dinañ Yisu mbwêc awaha atu tiyham, ma mbac ndu. ⁵¹ Têñ ndoc dinañ po baliñ nanj kêgalêñ lôm dabunj ñalôm, nanj dau kic gi lu, kalhac ñahô-nga e gi têtñ ñapu-nga. Ma tiyhô gêm ma hoc atu-tu daêsam popoc. ⁵² Ma sêhô sêhóc kôc, ma lau dabunj daêsam nanj sêmbac ndu su, nanj sêtisa sêmbo tali tiyham. ⁵³ Nac sêsa akêñ sêhô sêmênj, ma tiñambu têtñ ndoc Yisu tisa su, goc sêsôc malac dabunj Jerusalem si, ma sêhoc dau asê têtñ lau daêsam sêlic.

⁵⁴ Têñ ndoc ngac bata sinj-nga ti inj ndê lau nanj sêyob Yisu sêmbo, nanj sêlic tiyhô ti gêtñ honj dinañ, dec sêtôc dau atu, ma sêsôm, “Yomandô! Ngac dec inj Anötö Atu!” ⁵⁵ Ma lauwhê daêsam sêlhac ahê ma sêlic gêtñ honj dinañ. Nac lauwhê nanj sêtñkuc Yisu akêñ gamenj Galili-nga sêmênj, ma sem akinj inj. ⁵⁶ Maria Magadala, ti Jems lu Joses dinda Maria, ma Sebedi nawhê (Jon lu Jems dinda) sêmbo sêwhiñ lauwhê dinañ.

*Josep kêñ Yisu ndê ñamlanj yêc hoc ñasunj
(Mak 15:42-47; Luk 23:50-56; Jon 19:38-42)*

⁵⁷ Lau nanj sêtñkuc Yisu, nanj si danj inj ngac ti lêtôm nanj ndê ñaê Josep, ma inj meñ akêñ malac Arimatiya. Têñ telha dinañ, ⁵⁸ inj têtñ Pailot gi, ma ndac Yisu ndê ñamlanj. Pailot gôlôc ma kêñ yom têtñ inj ndê lau sinj-nga bu sêhu Yisu ndê ñamlanj sinj têtñ Josep. ⁵⁹ Dec Josep sa gi, kôc Yisu ndê ñamlanj ma kêpanj si ña po ñawasi danj. ⁶⁰ Ma inj kôc sa gi

ma kêṅ yêc iṅ dau ndê sêhô, naṅ sêlêṅ gwanaṅ su yêc hoc ṅalôm. Ma Josep kêpi hoc atu daṅ gi ndöc sê awha ahuc, goc kölhô gi. ⁶¹ Têṅ ndoc dinaṅ Maria Magadala lu awê daṅ ṅaê Maria, sêndöc sêhô ṅamakê ma sêlic.

Lau siṅ-ṅga sêyob sêhô

⁶² Sic Yisu pi a gicso dau têṅ bêc naṅ lau Israel sêmasaṅ dau tu Sabat-ṅga, ma têṅ ṅagalaṅsê dabuṅsiga atu-tu ti lau Palêsai sêtêṅ Pailot si. ⁶³ Ma sêsôm, “ṅgac atu. Yac gauc gêm yom daṅ naṅ ṅgac tasaṅ dau sôm têṅ ndoc iṅ mbo tali. Iṅ sôm bu mbac ndu ma tiṅambu bêc tö ṅiṅga iṅ oc tisa tiyham. ⁶⁴ Bocdinaṅ ndic atu lau bu sêyob sêhô e bêc tö ṅiṅga su. Mboe iṅ ndê ṅgacsêṅomi oc sêmeṅ ma sênem kaṅ iṅ ndê ṅamlaṅ, ma sêsôm têṅ lau bu iṅ tisa su. Iṅ kêsau lau ma sôm bu iṅ Mesaya dau, magoc ṅac bu sêkôm tasaṅ dau, oc hôc gêlêc tasaṅ naṅ iṅ kôm ṅamata-ṅga, naṅ su.” ⁶⁵ Goc Pailot sôm têṅ ṅac, “Akôc lau siṅ-ṅga sa andi, ma akêṅ ṅac sêyob sêhô ṅaṅga.” ⁶⁶ Goc sêsa si ma sêsap hoc naṅ ti gatam sêhô-ṅga, naṅ dôṅ ṅaṅga ṅa a ṅakwi bu lau daṅ sêkac sa dom. Ma sêkêṅ lau siṅ-ṅga sêyob.

28

Yisu tisa

(Mak 16:1-13; Luk 24:1-12)

¹ Bêc Sabat-ṅga meṅ gi su, ma têṅ wake ṅabêc ṅamata-ṅga, Maria Magadala lu awê daṅ ṅaê Maria sêti têṅ bêbêc ganduc ma sêsa si bu sêlic sêhô dau. ² Têṅ ndoc dinaṅ tiyhô gêm atu, ma Pômdau ndê aṅela daṅ sip akêṅ undambê meṅ, ma kêpi hoc naṅ ndöc sê awha ahuc, naṅ su, goc pi gi ndöc

ņahô. ³ Inj ndê ñawasi pô gamenġ gitôm sickac, ma inj ndê ñakwê sêp sambuc. ⁴ Têġ ndoc lau siġ-ņga sêlic inj, naġ sêtöc dau atu ma sêntitec. Ma ñac tagôlô ma sêhu dau sêyêc gitôm lau batê. ⁵ Ma aġela dau sôm têtġ awhê lu, “Atöc daôm dom. Aö kayalê bu amlu aġsalê Yisu naġ sic inj ndu pi a gicso dau. ⁶ Inj mbo lec dom. Inj tisa su tôm inj sôm gwananġ su. Amenġ alic gamenġ naġ sêkêtġ inj yêc naġ. ⁷ Goc ambu andi ñagahô, ma asôm têtġ inj ndê ñgacsêġomi bu inj tisa akêtġ lau batê-ņga su. Ma inj oc muġ mac ndi mbo gamenġ Galili-ņga. Yêc dindê mac oc alic inj. Kwahic dec aö gahoc yom dindêc asê têtġ amlu, ma amlu aġgô su.”

⁸ Têġ ndoc dinaġ awhê lu dau sêlhö si bu sêkêtġ ñawaê dau têtġ Yisu ndê ñgacsêġomi. Inġu si ti atac ñayham atu, magoc ñalôm lu-lu ma sêtöc dau. Sênti sêmbo seġ, ⁹ ma ñagahô Yisu hoc dau asê têtġ inġu ma hê mwalêc inġu. Goc inġu sêtigasuc inj ma sêhu dau sêyêc nom. Ma sêkôc inj sip gahi ma sêmpiġ inj. ¹⁰ Goc Yisu sôm têtġ inġu, “Atöc daôm dom. Andi ma asôm têtġ aneġ asidôwai hoġ bu sêtêtġ Galili sêndi, ma ñac oc sêlic aö yêc dindê.”

Lau siġ-ņga sêsôm Yisu tisa ñawaê

¹¹ Têġ ndoc naġ awhê lu dinaġ sêmbo seġ, naġ lau siġ-ņga ñatô naġ sêyob sêhó dau, naġ sêmbu sêtêtġ Jerusalem si. Ma sêkêtġ ñawaê têtġ dabuġsiga atu-tu, pi gêtġ hoġ naġ sêlic. ¹² Goc lau dabuġsiga dau sêkac lau bata sa, ma sêmasaġ yom pi gêtġ dau. Ñac semlhi lau siġ-ņga ña mone atu, ¹³ ma sêsôm têtġ ñac, “Mac asôm têtġ lau bu, ‘Têġ ôbwêc yac ayêc bêc ayêc. Ma inj ndê ñgacsêġomi sêmeġ, ma sem kaġ inj ndê ñamlaġ.’ ¹⁴ Ma Pailot bu ñgô bu mac

ayêc bêc, dec yac oc amasan yom awhiņ in, bu mac atap matôc sa dom.” ¹⁵ Bocdinaņ lau siņ-ņga sêkôc mone dau sa, ma sêkôm tôm lau bata Israel-ņga sêsôm têņ ņac. Ma yom dau tiapa yêc lau Israel-ņga ņalôm, ma lau ņatô sêsôm e meņ têņ kwahic dec.

Yisu hoc dau asê têņ ņgacsêņomi

¹⁶ Têņ ndoc dinaņ ņgacsêņomi 11 sêsa sêtêņ lôc naņ yêc gameņ Galili-ņga si, gitôm Yisu sôm têņ ņac muņ su. ¹⁷ Têņ ndoc sêlic in, naņ sêpôn haduc ma sêmpin in. Magoc ņac si lau ņatô atac lu-lu. ¹⁸ Goc Yisu tigasuc ņac ma sôm, “Anötö kên ņaclai têņ äö pi gêņ undambê ti nom-ņga hoņ. ¹⁹ Bocdinaņ atêņ gameņ hoņ andi ma andôhôn lau e sênyalê äö ma sêkêņ whin äö. Anku ņac anem Damba, Atu, ma Nalau Dabuņ aņgô. ²⁰ Ma andôhôn ņac bu danga wambu yom hoņ naņ äö gac atu mac. Ma aņyalê pi ņandô bu äö oc wambo wawhiņ mac ņapaņ, e nom ņatêm pacndê.”

Anötö ndê Yom Lêñsêḿ Wakuc
The New Testament in the Bukawa language of Papua
New Guinea

Nupela Testamen long tokples Bukawa long Niugini

copyright © 2000 Lutheran Bible Translators Australia

Language: Bukawa

Translation by: Lutheran Bible Translators Australia

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Apr 2023 from source files dated 9 Oct 2020

545e5ca3-1e95-59e4-8380-93951e023cf7